

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארנ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרו שהו'ף לפניו ל'עז'מי
עולמים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פרשת בא תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנסי

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

בני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגטאון

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

2623 State Route 52
Liberty, NY 12754

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

פסידא דלקוחות. שתחמוננה דף עג שטר מכירה בינמימי: מאי בינייהו בין הני תרתי לישנא דרבנא תרי לחד. עובנא היתיה ותרבי אחרני לחד דליבא חידושא: פגולותא. שלא תחמונה אלא העידו שנים על אלו שזון גולתין ורבא ליבא למימר סמוך אחני דהא מילתא אדיריתא דהיא: י"ל ק"ג. סימני שמערתו תו וזו אחרי מן: עג וזמם: פסולין הוי. ואין עדיןן

משום פסידא דלקוחות. ימ דהא דתיישן לפסידא דלקוחות היינו דוקא היבא דאיבא עדי מסירה דידעי שהשטר אמת ואין נראה דאיב איבא בינייהו טובא היבא דאין עדים אלא החתומים על השטר: **דאחרי** ביה חרי ביה חרי בחד. משמע לפי שיש שני זממים על כל אחד ואחר לא נצי חידוש ותמימה מה בחד חרי תרי במנא חזו ונראה לפרש דאחרידו ביה חרי בחד כגון שאין הניזמין מסייע

אחד לחבירו שאין יחדיו אחד על כלום בעדותו זה תרי לחבירו אחד במלווה זה ואחר ממלווה זה או בהדאךא אחר דהואך ואלו שנים זממים את שניהם שברי שום אלו כמו אחריים ולא נקט האי לישנא אלא משום דשמענת מניה שאין המומין מסייעין לה אלא תה

א נמי דפסולתו בגולתא. והא דאמר בפרק זה בורר (סנהדרין דף ב"ג) להדיא מתנה דהוה חזקים עליה חרי גולתין קבר רב פסא רב שמואל לאכשוריה משום דהא לא אבירונא עליהו ומסיפ דגולן דאורייתא לא גניי הקהון ולא דיישןן לפסידא דמקבל מתנה אע"ג הפסידא דלקוחות לאו דוקא דהא דיש לחוש לפסידא דמקבל מתנה מ"מ פסולין להדיא מתנה דמיירי שכבר העידו עליהן בב"ד קודם שתחמונ בשטר מתנה או לא נראה היה שטר מתנה עד אחר שנודע פסולין בב"ד ואע"ג דמנה קודם שי לחוש שטא הקידמו כדפרשית לעיל ומיהו דהוא עבדא דפרק זה בורר (שם דף כ"ג) דהו דמי קמאי דידן גנב בר לדיני פגשתי שפיטא שיש לפסולו למפרע והו מצי למימר איבא בינייהו גנב דניי נפשות או לאסור אשה לבעלה לענן גישן ודרשין ועדות החדש דלעגמא דחידוש אין לפסולין למפרע ולעגמא דפסידא דלקוחות פסולין למפרע לכל אלו אלא דרמיה לאכשוד דאיבא בינייהו לענן ממון

והזמנו על הגניבה ודורו והזמנו על הטביחה וא"ת אפי' לטמן דאמר מבאן ולהבא הוא נפסל תקשה דמכל מקום אם אין גניבה אין טביחה ומכירה ובשוקרו והזמנו על הטביחה אגמאי משלמין ר"ל משום דקשרי הבקשה תחלת תקנה היא

שהעידו כבת אחת והזמנו. דבין שהעידו כבת אחת והזמנו כבת אחת והזמנו לאו דמפרע הוא נפסל דבין שהעידו כן שהיו וכולין לחזור בהן על העדות של גניבה דתוך כדי דיבור תהי נהו כמו שהפירש בקטנטר דלא גרסין והזמנו כבת אחת דבתקנה לא איכפת לן אי כבת אחת אי ביה אחר זה והיא ובלבד שהזמנו על הטביחה תחלה תקשה לריי דמה מרובי בקונטי הטביחה תחלה דאי משום שאם הזמנו על הגניבה תחלה הוה מוכחשים על הטביחה ואנן אליהו דאבי משנין דס"ל לקמן דהכחשה לאו תחילת תקנה היא א"כ גם כשהזמנו על הטביחה תחלה הוה מוכחשים על

הגניבה מאחר שהעידו כבת אחת ותוך כדי דיבור כריבור דמי כריבור משום דתוך כדי דיבור כריבור דמי ואם באנו ליישב שיהיה דלסקרן אפי' דלסקרן דאם תחילת תקנה היא יצריך לירוס והזמנו כבת אחת אבל אין לחוש שאין הנקרא חושש עתה ליישב דתרי אפי' אבל כמה שאמר למפרע הוא נפסל ולדוך ומכור לפי ששת הנקשה סבור דהכחשה תחילת תקנה היא כדפרשית לעיל וכן לקמן כי משני מנתי' לאביי אהא דאמר מבקשה לאו תחילת תקנה היא מוכח לה כשהזמנו תחלה על הטביחה אין חושש למרן לטאי דאמר אפי' למפרע הוא נפסל כי ילפי זה והיה יצריך להעמידה כגון שהעידו כבת אחת אלא דדרך הנקרא הוא שאין חושש למרן

משום פסידא דלקוחות **מאי** בינייהו דאסדרו ביה **תרי** לחד **והרי** לחד **אי** נמי דפסולתו בגולתא **לישנא** **להך** לישנא **דאמרת** משום **דאמרת** **ליבא** להך **לישנא** **משום** **פסידא** דלקוחות **איבא** אמר **רבי** **וימיה** מדפתי **עבד** **רב** פפא **עובדא** פגותיה **דרבא** **רב** **אשי** אמר **הלכתא** פגותיה **דאבי** **והלכתא** פגותיה **דאבי** **ביע"ל** ק"ג: **תנן** **גנב** **על** **פי** **שנים** **ומבד** **ומכר** **על** **פיהם** **ומצאו** **וזממין** **משלמין** **את** **הכל** **מאי** **לאו** **שהעידו** **על** **הגניבה** **והזו** **והעידו** **על** **הטביחה** **והזמנו** **על** **הגניבה** **והזו** **והזמנו** **על** **הטביחה** **ואי** **סלקא** **דעתך** **למפרע** **הוא** **נפסל** **הני** **כיון** **דאיתומו** **להו** **אגניבה** **איגלא** **מילתא** **למפרע** **דכי** **אסדרו** **אטביחה** **פסולין** **הוו** **אמאי** **משלמין** **אטביחה** **אמרי** **הבא** **מבאי** **עסקינן** **גנזן** **שהזמנו** **על** **הטביחה** **תחילה** **אמרי** **אי** **סוף** **כי** **הדרי** **מיתומי** **אגניבה** **איגלא** **מילתא** **סוף** **אסדרו** **אטביחה** **פסולין** **הוו** **אמאי** **משלמין** **אטביחה** **והלכתא** **שהעידו** **כבת** **אחת** **והזמנו** **לימא** **כתנאי** **היו** **שנים** **מעידין** **אותו** **שגנב** **והן** **מעידין** **אותו** **שטבח** **והזמנו** **על** **הגניבה** **עדות** **שכמלה** **מקצתה** **בטלה** **פולה** **הזמנו** **על** **הטביחה** **הוא** **משלם** **תשלומי** **כפל** **והן** **משלמין** **תשלומי** **שלישה** **א"ר** **יובי** **בר"א** **בשתי** **עדות** **אבל** **בעדות** **אחת** **עדות** **שכמלה** **מקצתה** **בטלה** **פולה** **מאי** **בשתי** **עדות** **ומאי** **בעדות** **אחת** **אילימא** **בשתי** **עדות** **בשתי** **עדות** **מקום** **פתות** **בעדות** **אחת** **כבת** **אחת** **בוה** **אחר** **זה** **וא"ר** **יובי** **בעדות** **אחת** **כבת** **אחת** **בוה** **אחר** **זה** **פי** **מכהדי** **והרי** **אגניבה** **והרי** **מכהדי** **אטביחה** **פי** **מתומי** **אטביחה** **עדות** **שכמלה** **מקצתה** **בטלה** **פולה** **ואיתומו** **להו** **אגניבה** **מבחיא** **מיתו** **היא**

לאו **בשתי** **עדות** **אחת** **כבת** **אחת** **לא** **וסבריה** **דכולי** **עלמא** **תוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **מאי** **לאו** **התא** **קמפילני** **דרבנן** **כברי** **מכאן** **ולתבא** **הוא** **נפסל** **וכיון** **דמהיהא** **שעתא** **קא** **מיתומי** **אטביחה** **דקא** **מיתומי** **איתומם** **אגניבה** **דלא** **מיתומי** **לא** **איתומם** **ר' יובי** **סבר** **למפרע** **הוא** **נפסל** **וכיון** **דמיני** **כי** **אסדרו** **הוא** **דימפסלי** **פי** **איתומו** **להו** **אטביחה** **איתומו** **להו** **נמי** **אגניבה** **דהא** **תוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **אמרי** **אי** **תוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **וכולי** **עלמא** **למפרע** **הוא** **נפסל** **אלא** **התא** **בתוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **קא** **מפילני** **רבנן** **כברי** **תוף** **כדי** **דיבור** **לאו**

אגניבה מעדות פסול עזא
לאו
אלא **לאו** **בשתי** **עדות** **אחת** **כבת** **אחת** **לא** **וסבריה** **דכולי** **עלמא** **תוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **מאי** **לאו** **התא** **קמפילני** **דרבנן** **כברי** **מכאן** **ולתבא** **הוא** **נפסל** **וכיון** **דמהיהא** **שעתא** **קא** **מיתומי** **אטביחה** **דקא** **מיתומי** **איתומם** **אגניבה** **דלא** **מיתומי** **לא** **איתומם** **ר' יובי** **סבר** **למפרע** **הוא** **נפסל** **וכיון** **דמיני** **כי** **אסדרו** **הוא** **דימפסלי** **פי** **איתומו** **להו** **אטביחה** **איתומו** **להו** **נמי** **אגניבה** **דהא** **תוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **אמרי** **אי** **תוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **וכולי** **עלמא** **למפרע** **הוא** **נפסל** **אלא** **התא** **בתוף** **כדי** **דיבור** **כריבור** **דמי** **קא** **מפילני** **רבנן** **כברי** **תוף** **כדי** **דיבור** **לאו**

1 תרי ז המורת עולא דברי ר'מ. בפ"ב חזקנים (ר' ל. ושם) אמרי' תרי זו המורת עולא
2 ושלמים מהו אמר אביי ברא ודאי מודה ר'מ טעמא דאביי דקמפיש בפ' ביצה
3 מעמינן ממורה ר' אב. כיון דעמקא דר"מ ממש דתיב כמו תחיל ו ואזכוב תחיל זו
4 מודקה ליה למימור המורת עולא ושלמים ואמר המורת עולא המורת שלמים אכל רבא
5 פליג עליה וקאמר דריציה היא מתחלקת קרב

6 רבא עובקא על ר"מ משהו דדעתו של אדם
7 אי יכולין שניהם לחול יחילו ואם לא תפוס
8 לשון ראשון דדעתיה אקנאמ' ונמצול' תוך כדי
9 דיבור כו. למאי דברי נביה השתא דרבי יוסי סבר
10 תוך כדי דיבור לאו דביבור דמי נראה דבשמתובין
11 לכך ואמר היום המורת שלמים ולקחה המורת
12 עולה דאין דבריו קיימים והוה כמו דברים שכלב
13 דוחקא תוך כדי דיבור דהו' דומני' ללעגין קריש
14 דבריו מניין תוך כדי דיבור גדול לית ליה נראה דתוך
15 זהו השתא תוך כדי דיבור דתמורה איתיר תוך
16 כדי דיבור גדול וכן דתוך כדי דיבור קטן אית'
17 לית ותוך כדי דיבור גדול לית ליה נראה דתוך
18 כדי דיבור גדול אין מועיל כלום אפי' לפרש
19 דבריו ולא הוי אלא באומר היום המורת עולה
20 ולקחה המורת שלמים דהוה דברים שכלב הדי'ם
21 בדחיקתא אם לכך נתפזין תחילה כלומר שאומר
22 תוך כדי דיבור קטן שדומה לתפוזין תחילה לכך
23 דבריו קיימים ואפי' לא נתפזין בנין תוך כדיבור
24 דמי אלא בנמלק כלומר באומר תוך כדי דיבור
25 גדול שדומה כגון נמלק דרי זו המורת עולה אפי'
26 נתפזין תחילה לישניה:
27 אשאלת תלמיד לרב. ותא דאמר בפרק
28 הפתח השער ברכות ר' כו. ושם) הנותן
29 שלום והתמחרו שלום לרבו גורם לשבועה
30 שתיסלקא מישראל איהי כשלנות שלום לרבו
31 כגון לחבריו וזהו שםיה' ליה שנתין עילוי ולא
32 אמר רבי יהוה דאמר בפ' ר"ע שבעה ד' (ט) כלום
33 יש עבד שנשנתן שלום לרבו עבד שאני אשימת
34 רבו עילוי ובהשם ענין אין ליתן לו שלום.
35 כי לית לרבי יוסי כדו שלמי' דהוה ר'א ר'ב
36 תמיח דרב אטא מדיפתי דאמר בפ' דמכות
37 (ה' א) ובפרק שבעת העדות (שבועות ע"ד ר"ב
38 ושם) תוך כדי דיבור ברי' כח אשילת תלמיד לרב
39 כמנא ולקרינן לית לחו כלל כדי דיבור אפי' כדי

1 לאו כדיבורי דמי. והוה ליה שני עריות ומשהו קרא לא אחתשא אנך דמשעת דיבור
2 אחרון נפסלו ולא משעת דיבור ראשון : קדיבורי דפי'. וכחוד עדות אח' והרי' פסולין היו
3 באותה שעת הו' ג' ר' א' המורת עולה המורת שלמים ולא ריסינן והמורת שלמים: תרי
4 זו המורת עולה דברי ר'א. דמי' ליה לר"מ חפוס לשון ראשון דבריו קיימינן. והרעה עד
5 השתא ותימור וביא ברי' דמי' חזיה עולה
6 ובדמי' שקדיה שלמים: שובתשא חזיה חזומ
7 נהרזין. ושינוי הדיון על פיהם קודם שהוכפשו
8 אמרה רבא שאם לא נגמר הדיון עדיין אפילו
9 חזומו מתחילה אין נהרזין שאין העדים זומיין
10 נהרזין עד שיגמר הדיון והכי מיתוקמא בספיא
11 דשמעתין כגון דאיתו ב' תרי ואמרי הכי ופסקנה
12 לדינא אפמיהו: שחופשו. ענינ אמריה ר'ג
13 והענינ אמריה לא ר'ג: והלפום חזומ. שבאת
14 חב שלמישת ואמרה עמני וליבסו כנהרזין: שפיא
15 אי עין עבדו. והפא לחרות וזכוב הפול' א'ת
16 והכי חזיב ליתן לו דמי שניה שהרי אומר
17 כו. כלומר דניחא ליה לרב כסדהו'תא ודפי
18 ולקחון מפרש מאי וניחא: ש"פ הכהשה תחילת
19 ותקשה היא. דאי לא תחילת תקומה היא מאמר
20 שבשק"ש דתוקן מן אית בהו דין הוקה: אפי' ליה
21 אפי' לא. אי דהוכשו על ידי חב הראשון שוב
22 אין חב שלמישת מדיפוחן והכא כשאין שם חב
23 ראשונה אלא הם דקישא לך דמי עבד לרב כעי
24 שלמוימ ככא כגון שבח שהיה אפמינה ואמינה
25 שאמר ד להם אותו היום שאמם אמריים עמני
26 הדייטם במקום פלוגי אבל ברי' איהו יהא ואפכא
27 יהו דמחה נפיק עבד נפיק לחרות וכן משלמין
28 לו דמי עין שריצו להפסידו וניחא ליה לרב
29 דניפק בעטו ויתן לו דמי שני ואי קישא הואיל
30 וראשונה הם מאי עין מופסיד ליה א'ת לחרות
31 והו' משקין ליה ובאתי דמי עבד לרב כעי שלמוימ
32 לקמיה פרוי ר'ג וליה ומשקין לה כבישמד בדין:
33 מרסיפא

1 **ל'א** **כדיבורי דמי ורבי וי'סו** **כר' תוך כדי דיבור כדיבור**
2 **דמי וכס' ר' י'סו** **תוך כדי דיבור כדיבור דמי ותתנן**
3 **תרי זו המורת עולה המורת שלמים תרי זו המורת**
4 **עולה דברי ר'מ ר' י'סו** **אומר אם ל'כך נתפזין**
5 **מתחילה הואיל ואי אפשר לקרות שני שמות כאחד**
6 **דבריו קיימין ואם אמר המורת עולה ונמלק ואמר**
7 **המורת שלמים תרי זו המורת עולה והיוי'ן בה נמלק**
8 **פשיטא ואמר רב פפא נמלק בתוך כדי דיבור קאמרין**
9 **אמרי תרי תוך כדי דיבור הוי חר כדי שאילת תלמיד**
10 **לרב וחר כדי שאילת הרב לתלמיד כי לית ליה לרבי**
11 **וי'סו כדי שאילת תלמיד לרב שלום הרבי ומורי**
12 **ד'פשיטא שאילת הרב לתלמיד שלום עליך אתי**
13 **ל'הי: אומר רבא עדים שהופכשו ולכסוף חזומן נהרזין**
14 **דהכ'שה תחילת הוקמה היא אלא שלא נגמרה אפר**
15 **רבא מנא אמניא לה דתניא מעידי' באיש פלוגי**
16 **שפימא את עין עבדו והפיל את שיניו שהרי הרב**
17 **אומר בן ונמצאו זומיין משקלין דמי עין לעבד היכי**
18 **דמי אולימא דבקת'ג דליפא תא אהריןא משקלין דמי**
19 **עון לעבד בתר' דמפקי ליה לחירות דמי עינו קבעי**
20 **שלאווי ועוד דמי בוליה עבד לרב כעי** **לשלאוי ועוד**
21 **שהרי הרב אומר בן הרב מי ניקח ליה אלא לאו כגון**
22 **דאתי בן תרי ואמרי הפיל את שיניו סימא את עינו**
23 **דבעי מתיבי ליה הר'ב דמי עינו ואתו בן תרי' מציעאי**
24 **ואמרי עינו והרי שינוי דלא כעי' למהיב ליה אלא דמי שינוי**
25 **דקא מבחשי ליה כמאי למציעאי**
26 **ותיניו שהרי הרב אומר בן דניחא ליה בבאי דקאמרי וקתני ונמצאו זומיין מציעאי משקלין**
27 **דמי עון לעבד שבע מינה הכ'שה תחילת הוקמה היא אומר אביי לא דאפכינהו ואומינהו כמאי**
28 **מרסיפא**

1 דיבור קטן ר' יוסי נמי מתלמד לרב מוסי' ללאו כדיבור דמי ור'ל דקבר לה כברייתא דמי שאמר רבתי נזיר ושמע בתיבדו ואמר ונזיר דפי' (שם) וכן הלכתא דתוך כדי
2 דיבור כדיבור דמי והכי פסקין הלכתא בגרדים בפרק בתרא (ה' א) וכן דיבור כדיבור דמי חייץ מתפרג ועובד ע"ז ומקדש ומגדל שם כברי שאילת תלמיד לרב כריש
3 לקיש וכר' א'ת דמכות (ה' א) ושיעורו ברי' שאילת שלום תלמיד לרב מקפשי ר"ת ודתיני טעמא דבשקלם מעיד עדות או טעם בנתקב ומקבר
4 והכירו נתון לו שלום או רבו ע"כ יש להשיב ולפסיק בדאמר ברכות (ו' א) הנותן שלום לחבירו ואין מחזיר נקרא גזלן שגנאמר גזילת העניי בכתבים ולכך תיסקו כחמים שלא
5 יתיהו והי חשבו תפסק גון מובח בנזיר (ו' ב) דקאמר תוב אל בשקת רוחא לתלמיד מיהו בפ' בתרא נדרים (ר' י'ו) אין מתיישב טעם זה לענן קריעה דכדבריה שמת' קרעו ואזכב
6 מת אם תוב תוך כדי דיבור יצא יד קריעה ואם לאו לא יצא יד קריעה והתם מאי שייך שיעור זה ושקתא לענן קריעה הקלה **אמר** ליה אביי לא דאפכינהו ואומינהו ממאי
7 מרסיפא ב'. נראה לרי' ז'ת וכל' א'ת וז' ח' כפי מהו ר' יוסי השתא דדוקא וד'קא ר'בי מרשיא אבל לפי האמת סמקתא דדוקא קרא דמסיפק אלא אמר אביי זה מעלה אלא בן השביח
8 היו מטרעין בן אליפיה דאביי לפי מה שהיו סוכרים דדוקא דרבא מרשיא אבל לפי המסקנא דאמר אביי דרישא בשלש בתות בדאוקמא רבא כלא ניפק ויהוקה וכסיפא שבתיים
9 במיפק והוקמה ודוקא נקט אביי אפכינהו תחילה דאם בן איתכשבו ליהו אלא מעיקרא אומינהו ותרדי אפכינהו א"צ מעיקרא אפכינהו תוך כדי דיבור ונראה לרי'
10 דאביי מוק' להו בג' בתות ובמכתב קאמר ואביי אמר לך בשלמא רישא לא טני בלא ג' בתות לקתני שהרי הרב אומר בן איחרי דמיציעאי נמי אפכינהו ואומינהו לקסאי
11 והשתא לא איתכשבו מ'ציעאי כלל ולכא למידק מיהו דבהכ'שה תחילת הוקמה היא דמשלמי וכו' קתני נמצאו זומיין מציעאי משלמין דמי עין לעבד דמי עין לקמאי שהרי
12 הוי חזקתא אונס דמי עון לרב ממשם באשר גנם אנס אלא לפי שלא הוקברו ראשונים כברייתא לא חש לתימניו מיהו אין אנו צריכין ללל להדיפוס בתרצי למציעאי דכון דחזוט
13 משמיל אומר בן אכל השקתא אפכינהו שנתן קרדי' בברייתא על שני אלף בן שאין מתיידיים אותו ר'א דמי עין לפי שידוע שיבאו עדים שהתיכחו אותו דמי עין ולפי זה איתבי לקסאי ל'א
14 סוגיא זו לפי האמת דרבא לא הבאי דרישא אלא לדרקיה היקנה דסיפא איתירי בשלש בתות כמו רישא ואביי מדברי ליה דוק לאדך גיקא מרסיפא טני בב' בתות ובמיפק והוקמה
15 רישא טני בני בג' בתות ואין לך רהא מסיפא מבאר רישא ודאיכא לאומרי בוליה בב' בתות ותא קאמר לקון בשלמא רישא לא טני בלא בשלש בתות חיק א' ימי לא תתישב
16 לך שהרי הרב אומר בן אי' אלא ממקתא לה בשלש בתות מפל' מקום סיפא איתירי בב' בתות ואם האמר אי' בב' בתות מוקמת לה לרישא אמאי משקלי דמי עין לעבד השקיה בן
17 כדפריכין

בבא קמא. מרובה – פרק שביעי דף עד עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) תוספות

פסוקים: בשתי כיתות לחכי הלי רישא בסיפא רישא לא ניהא לן לאוקמה בשתי כיתות אלא גי משום דקתני שרי רבי אומר כן ואי דלא אהאי בת אחריתי מקמי דידעו ואמרו אפכא לא היה ניתן להי בעי דמפקי ליה לעבד לחירות אלא מסיפא מתוקמא בשתי כיתות וע"כ במיפך ותקמה מוקמתי ליה הלכך רישא נמי אויפי מיפך ותקמה שרי העבד אויבר כן. דניתא ליה דמפקי ליה לחירות והכי

לא דמי עין: בתראי. אותן משומתי: אליפא דלא קמוידי לא היה בתראי בתבילא דעבד כלל אלא דקאמרי עמנו הייתם ותו לא מדידי בוליה עבד. בעי קמאי לשלומי: ואפניחו. והנהו ליה לרב לעבדו מדמי עין שהן מרובין מדמי שן ומידי לפטרו מדמי עין שהן מרובין מדמי שן ומידי לעבד נפיק לחירות: ואפניחו. והכי ליכא למיכא כדאמר רבא ברישא דאמאי בת אחריתי מקמי דידעו ואמרי איפכא סימא את עינו והפיל את שני דאי אהאי בת אחריתי מרישא ותרד אמרי הני הפיל את שניו וסימא את עיני כיון דלא אפמויהו פסקוין דיקא אלא בראשונים שמקוקסית את הרב למי שן שישנו בכלל דמי עין שן אחרונים אפילו נמצאו וזממין עלו האחרונים לא היה מחייבו דאין עדים וזממין מתחייבים עד שיגמר הדין על פיהם הלכך ה"ל סיפא מוכחא לפוס דרשא בשתי כיתות ומיפך ותקמה וחכי דמי. בין רישא ובין סיפא כיון והשתא מוקמתי לה במיפך ותקמה ובשתי כיתות עדים הכי כמי דמי: ואמרי אחיורי הני בתראי. כיון דאמרי קמאי ויח ראשוו והן מעשה אלו בתראי ואמרי יום שני היה מעשה ואיפכא הנה: אבתי בוליה עבד כמי דמי: והכי מחייבו ליה מיחם אבתי עבד לחירות: אבתי לא היה בר חיובא דיקא ביום שני היה מעשה ואבתי בוליה עבד. בעי לשלומי לרב דכי אתו לאסודחי לחיוביה לרב אבתי לאו בר חיובא הוא: דקתני אקוויי הני בתראי. שום חמים דקודם שקאת בת ראשונה להקדי געשה מעשה: ואי דלא הקדישו. העבד לרבו ברין קודם שקאת בת ראשונה להקדי אבתי בוליה דמי עבד. בעי שלומי דיקא אבתי בעי אפסודחי מידי דאמתי נגברא לא מחייבי דאי היה בעי היה אקא לבי דיקא מודעה ומפטרי מודעה בקנס פטור ודירות דשן ועין קנסא הוא: בשענבר ברין. על

ההפלות הללו עיי עדים אחרים בב"ד אחר חיובוהו לתנייה העבד וברח דהשתא אי אקתי בעלים קקן הא לא מהאי לא היה הודאק ותקמי ליה את עבד הפלת את שניו וסימא את עינו והקדמתי ברין והתחייבתי ליה דמי עינו ותבאי עדים אלו על כך ואחו סודי אחריני ואפניחה ואמרו לא חייבתינו ב"ד אלא דמי שן ואומניהו הלכך בין רישא ובין סיפא אדמי נבד לא מחייבי דיקא כמי דמי קמא נפס עבד לחירות אלא שזה היה חוקו כן אבל דמי עין משלמי לעבד בכבא דרישא דיקא ממונא דעין אית ליה גביה מביד דין קמא וקבעי הני למיפסיה ובסיפא משלמי דמי עין לרב דכי מחייבי ליה אשקרא אתי ברבאפניחה מוקמתי ליה דלא הני כיון דליכא סודי אבי דיקא קמא בוליה עבד בעי שלומי: וזקא דרבא. והקדישה תחילת תקמה היא מתבאי: אליפא מרישא. דמוקי לה בשלש כיתות סוף סוף מי קא איחבשוהו דתינוי ערוהן בשיליה בתבשהו דקמאי הא אי לאו מיתומי דינא פותייהו פסקוין והכי דמי שן דישנו בכלל עדות הריאשונים ומשום הכי מתבאי כיון חרות תקמה אבל גבי שנים אומרים תרג וענים אומרים לא תרג דאיתבשוש קמאי ולא שקלין ליה וליעלם אימא לך כיון דבשלש דתחייבוהו לא מתבאי עדות תקמה מוקמי. מוכחא בשלש כיתות דקתני שרי הרב אומר כן אלאקא דאחו בת אחריתי ברישא דדקה מתיב ליה דמי עין: סיפא נמי בשלש כיתות ותי דלא אפשר דתתיה בת אחריתי קודמת דאיכ דקמאי אמרי סימא ותרד הפיל ותרד סימא לא מיגמר דינא אפמויהו למיתי דמי עינא אלא דמי שן ותי בכללא דתרוייהו וכיון דלא נגמר הדין על פיהם לא מחייבי הני מציגאי בהקמה דכת שלישית מידי הכי מוקי לה דאחו הני בר תרי ברישא ואמרי הפיל והדר סימא ופסקוין לדינא אפמויהו בו: דיקא מתיב: וטבילה ערוהן ודלא ויח דמים היתיים וקתני וכי נמצאו וזממין על ידי כת שלישית משלמין: אלא סיפא ליה. לא לוקמה בודוקא בשלש כיתות הא בתרי סקא ובדאפניחה ואומניהו ורישא כדמשמע בשלשה ודלא בדאפניחה ומידי מנה ליכא למיכא מדיד:

כדפרכין לעיל בהר דמפקי ליה לחירות דמי עין כעי לשלומי ליה ורכולין לומר לטובתו באנו דבאמר בפ' דין בורקין (סנהדרין נא). דיכולין לשלמי לאוקרה לה בעלה באנו וי"ל דלמאי דמוקי לה השתא במיפך ותקמה מסקוין דאמרי ברבאפניחה שרי ברין מוקמתי אלא תפרסם ותרבי שינא העבד לחירות ותרבי בעעמו מודה בדרקני שריב אומר כך שעמד ברין וכל עיקר שבאין לדין עכשיו לפי שהעבד

תובע דמי עינו ומקוין את הרב ליה רבין מודה וכלו לז דמי שני לרבי כי אתה קהרי לא ארין אלא לרבע כחו של עבד שאם יבאו עדים על דמי עינו לא יקח ממש בדבריהם וידועים הם שיבאו עדים אצל מעיקרא לא יהו. דיעוין דמיידי בשעמד ברין אפי' מרוב כבוד פומים אריך העבד לעדים מודה בקנס פטור משום הכי פריך שפיר בהר דמפקי ליה לחירות כן דאי לת' דוק אבתי לאוקמי לסיפא במיפך ותקמה כיון דבעמד ברין מוקמין לה יאמר שהעבד תובע דמי עינו והרוב מודה לו דמי שני ותבאי עבד עדים דהפיל את שניו וסימא את עינו ובאו עדים ותינוסין וי"ל ודאי ה"ה כך שהו אב מפרס וקח עיי הודאת הרב כמו על פי עדים אלא אורקא דמילתא נקט שאין ריעלות הרב לחירות כלל אלא כפישי עדים בדרך.

דאבתי: נגברא לא מחייבי אין השעם משום דאי תנה בעי דהו אחי לביד מודה ומפטרי דאפי' לשמואל דאמר לקמן (ה"ה). מודה בקנס ואחרי כן באו עדים חייב הקבא כיון דלא עמד ברין לא חשבנו לנגברא בר חיובא לענון קנס כדפירשית בסוף המניח (לעיל כ"ו. ושם.) דאי איהא בשמענתא ודחילט' טושה.

ונמצאו: וזממין דקמאי. בהך סיפא הוצרך לומר שעדשים שהוצרכו בקריאתא שהזמנו הם דין ראשונים משום דקתני לומר דפסקוין לדינא אפמויהו דאין להקדי וזממין משלמים עד שיגמר הדין על פיהם ואם לא שקאו בתמיה לא דמי למפקס דיקא אפמויהו אבל ברישא אע"פ שקאו אסור דיקא אפמויהו **עבד:** כל דודו מימרי אמר. שהביא שן לתבא ממיא קמאי כל דודו דלגמרי כאין לסייעיה דהו

קתני הרב אומר כן אלא סיפא למה לי שלש כיתות שרי העבד אומר כן עבד כל דהו מימר אמר דניתא ליה דיעפוק לחירות מתקוף לה ר' וירא אימא סימא את עינו ניפוק

הקדמתי ברין והתחייבתי ליה דמי עינו ותבאי עדים אלו על כך ואחו סודי אחריני ואפניחה ואמרו לא חייבתינו ב"ד אלא דמי שן ואומניהו הלכך בין רישא ובין סיפא אדמי נבד לא מחייבי דיקא כמי דמי קמא נפס עבד לחירות אלא שזה היה חוקו כן אבל דמי עין משלמי לעבד בכבא דרישא דיקא ממונא דעין אית ליה גביה מביד דין קמא וקבעי הני למיפסיה ובסיפא משלמי דמי עין לרב דכי מחייבי ליה אשקרא אתי ברבאפניחה מוקמתי ליה דלא הני כיון דליכא סודי אבי דיקא קמא בוליה עבד בעי שלומי: וזקא דרבא. והקדישה תחילת תקמה היא מתבאי: אליפא מרישא. דמוקי לה בשלש כיתות סוף סוף מי קא איחבשוהו דתינוי ערוהן בשיליה בתבשהו דקמאי הא אי לאו מיתומי דינא פותייהו פסקוין והכי דמי שן דישנו בכלל עדות הריאשונים ומשום הכי מתבאי כיון חרות תקמה אבל גבי שנים אומרים תרג וענים אומרים לא תרג דאיתבשוש קמאי ולא שקלין ליה וליעלם אימא לך כיון דבשלש דתחייבוהו לא מתבאי עדות תקמה מוקמי. מוכחא בשלש כיתות דקתני שרי הרב אומר כן אלאקא דאחו בת אחריתי ברישא דדקה מתיב ליה דמי עין: סיפא נמי בשלש כיתות ותי דלא אפשר דתתיה בת אחריתי קודמת דאיכ דקמאי אמרי סימא ותרד הפיל ותרד סימא לא מיגמר דינא אפמויהו למיתי דמי עינא אלא דמי שן ותי בכללא דתרוייהו וכיון דלא נגמר הדין על פיהם לא מחייבי הני מציגאי בהקמה דכת שלישית מידי הכי מוקי לה דאחו הני בר תרי ברישא ואמרי הפיל והדר סימא ופסקוין לדינא אפמויהו בו: דיקא מתיב: וטבילה ערוהן ודלא ויח דמים היתיים וקתני וכי נמצאו וזממין על ידי כת שלישית משלמין: אלא סיפא ליה. לא לוקמה בודוקא בשלש כיתות הא בתרי סקא ובדאפניחה ואומניהו ורישא כדמשמע בשלשה ודלא בדאפניחה ומידי מנה ליכא למיכא מדיד:

1 תורה ליה לא שניתן לאוקרת מיתה ביד אבא יאן נהרגין לאו חשיב לאו שניתן לאוקרת
2 מיתה ביד וחימה לרבי דבבלי קרא משמע אפי' החרו בו למלקות ולא מליקה דאע"ג
3 שעלמם לא יבא ליד חוב שנתן ביד החרו בו למיקה חשיב לאו שניתן לאוקרת מיתה
4 ביד ובפרק פי שהחשיך (שבת דף קנ"ג וס' ד"ה בלאא אמר דאין לוקין על לאו המחמר
5 משום דתרי לאו שניתן לאוקרת מיתה ביד
6 לשאר מלאכות אע"ג דבמחמר אין בו חוב
7 מיתה ובפר' דעירובין (דף ע"ג) אמר דאין לוקין
8 בתחומין דרבי אוקרה נמי לחוצאה ואפי' טאן
9 דפליגי ע"פ לא קאמר אלא משום דמי חביב לא
10 יודע אל יצא חביב אע"פ שאין מיקה בתחומין
11 אפילו למד דאוקרתו שיהוה ר"י רשנאי א"ל ולא
12 תענה דגלי ביה קרא דלקר מוקדה אם בן הכות
13 דרשע בדאמרין בריש מכות (דף ב' וס' ובפר' כ
14 הפתדורמן דף י"ג וס' ובפר' דגלי קרא מוקדה
15 ליה לקרא במקום שאין יכול לבא לרדי חוב
16 מיתה פי' התייא דהתם מדעידין שהוה בן גרשה
17 או בן חלוצה או כמו עדים שהוכששו גנפש
18 למד אין נהרגין בשדומן לבסוף אבל למד
19 נהרגין אין סברא להעמיד בו הפסוק כיון שכול
20 לבא לרדי חוב מיתה וכו' פרקי תהם דת"ל מעל
21 תענה פי' ולמל קרא אוקרה אם בן הכות דרשע
22 ומשני משום דה"ל לאו שאין בו מעשה תהי מצי
23 לשנייה דהנה לאו שניתן לאוקרת מיתה ביד
24 כד"ג בעלמא לא לקי אלא דבעי לשנייה לבעי
25 אפי' אליבא דר"מ דנעבא ליה אוקרה לעדים
26 וזממם מקרא אהר"קא בפר' דמכות (דף ר"ג) ואת
27 והשתא דמשני משום דה"ל לאו שאין בו מעשה
28 לא אתא אוקרה ר"מ דיהודא דאמר (שם) שם שאין
29 בו מעשה לוקין עליו ור"ל דיהודאי טפי לשנייה
30 כר"מ משום דאירייה תהם (שם) בספרא גבי
31 מאתים וזו גבי מלקות משמע דבבן גרשה או בן
32 חלוצה מודה א"ג אתי התייא שניתן אוקרה וזהו
33 דקא טעמא דרבי יהודה דאמר לאו שאין בו
34 מעשה לוקין עליו משום דגמר ממוציא עדים
35 ומעדים וזממין בבבן או ר"ל לאו דגלי עדים
36 וזממין ממוציא עדים או בן הכות דרשע אמר
37 בכל דוכתי דלאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו
38 ואת"ד דהתייא שניתן אפי' אפי' א"מ דר"מ דקא
39 לר"מ בלא ותייא אם בן הכות דרשע דיעבן
40 דלקי עדים וזממין אע"פ שאין בו מעשה דגמריין
41 ממוציא עדים כ"י חביב דגמר בפר' דמכות (שם)
42 ממוציא עדים וזממין לוקין ומשלמין ויל
43 דאע"ג דגמר ממוציא עדים שיהי דוקא לעבן
44 שלוקין ומשלמין משום דאיכא לאוקמי כ"י
45 רשעו לדרשע אחרייני כדאיכא באלו געוה
46 (כתובות דף לב) אבל לעבן לאו שאין בו מעשה
47 דילפינן מלעשות באלו הן הלוקין (מכות דף י"ג)
48 מעוהין לאו שאין בו מעשה אל תהי גמריין
49 ממוציא עדים שיר א"ל דגלי קרא בהר"א ועד ל"א
50 ממוציא עדים גופיה אל נפקא לן דלקי אלא
51 מוקדה אם בן הכות דרשע כדאמר בכתובות
52 פרק גע"פ (דף י"ג) ופר' וסור מייסודי בו דקא

1 נישום בעינן ובשני. ולעולם דמי לא ניתב פאי לאו שהעידו על הנגיבה. שגבב באחד
2 בשבת וחזרו ועידו. ששבב בשני בשבת והזמנו על יום ראשון בשלישי בשבת. וחזרו
3 וחזמו. כרביעי בשבת על יום שני וקבני משלמין ד' וה'. ואע"ג דאשליש בשבת ר"ה
4 מוכחשים על השביתה דכיון דלא גבב לא שוב על השביתה תחילה. ודמחייבו בשלומי
5 שלשה ועדיון ערות גנביה קיימת וכחשומי
6 ודמחייבו בכפל דרי חמשה ובפלוניא. דאבי
7 ורבא פליגי נמי ר' יוחנן ר' אבהו ר' אבהו דאמר ר"א
8 עדים שהוכששו גנפש. ולא הזמנו לוקין. משום
9 לא תענה ואע"ג דלאו שאין בו מעשה הוא קא
10 מייחי בהר"א במס' מכות (דף כ"ג) ומלקות בעדים
11 וזממין חביב מוהר"קא (דף כ"ג) ואצ"ח (דף ו' וז"ל וז"ל
12 כ"ל. לר"א אם הזמנו אחרי בן נהרגין פי' לא
13 הזמנו אפאי לוקין. תיה ליה לאו שניתן לאוקרת
14 [כ"ל]. שלא יעשה כפ' שלא מייסודי ביה דין ואין
15 לוקין עליו. דמיתה ביד הוא עונשו של לאו. פאי
16 חיות דשפכת בו. בשלמא תהא חיהוה שפכת
17 הכתוב הוא אבל הכחשה הוא אבן חיהוה
18 (בשפתיה) גופה של ערות חיהוה דבמיתה רוקמא:
19 כגא רהיב בגי'לי. אחו שאמר עקר שיהא רהיב
20 באי חיהוה בגי'לי לפניה. מתני' משלם שלשום
21 כפ"ל. דראיבא חיהוה אנגעיה. ואינו מייסודי ר' וז"ל.
22 על הדואת עצמו דמדורה בקנס פטור. וזהו גבב
23 בשבת. פטור אסתייה דרבי מתחייב גנפש. וזת
24 אביו. והוא יורשו ולא הוקא סתייה כולה
25 באיסורא. גבב וחקרש. פי' קא טבח וקחש טבח
26 וזל דבעלים ר"ש אפי' בו. בנקרא מפ' אחיאי:
27 גבב ע"ד אהי' פשיטא. בשלמא ע"פ עצמו
28 אצטרף לראשונעין מודה בקנס פטור אלא
29 ע"פ עד אחו' לפה ל"א ב"י אתי עד אחד מצטרף.
30 דהכלה כ"י. והושע בן קרחא דאמר מתדורין (ר'
31 ל) שומעין דרביי של זה היום ובשביא כבודו
32 למחר שומעין את דרביי. כ"י אתו עדים מתייב
33 וכו' אמרי' דמדורה בקנס פטור דהיא דלא קא
34 עדים אחריי כ"י כ"י. שם תהיב. ותי' שמה. ל"א
35 שגבב כשר היה והיה מתאווה לשורו' אלא
36 שהשמעיהו גבדו עובר בעשה שגבב אין ק"ך
37 עדים. ועל פי עצמן לא משלם קנס. אתי ש' ל'
38 עדים. והואו פטר והוא'א דתיב.
שלא

1 דאמר בפר' דמכות (דף ר"ג) ור"ה הא לא מענה מאי דרשע ביה ההוא מיבעי ליה לאוקרת עדים וזממין פי' ולחבי לא לקי אלא ארבעים במעידים על פלוגי שתייב מלקות לא בעי למיטר
2 דלא לקי אלא תענה משום דהוה לאו שניתן לאוקרת מיתה ביד דהא במעידים עליו שהוה בן גרשה אמרי' בבבן דלקי ובמעידים שתייב פלוגי מאתים וזו אי לאו כ"י רשעו היו לוקין
3 ומשלמין אלא ד"פ ההוא מבני ליה לאוקרת עדים וזממין ומשום באשר ונס לא לקי בשמעידים על פלוגי שתייב מלקות אלא משום לא תענה דלא ענש כתובות אמ"כ הוהיה הלכך
4 אלאו דלא תענה לאו לקי משוויים פי' שלקו משום ערות שקר שהעידו ומשום באשר ונס ומן תרתייהו משום לאו אחד אבל במעידים שתייב מאה או דבלאו קרא דלא תענה היה מתייב
5 שלשום משום וזממין אלא בעי אוקרה תהם דואי אי לאו כ"י רשעו וזהו לקי מלא תענה וכן במעידים שהוה בן גרשה או בן חלוצה. כ"י אבא עד אחד משלם כתייה. למד
6 סתורין (דף ל') אין ערוהו מאקורפת עד שעידיו שניהם כאחד הוי הכי השני מאקורפה כתייה היינו שעידיו שניהם כב"ד.

בבא קמא. מרובה – פרק שביעי דף עה עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינליץ)" קצא

תוספות

משום ביעותתא דעדים קא מודת. והא דאמר בפרק שבעת העדות (שבעות ד' לוג) דלרבי אלעזר ברי שמעון לא משבחתי לה רמודה מפי עצמו דפטור אלא היבא דלביא עדים ככל היינו אליבא דשמואל: **אמר** ליה רבא פסקה לטבי דבי רב. פי' כבטוטרס עצירת תלמידים שבמית' ומודש שאמר רבך שאיתו דהא רב הוה ר'דע' מילתיה

שלא בבית דין הוה. לא יהו בית דין יושבין ולא מקום ישיבת בני הוה אלא בשוק הודה לו: שבכר הודית. משמע אפילו אתו עדים בתר כתי פטור: **המצא בדינין פרט לפרשע את עצמו.** והאי קרא למי' מאשר ירשעון אלהים נפקא פרט למרשע את עצמו אלא לאו שמע מהו פה תוד' למודה בקנס ולא בעדים ודו' למודה בקנס ואמר: כי באו עדים מינע' ליה לנגב עצמו. לחיוב כפל נגב עצמו דאמר דרשעין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40

כלל ופרט מתמצא תמצא בדיקא דבי חזקיה: **נבתי.** וחיוב עצמו בקרן אכל לא נבתי ולא נבתי. רבואת אשמעי' כדארמין לקמן דאע"ג דאשתיבא לא הודתו ומצא נפקא אשתיבא אבא מבר דבא עדים פטור דכיון דהכפל איפשר ליה בהודאה גבתייהו וכו' וכן תשלמו וכו' לא תשלמו וכו' וארבעה ותי לא מתיבי: ויעידו. לאתר שתיקה לחתיבי קנסא: לשמואל ודאי תנאי ודאי. דקא לא מצי למימר דתנא קמא קאי פותיה דהשתא ומה דקא דמעט ששמששין ובאין והשתא ביעותתיהו אודי פטר ליה ואף ע"ג דהדרו אתו כל שכן מודה מעצמו ואח"כ באו לרב מי ליקא מי אשמעינא ליה לאוקמי מילתיה בתנאי או דלקא מצי לשנוי לר' אלעזר בר ר' שמעון אליביה ולמיטר דשני ליה לר' אלעזר כן ראה עדים שמשמששין ובאין למודה מעצמו כלא פתי עדים ששמששין ובאין דפט' שמואל אמ באו עדים: **באמר** נבתי. דחיוב עצמו לשלם קרן מיהא בהודאה הלכך הודאה מנודה היא ופטור מכלל ומארכענה והמשה שתי' פטר עצמו מכלום: בהודאה דבתיבה לא דקה משהו עצמו מכלום שקה יודע שמוודה בקנס פטור הלכך לא הודאה היא ומשלם אם באו עדים ולא אקרינן מודה בקנס ובאו עדים פטור אלא היבא דאיבא קרן וקנס דאיחייב ליה ממונא בהודאתו ומתכוין לחתיי ממונן אמר רבא רסנין ליה גרסינן אמר ליה פתחיהו לטבי דבי רב רב רב המונקא קרי דבי רב כדאמר בפ"ק דסנהדרין (דף ת"א ג' א') [גפתי]. פי' בדי תשובה לקפח דבריו: והא רבן גמליאל. בהודאה שסימא את עבדו פטר עצמו מכלום הוה דאין כן אלא קנס וכו' ביה מודה פטור מאיליו והא חזיון לעיל דאדוקיה רב חסדא לרב הונא מניה מודקא דכר אן לך עדים הוה אתו עדים מתיבי: וכן שני ליה. רב הונא למיטר דשאני רבן גמליאל דפטור עצמו מכלום הוה וכו' היא הונא זריבא ליה לאוקמי בחזן לבית דין הא בבית דין מיטטר ליה כהדיא הודאה אליבא דרב. שפיר תיב עצמו כפל. בהודאה ראשונה הלכך פטור מן הכפל ובזן דליבא כפל תו לא מתיבי בארבעה והמשה שתי' פטר עצמו מכלום כלומר אן הוה הודאה שתיי איתא כא לחשיב כלום בהודאתו יודע הוא מודה בקנס פטור הלכך לפטור עצמו נתפסו: לפי' לי דקמי. הכי הואיל ואקא לאשמועינן מודה בקנס פטור לשמעתינן כן בכפל ובין די' ותמשה ויתנינו נטר וטבא ומכר ע"פ עד אחד או ע"פ עצמו אית משלם אלא קרן אלא לאו מי לרבי אל נקט הודאה גבי קרן ובפל דליבא ע"פ עצמו ודאי דאין אחד ולמיטר דאי אחד עדים תיב לאי הוה מני הודאה גבי נגיבה תו לא מתיני ליה ע"פ עצמו ודאי דאין אחד עדים פטור אבל השקא דלא אודי בקרן דשני עדים שהעידו על הנגיבה חיבורה מתיבי אף בארבעה וחמשה ליה איתו סתדי' בר יוחנן:

שלא בבית דין הוה קאי והתניא אמר לו אין בדיקא כלום שבכר הודית מאי לאו תנאי היא היא תנא דאמר שבכר אין לך עדים סבר מודה בקנס ואחר פי' באו עדים תיב והאי תנא דאמר שבכר הודית סבר מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור לא דכ"ע מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור ובהא קמ"למי' היא תנא תנא שבכר אין לך עדים סבר חזין לבי' תוה והא דאמר שבכר הודית סבר בבית דין הוה: איתמר מודה בקנס ואח"כ באו עדים רב אמר פטור ושמואל אמר תיב אמר רבא בר אהילא מאי טעמא דרב אם המצא בעדים תמצא בדינין פרט למרשע את עצמו למה לי מאשר ירשעון נפקא אלא ש"מ מודה בקנס ואח"כ באו עדים פטור ושמואל אמר לך ההוא מפני ליה לנגב עצמו פרתנא דבי חזקיה איתוביה רב לשמואל ראה עדים ששמששין ובאים ואמר נבתי אכל לא נבתי ולא מברתי אינו משלם אלא קרן אמר ליה רבא במאי עסקינן גזון שהורו עדים לאחוריהם והא מדהני סיפא רבי אלעזר בר' שמעון אומר יבואו עדים ועידו מכלל תנאי קמא סבר לא אמר ליה פטור אלא ודאי אמר ר' אלעזר בר' שמעון דקאי פותיה אמר דאמר בר' אלעזר בר' שמעון לשמואל ודאי תנאי היא לרב מי ליקא תנאי היא אמר לך רב אבא דאמר אפי' לרבי אלעזר בר' שמעון עד פאן לא קאמר ר' אלעזר בר' שמעון התי' אלא משום דקא מודי מהמת בעיתותא דעדים אבל רבא מודה מעצמו אפי' ר' אלעזר בר' שמעון מודה אמר רב המונקא מסתברא מילתיה דרב באומר נבתי ובאו עדים שנגב פטור שהרי תיב עצמו בקרן אבל אמר לא נבתי ובאו עדים שנגב והוה ואמר מכתיה ומכרתי ובאו עדים ששטבא ומכר חייב שהרי פטור עצמו מכלום הוה וקמ"ל אמר רבא הפתח לטבי דבי רב דהא רבן גמליאל פוטר עצמו מכלום הוה וקמ"ל אמר ר' יוחנן נבתי ובאו עדים שנגב פטור שהרי תיב עצמו בקרן אבל אמר לא נב ובאו עדים שנגב והוה ואמר מכתיה ומכרתי ובאו עדים ששטבא ומכר חייב שהרי תיב עצמו מכלום וביריותא נמי דיקא מתינתין דתנן גב על פי שנים וטבא ומכר ע"פ עד אחד או על פי עצמו משלם תשלומי כפל ואינו משלם תשלומי ארבעה וחמשה למה לי דתני גב על פי שנים ליתני גב וטבא [ומכר] על פי עד אחד או על פי עצמו אינו משלם אלא הקרן אלא

ה"ג

ה"ג אלא לאו הא קמ"ל גב על פי שנים ונסב וסבר ע"פ עצמו או ע"פ אחד דלא הויב עצמו בקרן הוא דאמרין ע"פ עצמו כו'. כלומר כבי האי ונתא דהא דאמר דומיא דעד אחד
 לתביעה כי הדר אתו סהדי איבא הויבא דנגיבה עצמו מודה לא אמרין דומיא דעד אחד. ניתי נגבתי או שאמר נבתי ופסקתי. פטר מתשלומי ד' וד' ושמעון מנה תרתי דאע"ג
 דלא הוה אלא אטביקה ופטר עצמו מכלום הויא הודאה אלא מולא תני הכי ש"מ טעמא דאמר נגבתי כו': ליפא כהנא. הודאה דטביחה אי הודאה הויא בלא הודאה דנגיבה ולא
 מחייב עצמו בקרן לפטורא אם באו עדים או לא: בפלה כולה. דכין דלא גב אל טבח וקראשונים משלמין כפל והוא פטר והקארונים פטורין: הוינו עדי נבתי. ולא עדי נגיבה וכן

בריייתא דתניא ראה עדים ב'. מינה דאמאי 1
 לא הויא מתניתין דפרק בתרא 2
 דשבוועת דף טו. ושם דלעיל דאי ניחא סמכיא 3
 ברייתא לפי שצריך לדקדק מסיפא דריא בר 4
 שמעון דלא מתניא במתני' דשבוועת אכל הכא 5
 איז צריך לדקדק ככל מסיפא ויל דאמתני' 6
 דשבוועת דיעי דפיר דאיכא לחייב ודייא גופא 7
 קמיל בדקאמור בסמור אבל ברייתא שבוועת על 8
 המינה סבור דקמיל הודאה דטביחה לאו 9
 הודאה היא: 10

תשלום 10
 ולא מכרתי ניתני או נגבתי או מבחתי ואמר קמ"ל מטימא דאמר נגבתי הוא 11
 התיב עצמו בקרן דפטור אבל אמר לא נגבתי ואלא הויב וחוור ואמר טביחה ואמר 12
 וכאו עדים שטבח ומכר דלא חייב עצמו בקרן חייב אילמא הודאה דטביחה לאו הודאה היא 13
 אמרי לא היא גופא קמ"ל דכין דאמר נגבתי אע"ג דאמר לא מבחתי ולא מכרתי וכאו עדים 14
 שטבח ומכר פטור מאי טעמא תשלומי (ארבע) חמשה אמר רחמנא ולא תשלומי ארבעה 15
 ולא תשלומי שלשה לימא כהנא הוי שנים מעדין שנגב והוי שנים מעידים אותו שטבח 16
 ומכר הוינו עדי נגיבה עדות שפטילה מקצתה כפלה כולה הוינו עדי טביחה הוא משלם 17
 תשלומי כפל והו משלמין תשלומי שלשה משום סומכוס אמרו הו משלמין תשלומי כפל 18
 והוא משלם תשלומי שלשה לפר ושנים לאלל אהיאי קאי סומכוס אילימא ארשיא לית ליה 19
 לסומכוס עדות שפטילה מקצתה כפלה כולה ואלא אסיפא שפיר קאמרי רבנן הוא משלם 20
 תשלומי כפל והו משלמין תשלומי שלשה אלא מילתא אחריתי איפא בינייהו גנון דאתו בי 21
 סהדי ואומינתו דלא באפיהו נגב ואייתי ביה הית סהדי ואסיהו ביה דנגב וטבח ומכר 22
 ובחודאה דטביחה קמיליני סברי ואע"ג דהודאה דנגיבה מחמת עדים חייב מודה 23
 דקא מודה דטביחה הודאה היא ופטור וסומכוס סבר כין דהודאה דנגיבה מחמת עדים הוא 24
 דקא מודה דטביחה לאו הודאה והנך עדים קמאי דאומינתו משלמין תשלומי כפל והוא 25
 משלם שלשה לפר ושנים לאלל אמר רב אחא בריה דרב איקא לא דכילי עלמא הודאה 26
 דטביחה לאו הודאה היא אלא בעדות שאי אתה יכול להוימה קמיליני גנון דאתו סהדי 27
 ואמרי ליה נגבתי ואמר ליה נגבתי וטבחי ומכרתי מהו לא בפניכם נגבתי אלא כפני פלוני 28
 ופלוני ואייתי סהדי ואומינתו דלא באפיהו נגב ואתו פלוני ופלוני ואסיהו ביה דנגב וטבח 29
 ומכר ובקא קמיליני דרבנן סברי הויא לה עדות שאי אתה יכול להוימה וכל עדות שאי 30
 אתה יכול להוימה לא הויא עדות וסומכוס סבר עדות שאי אתה יכול להוימה הויא עדות 31
 ותא קמימא לן דעדות שאי אתה יכול להוימה לא הויא עדות הני מילי הויא דלא ידעי 32
 באיזה יום באיזה שעה דליפא לעדות כלה אבל הכא סויעי הוא דקא מסייעי ליה אמר מר 33
 הו משלמין תשלומי כפל מתיקא מודה ונגב קרן בעי שלומי אמר רבי אלעזר ממשיה דרב תני 34
 תשלום 35

משלמין תשלומי כפל לבעלים במקום גב והוא משלם שלשה לפר דהא אתו סהדי דטבח ומכר. הני מילי. דלא הויא עדות: הויא דאמרי לא ידעין באיזו יום באיזו שעה. דאיכא
 למימר דלתיב עבד דמסתפו דלא ליה סהדי דלומינהו והלא באותה שעה עמנו הייתם ועדים שקיימתם הם אבל כהא. דהא דאין אתה יכול להוימה היינו משום דקמשטא קא מסהדי
 מכל שכן דערותו עדות דסויעי קא מסייעי ליה הלכך רב ראשונים שהדמו משלמים בשבילו כפל והוא משלם שלשה לתשלומי חמשה דפר ושנים לאלל דעדות איכא הודאה ליבא
 הודאה דנגיבה מחמת ביערותא דקמאי אורי הודאה דטביחה פטר עצמו מכלום הוה תשלומי כפל. אמר סומכוס כבי האי ונתא דקמאי אילימא כפל דמשמע קרן וכלל ואמאי
 כין דקא מודה ואמר נגבתי אורי קרן קא בעי תשלומי דכשלימא קמא כפל והו קא בעי לאפסידו בעדות שפיר דידה דאמתי לא עמד בדין אילימא כפלי למיטרי מודה ומיפטרי אלא קרן
 הוא מחייב וקאי ולא נפסדי ליה מידה

תשלום

תשלום

1 תשלום דכפל. משלמין את הכפל הוא משלם שלשה לכך הדרך כי קא מטה הקדש
2 קא מטה. ודיא בלאחר שיש תקומה לא לפני יאוש לא קדשה וכוון דאייאוש קניה
3 הקדש ויהי שיש והשו תוקף לאו המירה קטבת ר"ש היא. ובגן שאמר רבי עלי
4 עלה והפריש נגיבה זו ולקרו דכוון דהייב באחריותו דרבר הגורם למנוח הוא כמנוח דמי
5 ולא מכתבה היא ומירו לעבן בביתא פטור
6 דאעניו בדשרות גבן קיטא דאם אגרו חשב
7 באחריותו הקדש לחי עליה מיהא שם הקדש
8 לאפומי מרשות קרה קנא ולא מדרה קא טבת
9 בקדשים קלים. שהקדישו לשלמים: דר' יוסי
10 תגיליו. בפ"ק (דף י"ב) הלכה לאו מכתבה היא
11 ומירו מרשות מרה קנא אפיקדו שם הקדש וכו'
12 קא טבת לאו מדרה קא טבת לא לא בטבחה משום
13 הכי לא מתיב בדבשת טביחה הקדש נידה
14 דאמר פ"ק דבי אמר רבי יוסי תגיליו מתוך
15 בעלים מתיים אכל לאתר טביחה לא אלא
16 ששלחו גבוה קא וכו' ולא נתייא לי דבכי בהו
17 משקיה לא אמר ר' יוסי תגיליו דמשלחו גבוה
18 קא וכו' אלא במקדש בחלקו שחלו בקדשים
19 והנהיג המם שחיקה תימחה והקטרת חלבים
20 אכל בשעת טביחה אחתי מנוח בעלים הם.
21 ארתעי רישא כו'. דמשמע דלא מצו למיתני
22 חיובא בחר דאקדשו לפגמו ולהיניח. בספיא
23 ולאשמעוניה וחיובא אפילו היבא דאתקדיש קודם
24 לקודם פתוי דתקדיש מעיקרא תורא דראובן:
25 קודם שמקור קרוי השור על שמו של גבן
26 ומשקירו קרוי על שם לוקח אכל כרתי שלמים
27 עדיין שם המקדשו עליו שקרוי עולתו של
28 פלוני: אמר נתי רבבי רבי שמעון כו'. קא
29 סלקא דעתך משום טביחה לא מתיב ליה ר"ש
30 דאפילו תפריש לשם נדר המושל עליו אחריות
31 נפק מרשות מרה קנא ונעשה לה שומר הקדש
32 וכו' טבת לאו דמירה קא טבת וכו' מתיב ליה
33 ר"ש אשתאן הקדש מקטבתי ליה דהניא
34 מכתבה הלך מביעיה ליה למטר איפכא: דאפתי
35 לא נפקי משמתי. הלך לאו מכתבה קנא
36 ואתביחה נמי לא מתיב דמרשות מרה קנא
37 נפקי שאין חיוב באחריותו חיוב. אשתאן הקדש
38 דמכתבה היא: אמילתא אחרתי קא. דהיבא
39 דאקדשו גבן בני לנדר בין לזנבה לא מתיב ליה
40 ר"ש לאו אשתאן דהקדש משום ועדיין שמו
41 עליו נדרתו של פלוני ולא אטבחה דהא
42 מרשות מרה קנא נפק אלא אנוב הקדש
43 שהקדישו בעלים קאי דכוון דהייב בעלים
44 באחריות כי קא טבת דמירה קא טבת דרבר
45 הגורם למנוח כמנוח דמי: שמעון ק"י לרבי
46 שמעון: דמתניו דפטר אטבחת תימחה: קדשים
47 נמי שחיטה שאינה ראיה היא. דקדשים
48 דשחיטין בחוץ ספולין ונאי טעמא דרבי שמעון
49 דאמר קדשים חייב באחריותו חיוב שמעון
50 שאם גבן קדשים ויבטחן דהייב כחשתלו מ: דה' ויבין חרה קרון לפעל בתיה. והואיל ולשם
51 בעלים נזבחה שנשפך תבס. ומירו בשעת שחיטה ראיה היא: שלא לשם בעליותה. דשחיטה
52 ראיה היא דקיימתו ק"י (ב' ב' הלכות שנתבזזו שלא לשמן כשרים וכוון לא חרה

1 תשלום דכפל. גבן והקדשו ואחר כך טבת ומכר
2 כו': אמר בשלמא אטבחה לא מתיב דכי קא מטה
3 דהקדשו קא מטה ולא דמירה קא מטה אלא דהקדשו
4 לתיב מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו לשמים
5 הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותו
6 בשוחטיה דמירה קיימו הא מסיפא ר"ש היו רישא
7 לאו ר"ש אלא האבא במאי עסקינו בקדשים קלים
8 ואליבא דר' יוסי תגיליו דאמר קדשים קלים מנוח
9 בעלים הוא וברשותיה קיימו אכל קדשי קדשים מאי
10 משלם תשלומי ד' והמשה ארתני רישא גבן וטבת
11 ואה"כ הקדשו משלם תשלומי ד' וה' לפגמו ולהיניח
12 בדרהי פהה דכרים אמורים בקדשים קלים אכל
13 בקדשי קדשים משלם ארבעה ארבעה אלא
14 לעולם לא שאני קדשי קדשים ולא שאני קדשים
15 קלים ותקשיא לך מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
16 לשמים מכרו להדיא מעיקרא תורא דראובן והשתא
17 תורא דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן
18 והשתא תורא דראובן: רבי שמעון אומר כו': אמר
19 נתי דסבר ר"ש מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
20 לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותו
21 פטור דאפתי לא נפק מרשותיה קדשים שאינו חיוב
22 באחריותו חיוב דמפקי ליה מרשותיה אמר ר"ש
23 אמילתא אחרתי קא והכי קתני אין תרגוב אתר תרגב
24 משלם תשלומי ד' וה' (כ' ו' גבן הקדש מביה בעלים
25 פטור מ"ט ו' וגוב מביה תיבא ולא מביה תיבא רבי
26 שמעון אומר קדשים שחייב באחריותו חיוב מאי
27 טעמא קרינא ביה ו' וגוב מביה האיש ושאנו חיוב
28 באחריותו פטור דלא קרינן ביה ו' וגוב מביה האיש
29 מביה שמעונין ליה לר"ש דאמר שחיטה שאינה ראיה
30 לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראיה
31 היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים
32 מפגנים לשם בעלים והרי הורה קרון לבעלים אמר
33 רבי יתחק בר אבין שנשפך הדם בי אהא רבין ויהי
34 רבי יוחנן בשוחט תמימים פגנים שלא לישם בעלים
35 ויש

1 תשלום דכפל. גבן והקדשו ואחר כך טבת ומכר
2 כו': אמר בשלמא אטבחה לא מתיב דכי קא מטה
3 דהקדשו קא מטה ולא דמירה קא מטה אלא דהקדשו
4 לתיב מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו לשמים
5 הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותו
6 בשוחטיה דמירה קיימו הא מסיפא ר"ש היו רישא
7 לאו ר"ש אלא האבא במאי עסקינו בקדשים קלים
8 ואליבא דר' יוסי תגיליו דאמר קדשים קלים מנוח
9 בעלים הוא וברשותיה קיימו אכל קדשי קדשים מאי
10 משלם תשלומי ד' והמשה ארתני רישא גבן וטבת
11 ואה"כ הקדשו משלם תשלומי ד' וה' לפגמו ולהיניח
12 בדרהי פהה דכרים אמורים בקדשים קלים אכל
13 בקדשי קדשים משלם ארבעה ארבעה אלא
14 לעולם לא שאני קדשי קדשים ולא שאני קדשים
15 קלים ותקשיא לך מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
16 לשמים מכרו להדיא מעיקרא תורא דראובן והשתא
17 תורא דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן
18 והשתא תורא דראובן: רבי שמעון אומר כו': אמר
19 נתי דסבר ר"ש מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
20 לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותו
21 פטור דאפתי לא נפק מרשותיה קדשים שאינו חיוב
22 באחריותו חיוב דמפקי ליה מרשותיה אמר ר"ש
23 אמילתא אחרתי קא והכי קתני אין תרגוב אתר תרגב
24 משלם תשלומי ד' וה' (כ' ו' גבן הקדש מביה בעלים
25 פטור מ"ט ו' וגוב מביה תיבא ולא מביה תיבא רבי
26 שמעון אומר קדשים שחייב באחריותו חיוב מאי
27 טעמא קרינא ביה ו' וגוב מביה האיש ושאנו חיוב
28 באחריותו פטור דלא קרינן ביה ו' וגוב מביה האיש
29 מביה שמעונין ליה לר"ש דאמר שחיטה שאינה ראיה
30 לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראיה
31 היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים
32 מפגנים לשם בעלים והרי הורה קרון לבעלים אמר
33 רבי יתחק בר אבין שנשפך הדם בי אהא רבין ויהי
34 רבי יוחנן בשוחט תמימים פגנים שלא לישם בעלים
35 ויש

1 תשלום דכפל. גבן והקדשו ואחר כך טבת ומכר
2 כו': אמר בשלמא אטבחה לא מתיב דכי קא מטה
3 דהקדשו קא מטה ולא דמירה קא מטה אלא דהקדשו
4 לתיב מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו לשמים
5 הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותו
6 בשוחטיה דמירה קיימו הא מסיפא ר"ש היו רישא
7 לאו ר"ש אלא האבא במאי עסקינו בקדשים קלים
8 ואליבא דר' יוסי תגיליו דאמר קדשים קלים מנוח
9 בעלים הוא וברשותיה קיימו אכל קדשי קדשים מאי
10 משלם תשלומי ד' והמשה ארתני רישא גבן וטבת
11 ואה"כ הקדשו משלם תשלומי ד' וה' לפגמו ולהיניח
12 בדרהי פהה דכרים אמורים בקדשים קלים אכל
13 בקדשי קדשים משלם ארבעה ארבעה אלא
14 לעולם לא שאני קדשי קדשים ולא שאני קדשים
15 קלים ותקשיא לך מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
16 לשמים מכרו להדיא מעיקרא תורא דראובן והשתא
17 תורא דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן
18 והשתא תורא דראובן: רבי שמעון אומר כו': אמר
19 נתי דסבר ר"ש מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
20 לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותו
21 פטור דאפתי לא נפק מרשותיה קדשים שאינו חיוב
22 באחריותו חיוב דמפקי ליה מרשותיה אמר ר"ש
23 אמילתא אחרתי קא והכי קתני אין תרגוב אתר תרגב
24 משלם תשלומי ד' וה' (כ' ו' גבן הקדש מביה בעלים
25 פטור מ"ט ו' וגוב מביה תיבא ולא מביה תיבא רבי
26 שמעון אומר קדשים שחייב באחריותו חיוב מאי
27 טעמא קרינא ביה ו' וגוב מביה האיש ושאנו חיוב
28 באחריותו פטור דלא קרינן ביה ו' וגוב מביה האיש
29 מביה שמעונין ליה לר"ש דאמר שחיטה שאינה ראיה
30 לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראיה
31 היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים
32 מפגנים לשם בעלים והרי הורה קרון לבעלים אמר
33 רבי יתחק בר אבין שנשפך הדם בי אהא רבין ויהי
34 רבי יוחנן בשוחט תמימים פגנים שלא לישם בעלים
35 ויש

1 תשלום דכפל. גבן והקדשו ואחר כך טבת ומכר
2 כו': אמר בשלמא אטבחה לא מתיב דכי קא מטה
3 דהקדשו קא מטה ולא דמירה קא מטה אלא דהקדשו
4 לתיב מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו לשמים
5 הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותו
6 בשוחטיה דמירה קיימו הא מסיפא ר"ש היו רישא
7 לאו ר"ש אלא האבא במאי עסקינו בקדשים קלים
8 ואליבא דר' יוסי תגיליו דאמר קדשים קלים מנוח
9 בעלים הוא וברשותיה קיימו אכל קדשי קדשים מאי
10 משלם תשלומי ד' והמשה ארתני רישא גבן וטבת
11 ואה"כ הקדשו משלם תשלומי ד' וה' לפגמו ולהיניח
12 בדרהי פהה דכרים אמורים בקדשים קלים אכל
13 בקדשי קדשים משלם ארבעה ארבעה אלא
14 לעולם לא שאני קדשי קדשים ולא שאני קדשים
15 קלים ותקשיא לך מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
16 לשמים מכרו להדיא מעיקרא תורא דראובן והשתא
17 תורא דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן
18 והשתא תורא דראובן: רבי שמעון אומר כו': אמר
19 נתי דסבר ר"ש מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
20 לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותו
21 פטור דאפתי לא נפק מרשותיה קדשים שאינו חיוב
22 באחריותו חיוב דמפקי ליה מרשותיה אמר ר"ש
23 אמילתא אחרתי קא והכי קתני אין תרגוב אתר תרגב
24 משלם תשלומי ד' וה' (כ' ו' גבן הקדש מביה בעלים
25 פטור מ"ט ו' וגוב מביה תיבא ולא מביה תיבא רבי
26 שמעון אומר קדשים שחייב באחריותו חיוב מאי
27 טעמא קרינא ביה ו' וגוב מביה האיש ושאנו חיוב
28 באחריותו פטור דלא קרינן ביה ו' וגוב מביה האיש
29 מביה שמעונין ליה לר"ש דאמר שחיטה שאינה ראיה
30 לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראיה
31 היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים
32 מפגנים לשם בעלים והרי הורה קרון לבעלים אמר
33 רבי יתחק בר אבין שנשפך הדם בי אהא רבין ויהי
34 רבי יוחנן בשוחט תמימים פגנים שלא לישם בעלים
35 ויש

1 תשלום דכפל. גבן והקדשו ואחר כך טבת ומכר
2 כו': אמר בשלמא אטבחה לא מתיב דכי קא מטה
3 דהקדשו קא מטה ולא דמירה קא מטה אלא דהקדשו
4 לתיב מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו לשמים
5 הא מני ר"ש היא דאמר קדשים שחייב באחריותו
6 בשוחטיה דמירה קיימו הא מסיפא ר"ש היו רישא
7 לאו ר"ש אלא האבא במאי עסקינו בקדשים קלים
8 ואליבא דר' יוסי תגיליו דאמר קדשים קלים מנוח
9 בעלים הוא וברשותיה קיימו אכל קדשי קדשים מאי
10 משלם תשלומי ד' והמשה ארתני רישא גבן וטבת
11 ואה"כ הקדשו משלם תשלומי ד' וה' לפגמו ולהיניח
12 בדרהי פהה דכרים אמורים בקדשים קלים אכל
13 בקדשי קדשים משלם ארבעה ארבעה אלא
14 לעולם לא שאני קדשי קדשים ולא שאני קדשים
15 קלים ותקשיא לך מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
16 לשמים מכרו להדיא מעיקרא תורא דראובן והשתא
17 תורא דשמעון מכרו לשמים מעיקרא תורא דראובן
18 והשתא תורא דראובן: רבי שמעון אומר כו': אמר
19 נתי דסבר ר"ש מיה לי מכרו להדיא מיה לי מכרו
20 לשמים איפכא מיבעי ליה קדשים שחייב באחריותו
21 פטור דאפתי לא נפק מרשותיה קדשים שאינו חיוב
22 באחריותו חיוב דמפקי ליה מרשותיה אמר ר"ש
23 אמילתא אחרתי קא והכי קתני אין תרגוב אתר תרגב
24 משלם תשלומי ד' וה' (כ' ו' גבן הקדש מביה בעלים
25 פטור מ"ט ו' וגוב מביה תיבא ולא מביה תיבא רבי
26 שמעון אומר קדשים שחייב באחריותו חיוב מאי
27 טעמא קרינא ביה ו' וגוב מביה האיש ושאנו חיוב
28 באחריותו פטור דלא קרינן ביה ו' וגוב מביה האיש
29 מביה שמעונין ליה לר"ש דאמר שחיטה שאינה ראיה
30 לא שמה שחיטה קדשים נמי שחיטה שאינה ראיה
31 היא כי אתא רב דימי אמר ר' יוחנן בשוחט תמימים
32 מפגנים לשם בעלים והרי הורה קרון לבעלים אמר
33 רבי יתחק בר אבין שנשפך הדם בי אהא רבין ויהי
34 רבי יוחנן בשוחט תמימים פגנים שלא לישם בעלים
35 ויש

1 אמר בו. ריש לקיש לא קאי אסוגיא דין דלדידה לא צריך למימר דרבי שמעון
2 קאי אמילתא אחריתי אלא לפי דבריו דמוקי מתניתין לעיל (ו' סה) כשהקדישו
3 בעלים ביה גבג מתוך לה בחשתי בעלי ממוני בחוץ. פי' **בשחט** בעלי ממוני בחוץ. פי'
4 בקנטרות דבגלי ממוני מעיקרא עסקין דאי בשקום הקדשו לממוני תו לא חוו לפדיון
5 בששטתו שמשעתו ליה לריש לקי' אלא רבי
6 שמעון משטתא בתרייתא דהמורה (ר' לב)
7 דקדיש מזבח היה בכלל העמדה והקרבן
8 ומששטתה אין יכולת לעמוד ובבעל מום
9 מעיקרו מודה ורבינו תם מפרש בדשעת פירכוס
10 בעון וכולן לעמוד בני העמדה והקרבן ניתו
11 כדאמרינן בפ"ב דחולין (ו' ל. וס) מיהו לאותן
12 המפסידין בדשטתה מנורה אין מועיל פירכוס
13 כמו שפירשתי לעיל (עמוד א' צריך לאונקי
14 בבעל מום מעיקרו מום שפי' בקנטרות: **וְהָלָא**
15 וירקה מתרת. למאן דמוקי לה בששטתה דהם פריך
16 דאי למאן דאמר שלא לשם בעלין פון דנחשת
17 ונתן כפרתו שדשעה ראיה היא בלא טעם כל
18 העמוד לזרוק כזרוק דמי ואפי' על גב דברק אורי
19 ואת בנו (חולין ד' פ. וס) בעי למימר דכל שחטת
20 קדישם שדשעה שאן ראיה היא לא קריא
21 משקאן הכי אלא מנסקא בשמע דעמוד
22 הדם לבסוף חשיקה ראיה היא אינ' שלא היה
23 עמוד לזרוק כגון באורו ולא דמי מחוסר זמן
24 דלא אמרינן לרבי שמעון כזרוק ממי
25 במקום שמצה לזרוק כדאמר בפרק המנחות
26 ונתקנים (מנחות דף קא. וס) בשקלא פרה
27 עמדת לפחותה פירוש דאי מקא נאך מקנה
28 מצוה לפחותה קודם דהם מנחות אין מצוה
29 לפחותן ובכריתתו כפי' אשם תלוי (ו' כד) אמר

**וְרִישׁ לְקִישׁ אָמַר בְּשׁוֹחַט בְּעֵלֵי מוֹמֵינַן בַּחוּץ תַּחֲתֵי
 בַּהּ רַבִּי אֱלֶעָזָר לֵר' יוֹחָנָן שׁוֹחֵט מִתְרַת וְהֵלֵא
 יְרִיקָה מִתְרַת לְרִישׁ לְקִישׁ שׁוֹחֵט מִתְרַת וְהֵלֵא פְרִיָּה
 מִתְרַת אִישׁתְּמוּטְתֵיהּ הָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן כֵּל הַעוֹמֵד
 לְזֶרוּק פְּרוּק דְּמִי וְכֵל הַעוֹמֵד לְפָדוֹת כְּפָדוֹי דְּמִי
 כֵּל הַעוֹמֵד לְזֶרוּק פְּרוּק דְּמִי הִתְנָהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן
 אוֹמַר וְשׁ נוֹתֵר שְׁהוּוּ מַטְמָא טוֹמְאָת אוֹכְלוֹן וְשׁ
 נוֹתֵר שְׁאִינוּ מַטְמָא טוֹמְאָת אוֹכְלוֹן כִּפְדוֹ לְן לִפְנֵי
 יְרִיקָה אִינוּ מַטְמָא טוֹמְאָת אוֹכְלוֹן לְאַחַר יְרִיקָה
 מַטְמָא טוֹמְאָת אוֹכְלוֹן לְיָרִיקָה לְן מֵאֵל לִפְנֵי יְרִיקָה
 קוֹדֵם שְׁנָאֵה לְיָרִיקָה לְאַחַר יְרִיקָה לְאַחַר שְׁנָאֵה
 לְיָרִיקָה קוֹדֵם שְׁנָאֵה לְיָרִיקָה לְן מֵאֵל יְרִיקָה
 הוּיָא שְׁהוּת בְּיוֹם לְמַוְרָה לְדִשְׁחִיָּה סַמוּךְ לְשַׁקְעָת
 הַחֲמוֹה וְאִינוּ מַטְמָא טוֹמְאָת אוֹכְלוֹן לְאַחַר שְׁנָאֵה
 לְיָרִיקָה לְן הַדְוּיָא שְׁהוּת בְּיוֹם לְמוֹרָקִיהָ מַטְמָא טוֹמְאָת
 אוֹכְלוֹן אֱלֵמָא כֵּל הַעוֹמֵד לְזֶרוּק פְּרוּק דְּמִי וְכֵל
 הַעוֹמֵד לְפָדוֹת כְּפָדוֹי דְּמִי הִתְנָהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמַר**
 פרה

1 בעלי ממוני. שחיתן דהתר בחוץ. תתי. לשון מריח בקבוק כמו תתי ליה אקנאיה (ב"ב ד'
2 כב) כלומר דיק לה רבי אלעזר פריך לרבי אליבא דרבי יוחנן פי' שחיתו מקרת ותלא
3 וירקה מתרת ובשעת כביחה שחיתה שאניה ראיה היא: אשתימיפתי. לרבי אלעזר הא
4 דלר' שמעון כל העומד בו: וכל העומד לפדות בו. ובעלי ממוני כפרדים דמו האיל וסוקן
5 לקי' ובעלי ממוני מעיקרו עסקין דאי בשקום
6 דהקדיש את ממוני תו לא חוו לפדיון מששטתו
7 דשמעון ליה לרבי שמעון בו לקיש אליבא דר'
8 שמעון בששטת בתרייתא דספסת המורה (ו'
9 לב) קדיש מזבח בכלל העמדה והקרבן
10 ומששטתה אינה יכולת לעמוד אבל בבעל מום
11 מעיקרו מודה: וש נותר ששטתו בו. לרבי
12 שמעון איסורו אין טמאין אין טמאין טמאת אובלין
13 דרדש מכל האוכל אשר יאכל ויכל אובל אחת
14 יכול להתאכלו לאחריו או לקרי או לשיאל
15 קרי אובל פרק קמא דבבואות (ו' ט) ואם
16 היתה לו של שעת היתר הנאך מששטתה ירדה
17 עליו ולא מקבלת טמאת אובלין וכל פרה
18 מקבלת טמאת לן לפני ירקה. קדישם הנפסקין
19 לזכות נותר בלילה אחת כגון תורה וקדשי
20 קדישם מילן אם לא נזרק דלא נזרם באביה
21 ואין מטמא טמאת אובלין ירישא לן. פרה
22 הנקרות ונתקנים דהאי לפני ירקה קודם
23 שנראה לזרוקה קמור דלא נזרף ליה שעות דמי
24 ולאו עומד לזרוק ביום נזרף לזרוב למימר
25 כזרוק דמי לשויה אובל: לן לאחר שנראה
26 לזריקה. דהוי שעות ביום אובל הוא אלמא
27 כזרוק דמי.

פרה

1 בהרי' אמר דאמר רבי שמעון מבידי דעמוד וירקה איתא הגיסא כספריים אלא אמר רבא ד"ק רב המטנא אין מלקות אותו ואת בנו נהוג בקדישין דכיון דכל כפה דלא נזרק עם
2 כלי מותר בשך בעיקנא דקח חזיה התראת ספק ולא קמי שחיה התראת ולא לקי משמע למאן דאמר שחיה התראת לקי אם בו ושיחיה ראיה היא דכיון דנזרק לבסוף ובקנטרות פי'
3 התם דירס אין מלקות אותו ואת בנו בקדישין ולא יזרם ולא משום דהתראת ספק אלא משום דמחוסר זמן הוא ודשחיה ראיה היא וקשה לרי' אי שחיה מחוסר זמן ואסור
4 לשוחטו משום אותו ואת בנו אם כן הוא לוקח משום לא שחטתו כיון דאמר רבנאן אותו ואת בנו נהוג בקדישין ואי' אלא שחטתו שאן ראיה בעל כדריך גזירת הכתוב כן היא שחיה
5 כשחטה הראיה להתחייב עליה מיד דהוה אשחטו חוץ ואי' דלמדי אחרנא חשיב שחטה שאניה ראיה לענין שחטו חוץ מיהא מתייב כיון שאן האיסור מחמת דבר אחר הני
6 באורו ואת בו אי' ואמאי צריך בפרק בתרא דובחים (ו' קיג) למעטי רובע ונזרע דלא מחייב משום שחטו חוץ כדמתניב ואל פתח אתה כי' תיפס ליה שחטתו שאן ראיה היא
7 מומתא איסור אחר ודוחק לומר דלדברין איצטרך קרא ולא לרבי שמעון ויש שחיה ראיה לענין שחטו חוץ מיהא מתייב כיון שאן ראיה מחמת דבר אחר הני
8 ואין נראה לרי' דאם כן שחטת טריפת חולין בעקרה אמאי מתייב רבי שמעון בהנאך בספ' ב דקדושין (ו' תפ. וס) ובכסויה דהם וחולין דהו' פת וס) משום דהויא שחטה שאניה ראיה יתלך
9 מנופה דלעילם שחטת חולין בעקרה שחטה שאן ראיה היא ודקסר רבי שמעון חולין שנשחטו בעקרה דאורייתא אלא משום דאפילו היה בעינו שלא יתא' כפי' בכולא אתר: **וְהָלָא**
10 פריה מתרת: **כֵּל** העומד לזרוק כזרוק ממי. תימה דברקן אותו ואת בנו (חולין ד' פ. וס). אמר רבי אשעי' אובל ממתין דלא לריב בשמעון בו. ער קדישם בפנים מכדי שמעיוני ליה לרבי
11 וס) מיהו לפרת' דמיריבי נקדושי' קודם למוטו אינ' דנשעת פירכוס היה יכול לפדות סקמא דמילתא דנבן אין נודע לו שחיה דקדישם ער אחר זמן ששך אין ספרכס אבל לפירוש
12 הקונטרס קשה מיהו לפירוש נמי מצי למימר דסמך עניכה שחטה ויחיה כפי' משחיה כסתר מניח אחר שחטתו רגילין ללאכול וסוקמא דמילתא לא נודע לו שחיה דהקדש ער שנאכלה דהו'
13 לא מיפרקא: **כֵּל** העומד לזרוק כזרוק ממי. תימה דברקן אותו ואת בנו (חולין ד' פ. וס). אמר רבי אשעי' אובל ממתין דלא לריב בשמעון בו. ער קדישם בפנים מכדי שמעיוני ליה לרבי
14 שמעון דאמר שחטה שאניה ראיה לא שמה שחטה קדישם נמי שחטה שאניה ראיה היא דכל כפה דלא נזרק אלא הדים לא משחתי' קשר שני אמאי סופג את הארבעים ופסול כלומר
15 דחשבוני ליה לקמא באילו קטליה ויה היה שני כשר גמור ואמאי חשיב ליה שחטה שאן ראיה נזר' ליה בתנא קמא דמתניתין ודקם (ו' פא) דהנו שוחטת וממאת אובלין שחטת פרת
16 לזרוק כזרוק דמי שחט רבינו עני דרבי אשעי' לית ליה כל העומד לזרוק כזרוק דמי אלא סבירא ליה בתנא קמא דמתניתין ודקם (ו' פא) דהנו שוחטת וממאת אובלין שחטת פרת
17 ומשני פרת תמאת אינה שמה אכל' א' אושעי' קבר אדארה ממתין דתקם עקר ודהיא דפרה ליתא ועדי ייל קסבר' א' אושעי' כיון דלא אמרינן כזרוק דמי ער דחשקלא בבוס
18 כדמשמע בפי' דפסחים (ו' יג. וס) ומצוה הוא לתחמוץ מלוחו ער שחקבל כל עם הנפש הלךר כגמור שחטתו עעדין כל נתקבל כל הדים לא אמרינן כזרוק דמי ועדי דקסבר' ר'
19 אושעי' אפילו ליה דרבי שמעון שחטה כיון דחשקבל לחודה לא מתן מיהו כשר אלא מחמת דהוי כזרוק לא הוי דמתיא דטבוט טבו ונכו ושיחיה שאן ראיה היא ועדי דרביש
20 המנחות ונתקנים (מנחות דף קא. וס) פריך ליה לר' אושעי' מכדי שמעון ליה לר' שמעון כל העומד לזרוק כזרוק דמי בו ומיהו סוגיא דשמעתין חשיב ליה שפיר שחטה ראיה וכן
21 במשקא דתקם וכי הכי פריך תקם רבא השטנא דמי מצי אושעי' וכו' הכי דמתי' לרב המטנא דמי מצי לתרין שפיר אושעי' דהא דלא מתי' שחטה חבי' שמעון דמי
22 דלרבי שמעון שני סופג את הארבעים דהו' התראת ספק ורי' לא גרס ושני אמאי סופג את הארבעים ופסול דמי כפי' נפסל דשחטה ראיהו שחטה ראיה היא כיון דנזרק דהם
23 בחישה דהוי שני מחוסר זמן אלא גריסא מומא סופג את הארבעים וכו' לא מתי' מיהו כשר אלא מחמת דהוי כזרוק דמי אלא מחמת דהוי כזרוק דמי אלא מחמת דהוי כזרוק דמי אלא מחמת דהוי כזרוק
24 דכרוק לא הוי כיון דאין מצוה לזרוק ופריך פשטא דרבי איתא דהיא' ילקה דהתראת ספק הוא ועדי דאסור לזרוק דהם ופשטא דלא תגמר שחטתו ומשני קדישם בו והשקא
25 אברי אושעי' לא מצי פריך מדי' מלא לרב המטנא:

פרה

אומר יהוה ר"ש פרך נפיתו בו. נ"א. דאפילו מדרבנן מותר לפחותה דבספ"ק דשבעות (דף ר"א) דר"ק אמתניא (שם פ"א) דמסכת פרך דקתני שפחה על גב מערכתה אין לה פרייה ולמילא דלא אתי בר"ש ור"ש נפיתו היא בדפושון הקא ותימה דר"כ מה שאין נפיתו לרבנן או זה מה הורה דבא תהי המערה והמעכה היא כל זמן שפוספת לפי פי' אחד לדעיל ר"י. וע' דאם כן נב"ל לר"ל ריש פ"ג ארבנן דלקא מודה

ר"ש דמדרבנן לאו בת פרייה היא אלא מדאורייתא והכי בטמא טומאת כובלים הואיל והיתה לה שנת הבשר הך דוחק לומר דאף על גב דמדאורייתא בת פרייה היא כיון דמדרבנן לאו בת פרייה לא חשב אכול שאמה. יכול לתאכל לאחרים ור"י דמ"ן דאסא אסר אפילו מדאורייתא כיון שישנת לשומה כבשהו פר"ק ומאן דשרי שרי אפילו מדרבנן עד שיעשו הויתרה דברייתא לעיל ואם הנייז אמרים דלרבנן פרך קרשי מוכח היא הוי א"ש אף אין נראה שישבו שם תנא דפרך קרשי מוכח היא מוקא מתמה נקרא בר"ש אין מעמידין ע"ז ר"כ. (שם טעם מיה דפרך קרשי מוכח היא ובבבא מקומות קאמר דתפאת קרייה דחמנא משמע דקריש ב"ד הבית היה א"ע ג' דהנן שפולים ר"י) ושריא מרומת הלשכה הנייז לפי שרבינו לה בבית העובדים קרנות חשיב ערך קרן ולב כ"ד מתנה פליטון אפילו מלפני הלבנת קרנות לבתנים נטליין שכתן מרומת הלשכה ואפילו כלא ב"ד מתנה על הלשכה יכול להיות שפאה מנהג מן התורה הואיל ונדרך קרנות היא אלא דאמר ר' יוחנן ב"ד הבית לא שפאה קרן מקושי ב"ד הבית אלא ידוע כקדשי ב"ד הבית דקדושה קדושת דמים ולא קדושת הנוף כקדשי מנזב. כל היבא דאיתיה במכירה בתיה בטביחה וזו. ומוכר בשפת דחייב א"ע ג' דאם טבח פטור והיא בתוקא איתא בטביחה בחול.

זה קנה או כל מקום שאמר שש אינו אלא להוציא את הכלאים. בפרק אהורא ואת נב" (חולין ד' ע"ג וע"ג) פי' בסקנורט דעבד בנזן אב מדבתיב שור שש כבישים ושה עושה וקשה לרי"י דלרבנן אמר דלרבי אפילו אמר אפני דרבנן לטמא שנולד מן השחור ועיבור מן השטמא דלא כר' יהושע דא"י רבי' דרשיע משה כשבים ומשה עוים נפקא כלומר לא צריך לבנן או דרבא ואדרבה מהותא קרא הוי בנזן אב דרבא ונראה לרי"י דרבנן אימור דהנן או פודין בו ובספ"ק דבכורות ר"י. וב"ש מפי' ליה משה דה פסח וא"ת ומ"ש דהבא קרי ליה בנזן אב ובכורות קרי ליה ג"ש דקאמר נאמר כאן וזה וקאמר הלמן שה ידע מ"ש דנקט רבא ככלאים שם מעגל ותיק ושהויה ור"י נפקא לן דאין פודין פטר משה דפסח דקאמר התם מזה הלמן פרי לכל השמות הללו ועוד אמאי לא פריך טריפה שש בתים כי הדין דפרקי כלאי שם תיב ודרי' אליעזר דרשי' לפדות כלבאים פטר חמור אמאי לא פריי שיתקוהו וטריפה כיון דמוקי לה בנזן אב לטמא שנולד כר' דאמרינן לשמן בשעתיה ועוד כי בעי לקמן לרבי אליעזר בנזן אב דרבא לטמא ליקא מעשתי אחריני אתא דאין פודין וב"ת דטריפה ושהויה משמעויה ושה נפקא מעל ותיק דאין אמר בפרק אהורא ו' (ומאן ד' טמא ר' וע"ג) דפר' אפילו שחוט קרין פ' וכן שר' דפסח א"י לאו דכתיב מיתות משה מיתותיה דשה ותיקא לה"י דבנזן אב דרבא וג"ש דבכורות לאו קרא מילקא היא ודואי תרייהו נפק משה דפסח ובנזן אב דרבא אתי מיתורא דכשבים וזמן העוים תפרו דשמעו עד שיהא אידי' כבש ואמו כבשה ולגופיה לא איצטרך דמשאר קדשים נפקא דהנין בשבטן שור או כבש או עז פ"ט כלבאים אלא ללמוד בעלמא אתי דבל מקום שצאמר שש אינו אלא להוציא כלאים וזאי לאו בנזן אב מנזרה שנה השה שש לא וזה ממשטיין כלאים משום דה"א תפרה תפרה ריבה כי היכי דלא מעשטיין התם שאינו וקר המים וכן שנה ג"ש משום תפרה תפרה ריבה וסבא היא למעט כולה מנזרה שנה דשה טפי מכלאים ודאיהו נמי מקרי' שש' ומ"ש רבי אליעזר דמוקי בנזן אב דרבא לטמא שנולד כר' שר' כלבאים ולקמן דקאמר א"י לקדשים בהוריא כתיב ברוח שבעת דאי' לא תוק כתיב בהוריא וזה אתי ליה שפיר א"ע ג' דעיקר בנזן אב לא קנה מיתר בפסח אלא משום דבפסח נופיה לא איצטרך דמקדשים נפקא כן דרך המנא שיעושה כתיב קים ליה מקום אחר חוץ א"י לקדשים והאמר דמקרא איתריא נפקא לן בפסח ותיקויה כלבאים כר' ובענין זה יש שר' דרשיעין וף ג' וע"ג ובפרק גערה (מנחות דף ט"ז) גבי קדושי' שש כתיב ל'אב"ה דקאמר וב"ת נילף מבושעת ופונם א"ע ג' דבושעת ופונם נופיה לא קים לן דאבהו הוא אלא מקדושיין בס"פ אלוי גערות (דף ט"ז וע"ג).

גבי גיבה דכתיב שור או שש שאנה אהי יכול להוציא כלאים מביניהם. ואם האמר בלאו הכי נמי ומ"ל גבי גיבה דכתיב שש למעט כלאים כדברא אתי או לרבי' ר"ל דמילקא דרבא לא אימרת אלא היבא דכתיב שש לחד אכל כהא כתיב נמו שור.

ואמר ריש לקיש. איזו שנת הבשר היתה לה דאמר יהוה ר"ש פרך נפיתו אפילו נשתקה על המערה כמשפט אם קצא אחרת. נקם ממנה וזהו שנת הבשר שלק וא"ע"פ דלא נפיתו אפילו כבי משוי לה אובאל הואיל וראה לפדות. אפילו בתמישין. וכ"ש בבבלי' ממוין ברוזן ששניא דחיקא וזה. לא **ותיא** בכריה. דאין קדשים ממימים ויצאנים לחליץ

הלכך בבבלי' ממוין עסקין דאיתיהו בתרייהו: ואזווי למעשייהו. דאיפילו בה א"ל בענין מתייהו אי לאו דלרבי ר"ש. שפוטו על טביחתה **גב כלאים**. כמבשה ותש כאן ואע"ג דכתיב גבי טביחה שש ואמר רבא לקמן כל מקום שאמר שש אין כלאים במשמע הקא מחיב דאיתריב בהוריא כדלוקמן. פאי לאו ר"ש היא. מוקטט טריפה מבירה ולא נקט טריפה: **ותיא** בריי"ה תהיא. דלא מצי לערובי כלאים ומתייהו ולמייתי טביחה ומכירה בתרייהו בהוריא ואצטרף למייתי טריפה בתרא במכירה ולא בטביחה תנא גבי כלאים בתרא. ואף על גב דאיתיה בתרייהו ונקט ביה טביחה דפתח ביה קרא בריי"ה. או. שור או שש דאמר בפ' לדעיל (דף ס"ז) שור דספיקא ושה דרספיקא מתייהו הלכך או גמי מיתיה פרי' לכלאים. דקסול לקרבן. תימת. דאיהו דומה לאביו ולא כלאימו כשא אמאי ולחל ודוקא לגבי נפי' גיבה דכתיב שור או שש. דאי לא וזה כתיב או לרבות לא משמע כלאים מעשייהו שרין או ממתביהו או מזה שאין עיבורן שוה דבתמה גסה ולזרז לתשעה ודוקה לתשעה הלכך או לרבי' אתא ולא להוציא קרא בלא הכי לא אתי כלבאים במשמעות דהיא. **לדב"א**

לרבנן נמי תנא מכירה והוא הדין לטביחה ורבי יוחנן אמר לך האי מאי אי אמרת בשלמא ר"ש אידי' דתנא טריפה תנא פלאים בתרא אלא אי אמרת רבנן וערביהו ונתניניהו **גב כלאים ומכרה** **מתנן** ותרפא **ארבעה** **והמשה** **קשיא** **פלאים** **שש** **כתיב** **ואמור** **רבא** **זה** **בנזן** **אב** **כל** **מקום** **שצאמר** **שש** **אינו** **אלא** **להוציא** **את** **הכלאים** **שאני** **ברבא** **דאמר** **רבא** **או** **לרבות** **את** **הכלאים** **וכל** **או** **לרבות** **הוא** **והתנאי** **שור** **או** **כשב** **פרט** **לכלאים** **או** **עו** **פרט** **למקום** **אמר** **רבא** **הקא** **מעניניהו** **דקרא** **והקא** **מעניניהו** **דקרא** **אתא** **יכול** **להוציא** **פלאים** **מביניהם** **או** **לרבות** **הוא** **והא**

ואמר ריש לקיש. איזו שנת הבשר היתה לה דאמר יהוה ר"ש פרך נפיתו אפילו נשתקה על המערה כמשפט אם קצא אחרת. נקם ממנה וזהו שנת הבשר שלק וא"ע"פ דלא נפיתו אפילו כבי משוי לה אובאל הואיל וראה לפדות. אפילו בתמישין. וכ"ש בבבלי' ממוין ברוזן ששניא דחיקא וזה. לא ותיא בכריה. דאין קדשים ממימים ויצאנים לחליץ הלכך בבבלי' ממוין עסקין דאיתיהו בתרייהו: ואזווי למעשייהו. דאיפילו בה א"ל בענין מתייהו אי לאו דלרבי ר"ש. שפוטו על טביחתה גב כלאים. כמבשה ותש כאן ואע"ג דכתיב גבי טביחה שש ואמר רבא לקמן כל מקום שאמר שש אין כלאים במשמע הקא מחיב דאיתריב בהוריא כדלוקמן. פאי לאו ר"ש היא. מוקטט טריפה מבירה ולא נקט טריפה: ותיא בריי"ה תהיא. דלא מצי לערובי כלאים ומתייהו ולמייתי טביחה ומכירה בתרייהו בהוריא ואצטרף למייתי טריפה בתרא במכירה ולא בטביחה תנא גבי כלאים בתרא. ואף על גב דאיתיה בתרייהו ונקט ביה טביחה דפתח ביה קרא בריי"ה. או. שור או שש דאמר בפ' לדעיל (דף ס"ז) שור דספיקא ושה דרספיקא מתייהו הלכך או גמי מיתיה פרי' לכלאים. דקסול לקרבן. תימת. דאיהו דומה לאביו ולא כלאימו כשא אמאי ולחל ודוקא לגבי נפי' גיבה דכתיב שור או שש. דאי לא וזה כתיב או לרבות לא משמע כלאים מעשייהו שרין או ממתביהו או מזה שאין עיבורן שוה דבתמה גסה ולזרז לתשעה ודוקה לתשעה הלכך או לרבי' אתא ולא להוציא קרא בלא הכי לא אתי כלבאים במשמעות דהיא. לדב"א

7ג בבא קמא. מרובה – פרק שביעי דף עז עמוד א – מותר מהדורת "לאבן ישראל – (שטיינזלץ)" תוספות

1 והוא גבי קדשים דכתיב שור או כשב נרביה. תמה מה ריבו עריך נהו ומשור וכשב לא
2 קצו לרביי כלאים ממשב ונען שאקא; וכול להוציא כלאים ממכירתו אתו ואורי
3 דאע"ג דאתי כלאים ממוסקר כשב בעל מקום שי למעט מלקוח שור לכשב ולחמקרא
4 משקנין וכוון דאי לא יתיי כתיב שום או לא כסיפא ולא ברישא הייתי ממעט כלאים יש לי

לומר דאקא או לרבות ומעט מסיפא למעט
5 כלומר או דכתיב גבי כשב ונען ביטול בעקום
6 אתר אית לן לומר למעטו הלכך הג דרשינן
7 למעטו וזהו או חרישא למעטו דרשינן ליה ולא
8 לרביי תפירך אדרבה איקא איפכא דאו ראשון
9 כתיב במקום שביוצא או במקום אתר ראי לדרשו
10 לרבות ודרשו ליה גמי הכא לרבות וזהו גמי שני
11 ומעט; כן ואם חרישו ולא ליכתוב אלא הוצא או
12 דכב כשב ועו ומשור וכשב נען מקום מעטין כלאים
13 ומאו וכשב ועו וזהו מעטין נדמה ויל דאי לא
14 כתיב אלא חד אפילו הנהו כתיב נען כשב ועו וזהו
15 דרשינן לרבות כלאים כיון דאי לא כתיב או כלל
16 וזהו מעטין כלאים משור וכשב דרפרשיית
17 ליעול

18 **השקא** כלאים איתרבו כו. ואתי בלא קיז
19 דכלאים איכא לומר דקמה דמה עריך
20 לרבות דממילא מתרבי כל פקח ולא מעשה קרא
21 דקא כי אמר דאנתו איזוין למעט עריך קרא
22 למעטו ואע"ג דמעטין כל לביא לא וזהו
23 מעטעט דקמה אי לאו דמעתיא קרא ויל דובלא
24 שום קרא וזהו מרבין נדמה שהומה במקעת
25 יסינן וממעטין נדמה שאן דומה כלל דוקא
26 העברה דכבור השקא כי אמר דאתי או למעט
27 מעטעט דקמה אפילו אתו נדומה במקעת סיננים
28 וכו אמרי אקא לרביי כעי לרביי נדמה אפילו
29 אתו שאן דומה כלל וזהו דיק השקא כלאים
30 איתרבי נדמה אפילו אין דומה כלל מבעיא:

31 **א** למעשה. פירוש דהוי כאילו כתיב ביה שה
32 מנ"ש דהעברה העברה מכבור דכתיב ביה (ויקרא כו) אם שזה וקונטרס פי' דבמעשה כתיב ביה וכן נראה ועוד בפרק דבורא דכבורות (נו פה) עריך אי גמר
33 מעשה תחת תחת מקדשים אפי' הני גמי פי' יוצא דופן ומותר מן היתום לא יכנסו לר"י להעשה ואי לא גמר מקדשים בשלמות טריפה כל אשר פרט לטריפה ואלא כלאים מגיל
34 ומאי קושא לימא ליה דמנען אב דרבא נקח כל לביא סוון דבמעשה כתיב וצאן דפרשיה בקונטרס הכא ולפי מה שפרשתי דאשה דכבור סוף אי דלא קצי' לממור התם וליף
35 מעשה מכבור דמעט ביה כל לביא דאם כן יוצא דופן גמי נמעט במעשה ודליף ממכור.

36 **עך** שיתא הוא שור ובכור שור. אמר ר"י דבפרק קמא דכבורות (שם) מוקי לה דוקא בשאן ויהוה כלל אבל דומה במקעת סיננין וליף התם סאך דקדיש בכבור וצריך למעט נדמה
37 בקדשים ובכור דאי לא כתיב אלא בקדשים וזהו ילפינן בכור מקדשים וזהו מעטעטין בכבורות אפילו יש בו מקצת סינן ואי ויהוה כתיב ריבוי לחזירה בכבורות לרבות נדמה שיש
38 בו מקצת סינן וזהו מרבין ליה גמי בקדשים וילפינן ומהר"י ג"ש וכן אי לא ויהוה כתיב בקדשים כלל אלא בכבור מיעוט וריבוי תנהו וילפינן קדשים מכבור אבל השקא דכתיב בקדשים
39 ודכתיב גמי מיעוט וריבוי בכבור ליכא למילף קדשים מכבור דאם כן לישתוק קרא מיעוטעט קדשים:

40 **למא** שולד מן השחור ועיבורו מן השמירי ואלו ר' יהושע פליג אדרש תורה גמל התא מן הפרה שיעברתו משור בשחור אף של טהרה מעלה גרה או מפריס
41 פרסה ורשי את זה והוא תכלית גמל אי אתה אוכל בסימן אתה אבל אתה אוכל בסימן אתה ואיזה זה זה טמא שולד מן השחור ועיבורו מן השחור; וכול אפי' עיבורו
42 מן השמירי כלומר כשם שאני מבשרו כן אפי' מבשרי כשם אפי' מבשרי כשם אפי' מבשרי פרסה וזהו איתא אוקי איתא אתה (שם) ורש"י שולד מן השחור ועיבורו מן השחור וילפינן דהיינו שור ואלו זמנה לטמא וכולו סוגיא
43 דכבורות דהו' ורש"י לא משמע בפירושו אלא משמע דומדה' ר' יהושע לר"ש דגמל גמור תולד מפרה ומשור שהוא אסור ואם יש בו סימן אתה שדומה מקצת לקרה מותר לך קאי
44 כלל אסיננים דרבא מנעלה גרה או ממפריס פרסה וזהו איתא אתה (שם) ורש"י שולד מן השחור ועיבורו מן השמירי ור' יהושע פליג אדרש תורה גמל התא מן הפרה שיעברתו משור
45 שיתא ראשו ורובו דומה לאמו ועלה וזהו ההיא מבעיא ליה לר"ש כגמלא כן פרה מי בעי שיתא ראשו ורובו דומה לאמו לחמירי באכילה או אפי' במקעת ובעי למקטש מר' יהושע דסבר
46 בריש מדקדקי לה טמא וקאמר אבל אתה אוכל בסימן אתה כן אילמא לא בעי ראשו ורובו להתירו באכילה וזהו ודלמא קבר לה כר"ש כהנא ופליג עליה כהנא ועוד משמע התם
47 וקאמר דר' יהושע משום דקסבר זה זה גורם אסור ולפי זה אפי' שחור שולד מן השחור ועיבורו מן השמירי אסור וזהו דשמעתי דרבא קאמט שולד מן השחור ועיבורו מן השמירי
48 מיירי גמי שדומה קצת לאמו כהנא דרבי' יהושע שאם היה דומה לגמיר לגמל אפילו עיבורו מן השחור היה אסור דקא ס' ל' כר"ש כהנא קאמט דאיתרבי מקלות ובר' ש' ויהי' דהי' ממקטש
49 שחור שולד מן השחור ועיבורו מן השמירי דאסור כיון דשה להוציא כלאים וקאמר משום זה וזה גורם אלא משום דקטש ממילתיה דר' יהושע קאמט שולד גמי וכו' ממילתיה דרבא
50 ובמילתיה דר' יהושע נקט משום חרישא קאמט ורביי מן השחור ועיבורו מן השחור ורביי מן השחור ועיבורו מן השחור ורביי מן השחור ועיבורו מן השחור ורביי מן השחור
51 ועיבורו מן השמירי וזהו אפילו שחור שולד מן השחור ועיבורו מן השמירי וזהו גורם אלא משום זה וזה גורם אלא משום דקאמר הכא ודלא בר' יהושע כ"ש כר"ש בר' פלוגתיה דרשי ליה
52 לגמיר ודי' ר' אלעזר ולא ר' אלעזר.

1 **להוציא כלאים מביניהם**. אין כלאים באים מניהם; חרישא למעט. או חרישא דקרא
2 כשב או עז ודאי למעט אקא שחור כלאים באים מהם וממילא משמע לרבות לא
3 איצטרך ואי לרבות נדמה כל שכן ודלא איצטרך דכוון וממילא דאמרינן כל
4 שכן נדמה דקלי' ואי לרשימי. ולמקרא דפסול לקרבן דכתיב בזה שיה נדרבות בפרשת
5 נסיכים (מכביר טו) לא לשה בכבשים וכו'; קרא

6 **הקריא כתיב בתו**. מרובא דאו כשב פה
7 לכלאים דפסול: אי למעשה פקחה. ואע"ג דלא
8 כתיב ביה שיה אקא צאן קאמר רבא דפסול הוא
9 אמרין בבכורות לענן מילי טובא דגמר תחת
10 השבט מתחת אמו הלכך לרוב מלתא וליף גמי
11 ופסול: העברה העברה. והעברה כל פטר רחם
12 לח: (שמות יג) וכל אשר יעבור ויקרא: מו' לענן
13 פירו' פשה פהור. דכתיב שיה וקא איצטרך רבא
14 טעמא דמתי' דקתני אין פורין בכלאים מרובא
15 הוא: ולא כתיב. עבד ואף: ולא כשה שחומה.
16 דלאו שה קרינא בה: כלאים. משני מיני בהמות:
17 כו'. מבהמה ובהמה: לטמא שולד מן השחור. פרה
18 שולדך סוס ואביו סוס או רחל שולדך חזיר
19 ואביו חזיר דאסור באכילה דכתיב ואת הבומה
20 אשר תאכלו כן שיה כשבים (והרי"ו) וכוון
21 דכתיב שיה פרט לכלאים וזהו: דר' יהושע
22 בפרק קמא דכבורות (דף יג:) וישוריה סמפריס מ'
23 מיעברי. ואיצטרך למעטו וקא קרינא לן בפי' כ'
24 דכבורות (דף יג:) לעולם אין מתעברת אל טמאה
25 מה השחור ולא שחור מן השמירי:
רביאקבר

18 **בכלאים מפני שהוא** שיה למה להלכתא אמר לך ר"א כי איתכור דרבא לטמא שולד
19 מן השחור ועיבורו מן השמירי ודלא כרבי' יהושע ר' ר' יהושע משה כשבים ושה עדים
20 נפקא ליה עד שיתא אביו כשב ואמו כשב' ומהרה וממאה מי מיעברי אין דקדיל
רביאקבר

18 **בכלאים מפני שהוא** שיה למה להלכתא אמר לך ר"א כי איתכור דרבא לטמא שולד
19 מן השחור ועיבורו מן השמירי ודלא כרבי' יהושע ר' ר' יהושע משה כשבים ושה עדים
20 נפקא ליה עד שיתא אביו כשב ואמו כשב' ומהרה וממאה מי מיעברי אין דקדיל
רביאקבר

18 **בכלאים מפני שהוא** שיה למה להלכתא אמר לך ר"א כי איתכור דרבא לטמא שולד
19 מן השחור ועיבורו מן השמירי ודלא כרבי' יהושע ר' ר' יהושע משה כשבים ושה עדים
20 נפקא ליה עד שיתא אביו כשב ואמו כשב' ומהרה וממאה מי מיעברי אין דקדיל
רביאקבר

דאיגבר מקליט כרבי שמעון. קלט פסוקיה קלטות ונולד מן השחרור ורבי שמעון קרי ליה טמא התניא בבורות (דף ה) רבי שמעון אמור נמל שני עמיים ארך נמל הנולד מן הנמלה ואחר נמל הנולד מן הפרה ואפילו גברתו מן השחרור משור נמור קאסר ליה ר"ש קלוגי עליה רבי יודישע היבא דגברתו מן השחרור משור שאינו קלט ומתירו בסימן אחר לה טהרה או מעלה גרה או מפריס פריסה ורוש את זה לא תאכלה את הנמל זה אי אמה אוכל בסימן אחר אבל יש אשר שאמה אוכל בסימן אחר ואי זה זה טמא הנולד מן השחרור ויעברו מן השחרור יבול אף גברתו מן הטמא כלומר יבול כשם שאני מכשר בו כר פני מכשר בבגו אם נתעברה פרה דימנא תיל שה כשבים ושה עוד יוש שיהא נולד משני כבשים

1 מי פטר נכסיה בו. אבל הנודר עצמו פשיטא 1
2 דמיצי פטר נפשיה אף לא בעי למיעבד מצוה 2
3 מן המוכרח: 3

גגג

5 תור או בן וינה מאי מי אמרין שם עולה קביל עליוהי או דלמא מצוי א"ל אנא מצוה

6 מן המוכרח עניא למיעבד בתר דאימניא הדר פשט גגב פטר עצמו כבבש לרבנן בעולת

7 העוף לר' אלעזר בן עזריה רב אחא בריה דרב איקא מתני לה בהר"א אמר רבא הרי עלי

8 עולה ותפריש שור וזא אחר ונגבו פטר עצמו כבבש לרבנן ובעולת העוף לר' אלעזר בן

9 עזריה: מתני' מקרו חוץ מאחד משלם פלל ואינו נשטר משלם תשלומי ארבעה וחמישה: גמ' מאי

10 כידו הנזחר והמעקר משלם תשלומי שבו אמר רב חוץ מדכר היתר עמו בשחיטה ולוי אמר חוץ מגזירותיה

11 וכן תניא במתניתא חוץ מגזירותיה מיתבי כמכר חוץ מגזירה חוץ מגזירה חוץ מגזירותיה

12 מגזירותיה אינו משלם תשלומי ארבעה וחמישה רבי אמר דכר המעבב בשחיטה אינו משלם

13 תשלומי ארבעה וחמישה ושאנו מעבב בשחיטה משלם תשלומי ארבעה וחמישה ר"ש

14 בן אלעזר אמר חוץ מגזירה אינו משלם תשלומי ארבעה וחמישה חוץ מגזירותיה משלם

15 תשלומי ארבעה וחמישה בשלמא ללוי פתנא קמא אלא לרב פתנא אמרי רב דאמר כי

16 האי תנא דתניא ר"ש בן אלעזר אמר מכרה חוץ מגדה וחזין מרגלה אינו משלם תשלומי

17 ארבעה וחמישה חוץ מגזירה חוץ מגזירותיה משלם תשלומי ארבעה וחמישה במאי קמפילי

18 תנא קמא סבר ומכחו פולו בעינן ומכחו פולו בעינן רובי סבר ומכחו מיד דתני בבביתיה

19 לאפוקי מיד דלא הויא בבביתיה ומכרו דומיא דמכירתיה ור' שמעון בן אלעזר סבר קרנא

20 דלא למגוא קיימא הוי שירי ואינו משלם תשלום ארבעה וחמישה גזירותיה דלמינן קיימי

21 לא הוי שירי ומשלם תשלום ארבעה וחמישה ואידך תנא דבי ר' שמעון בן אלעזר סבר

22 דדיו ורגליו דצריכי כביחה הוי שירי ולא משלם תשלומי ארבעה וחמישה קרינה גזירותיה

23 דלא צריכי כביחה לא הוי שירי קמא דר' שמעון בן אלעזר אדר' שמעון בן אלעזר

24 תרי תנאי ואליבא דר"ש בן אלעזר ת"ר הגונב הקופעת ואת החייבת ואת הפסומא וכן

25 הגונב בהמת השוחטין חייב ושותפים שגגבו פטורים והתניא שותפין שגגבו חייבין אמר

26 רב נחמן לא קשיא פאן בשותף שגגבו מחבירו פאן בשותף שגגבו מעלמא איתביה רבא

27 לרב נחמן יכול שותף שגגבו מחבירו ושותפין שגגבו והו חייבין תלמוד לומר ומכחו פולו

28 בעינן ולפיא אלא אמר רב נחמן לא קשיא פאן בשותף שגגבו ולעת תבירו פאן בשותף

29 שגגבו שלא לדעת תבירו בעי רבי ירמיה מכרה חוץ משלשים וזו חוץ מגזירותיה חוץ

30 מעוברתה מהו אליבא דמאן דאמר עובר ירך אמו הוא לא תבעי לך דהא שירי בה כי

31 תבעי לך אליבא דמאן דאמר דעובר לאו ירך אמו מאי מימר אמרין פיון דמחובר בה הוי

32 שירי או דלמא פיון דלמפרש מיהא קאי לא הוי שירי איפא דאמרי פיון דלאו ירך אמו

33 הוא לא הוי שירי או דלמא פיון דצריכי לאישתרויהו בהרה בשחיטה כמאן דלשירי בגופה

34 דמי תיקו: בעי רב פפא גגבה קמעה ומכרה מהו מי אמרין מאי דגגב הא לא ופיון או

35 דלמא מה דבזבין הא לא שירי תיקו: תני רבנן גגב ונתן לאחר ומכח גגב ונתן לאחר ומכר

36 גגב

תעשה בה מלאכה המלאכה היא שלי מי הוי שירי או לא עובר ירך אמו הוא. פלוגתא בתנורא (ל' לא): גגב ונתן לאחר וסבת.

משום מכרה כדקתני ספא אלא עשאו שליח לטביחה או למכרה.

ותקף

שְׁהִמְיִין

בחרשין. פי' ה'טמן עצמו וסיד' ש'הלך בחשאי וטבח בהמה במקום שהוא
במקום פריך והוא לא משר:

בין דראוהו גולן הוא. כלומר שששה משמשים גלוי ולא למי לנגב בבית או בחצר: [רבי'
יחזק' הוא דאשטמרי כו. למיד' בהבדלם (לעיל דף ע"ג. ושם) ד'הו' ו'הו' לטסיס מוזין ב'ון

דמשר מנאש' ש'כ' הוא אימרי' ל'האי טעמא
דלמדי' דגולן הוא ל'י' ו'חזק' לא פריך ל'האי'
טעמא כ'לל':

מפני מה התמידה תורה כו. בטוען טענת גב'
וטענת גולן לא שייך האי טעמא כ'לל'.
ומגדל' בהמה דקח. אפי' בבית קאמר

ו'לדעת אפי' בהמה גסה אסור כדאמרין
בה בורר (סנהדרין יז ב') ורעה שאמרו חז"ל
רעה בהמה גסה ואחר רועה בהמה דקת וא"ת

והא דמיסק חתם דרבא מגדל'ן אימרי' ומגדל'
בהמה דקת בארץ ישראל ספולין בחוצה לארץ
כסרים מגדל'ן בהמה גסה אפי' בא"י כסרים מאי

קאשמעין לן והא דבבבלי' כסרים כסרי"ג היא
דאפי' בסוריא שרי כ"ש בחב"ל ויש לומר דרזאי
לא אשטרי'ן אלא אידי' דאמר רבא"י ספולין

קאסיים דבבבלי' כסרים ומגדל'ן בהמה גסה
דאפי' בא"י כסרים אימרי' לאשטמרי'ן
מטעמיהון והא אמרין דאפי' גסה אסור והא

דקט גסה לאשטמרי'ן דאפי' דקת שרי כסרי'א
ונראה דרזא דאמרין גול' כ"ב (דף ע"ג) ורועה
בהמות של אחרים כשר דאין אדם חוטא אל לו

היני דקאט גסה שמותר לגדל אבל דקת בא"י או
בבבל לרב את נאין דלחלץ בן מגדל' של לו
אחרים דקא אפי' קשוריה בכרעי המשה אשר

ולא דבבבלי' המפרש לקמן דסבר כו' הונא שמוקד'
למסור לאשתו כמו שמוקד' לרועה ולכך היתה
מנשרת לוח חוכה דהא כ'ון דבבל בא"י לבחמה

דקא אין לו לחלץ בין על ידי עצמו בין ע"י
אחרים והנהו עיז דאבילי חושלי' בנהרדעא
בחוקת הבתים (כ"ב דף לו.) וקאמר שאני עיז

דמוסרי' לרועה אף על גב דנהרדעא היא בבבל
שקא לא הוי כל כך נוקרי' על דבב' רב שאמר
בבל בא"י לבחמה דקת שום רב הונא אל תמסר

וכן משמע דאפי' ע"י אחרים אסור מרזא מסר
ההוא חסיד בהמה לרועה וכן בעלי' בתים
שבגלילי' מסקמא לא הוי מרעין בעעמן את צאנן

ורועה שעשה חטובה מי לא עסקין שמורא
אחרים שיערי' לו ואפי' הכי קאמר ומכור על זה:
וחטבח

שכירות דמטלטלין מוטלטלי' בני שטרא ניהו אמר
רב חסדא שכירות דקרקע: אמר ר' אלעזר וראהו

שהממין בחורשין וטבח ומכר משלם תשלומי ארבעה
והמשה אמאי הוא לא משך א"ר חסדא שהמשה

במקל אמרי' וכוון דראהו גולן הוא בין דקא מפקרי'
מנייהו גב' הוא ואלא גולן הכי דמי אמר ר' אבהו

בגו בניהו בן הוירע שצאמר ויגל את החנית מיד
המצרי ויתרהו בחניתו ר' יוחנן אמר פגון בעלי' שכס

שצאמר וישימו לו בעלי' שכס מארבים על ראשי
ההרים ויגלו [את] כל אשר עבר עליהם פדיון

ר' אבהו מאי טעמא לא אמר מתיא אמר לך בידן
דמפקרי' ואימרי' לא גוללי' ניהו ר' יוחנן לא דקא

מפקרי' דלא נתייהו אנשי' וניעקרו מנייהו שאלו
תלמידיו את רבן יוחנן בן זבאי מפני מה החמירה

תורה בגב' יותר מגולן אמר ל'הו' זה השוה כבוד עבד
לכבוד קונו וזה לא השוה כבוד עבד לכבוד קונו

כבובל עשה עין של משה באילו אינה רואה ואזן
של משה באילו אינה שומעת שצאמר הוי הפעמקים

מה' לקטיר עצה ותה' במחשך מעשיהם וגו' וכתוב
ויאמרו לא יראה יה' ולא יבין אלהי עקב וכתוב

כי [אמרין] עוב ה' את הארץ ואין ה' רואה (תנ"א)
אמר ר' מאיר משלו משל משום רבן מלאכל' קמה

דקדק וימה לשינו בני אדם משו' בעיר ועשו משלך
אחד ויפן את בני העיר ולא יזמן את בני המלך

ואחד ויפן את בני העיר ולא יזמן את בני המלך
איזה מין ענישו מרובה הוי אומר זה שזימן את
בא וראה כמה גדול פח' של מלאכה שור שבטיטלו

ממלאכתו חמשה שה' שלא ביטלו ממלאכתו ארבעה
אמר רבן יוחנן בן זבאי בא וראה כמה גדול כבוד
הפירות שור שהלך בגלילי' חמשה שה' התריבוי' על פתיפו ארבעה: מתני' אין מגדל'ן

אבל מגדל'ן בסוריא ובמדינתו של ארץ ישראל אין מגדל'ן תרגולין בירושלים מפני הקדשים ולא פתנים
בארץ ישראל מפני הפירות אין מגדל'ן חורין בכל מקום לא יגדל אדם את הפלג אלא אם בן היה קשור בשלשלת אין

פורסין וישובים ליונים אלא אם בן היה רחוק מן הישוב ל' רום: גמ' ה"ר אין מגדל'ן בהמה דקת בא"י אבל מגדל'ן
בחורשין שצאמר ישראל בסוריא ובמדינתו לארץ תנאי ארץ אין מגדל'ן בהמה דקת בארץ ישראל

אבל מגדל'ן מפקד' שבירות ובמפקד' שבספר עבו ואף על פי שאמרו אין מגדל'ן בהמה דקת אבל מגדל'ן בהמה גסה
לפי שאין גזרין גזרה על הצבור אלא אם בן רוב צבור וכולין לעמוד בה בהמה דקת אפשר להביא מחוצה לארץ בהמה

גסה אי אפשר להביא מחוצה לארץ ואף על פי שאמרו אין מגדל'ן בהמה דקת אבל משהה הוא קודם להגל' שלשים יום
וקודם משהה בנו ל' יום ובלבד שלא ישהה את האחרונה שלשים יום דסודא' דאי נפק ליה רגל ומכיו' ונהה עד השתא

אפתי לא מלו ליה תלתין יומין לא נימא תלתין משרא שרי ליה לשהוי' אלא כיון דנפק ליה רגל לא מפני ליה לשהוי'
וחטבח

שכירות דמטלטלי' שהשכיר לו כליה בני שפרא ניהו. בתמיה הא לא מקנו מטלטלין
אלא במשיכה כדאמרין בקדושין (דף כו.) והדי נמי דמקו בכספא לענון כפול' מי שפרע

מיהו בשכר לא מקנו מיד דדברים בעלמא ניהו כדאמרין בתנאי' (כ"מ דף טז) דברים
אין בהם משום מופסדי' אמנה' שהממין בחורשין. שנתמן בעיר לנגב בהמות הרועות שם

וכון דראהו גולן הוא. ולא ורעה לגב' מפני
שנים דוקים אנ"ג דחזו ליה שאמר איש' לא
מיסתפי' מנייהו דמימר דקאמר לא מנייהו

שקילנא מיד אבל חורשין מרעה לכל היא ולא
ידע דמאן ניהו דקי' בהמה וכוון דלא מיסתפי'
מכולי' עלמא גולן הוא: התמידה תורה. לשלם

כפל ארבעה ותמשה השוה כבוד עבד. לא ירא
מבני אדם מרדך שלא ירא מ'הקבי'ה אבל גב' לא
השוה עבד כלטון אלא כפי' העבד יותר מטעו

שהוא ירא מבני אדם ומעין של מעלה לא נוקדה
למנייהו ענה. כמו דהסמי' ועין במסרתם לנגב
להרע שה' שתרביבו. הגב על בחיפו וזולל את

עצמו בו לפקר והלל הקבי'ה עליו בתשלומין:
מתני' אין מגדל'ן בהמה דקת בארץ ישראל.
משום ישוב א"י שמכניע את השדות וכל שדות

א"י סקמו דישאל' אבל מגדל'ן בסוריא. ארם
צובה דרוד כבישה וקסבר דלא שמה כבישה
והיא בחוצה לארץ ובחוצה לארץ מותר לגדל

דלא חיישין לישוב ואם יפסידו שדות אחרים
ושלמתי' אין מגדל'ן תרגולין בירושלים. אפי'
ישראל: מפני הקדשים. שישאל' אובלים שם

בשר שלמים ותודה ומעשר בהמה ודרך
תרגולים לנקר באשפה שקא יכאו עצם
כעושה מן השרץ ורמטאו את הקדשים: ולא

יגדלו בתנים תרגולין. בכל א"י מפני הפירות
שבתפנים אובליו תרופה הן צריכין להודיע
בעתרתן: חזירי'. טעמא מפרש בנמקא: את

הפלג מפני שנושר ומנבח ומפלת אשה
מיראתו: נישובים. פחים שלא ילכדו בהן זני' בני
הישוב: שלשים יום. ארבע מילין: גמ'

בחורשין. בייעוד בחמתרגומין בעיר חורשא:
בהמה גסה. צריכה בישוב למשאוי' ולחרישה
שלא ישחה התחיתה שבתן שלשים יום. לקח

בהמות קודם להגל' שלשים יום וסוקד להגל' לא
יאמר חריני שוחט את המוקדמות ומאחר את
האחרות אף לאחר להגל' עד מלאת שלשים

יום למקדן:
וחטבח

זְכָרִים יוֹצְאִין לְבִיבִין. שֶׁהוּא נוֹתֵן עוֹר מִכּוּרְסִינוּן בְּנֶגֶד לְבוּ וְהוּא מִתְרִים בְּנֶגֶד חֵיָהּ:

רְחֵלִים יוֹצְאוֹת שְׁחֻזוֹת. אֵית תַּנְיִי תַנְיִי: שְׁחֻזוֹת. וְאֵית תַּנְיִי תַנְיִי: שְׁחֻזוֹת. מֵאֵן דְּאָמַר שְׁחֻזוֹת, מֵעַתְדָן, כְּמָה דְתִימַר: שֵׁית זֹנָה וְנִצְוֶרֶת לָב. מֵאֵן דְּמַר שְׁחֻזוֹת, כְּמָה דְתִימַר: אֵין מִשְׁחִיזִין אֶת חֶסְפִּין.

כְּבוֹנוֹת לְמִילֵת. כְּבוֹלוֹת – שְׁלֵא יַעֲלֶה עֲלֵיהֶן הַזְכָּר. רַבִּי אֲבוּן בְּשֵׁם רַבִּי חֵיָא: וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרְץ כְּבוֹל. אֶרְץ שְׁאִינָה עוֹשֶׂה פִירוֹת:

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: עֵזִים – יוֹצְאוֹת צְרוּרוֹת, לִיבֵשׁ אֶבֶל לֹא לְחֶלֶב. תַּנְיִי, רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא אָמַר: בֵּין לִיבֵשׁ בֵּין לְחֶלֶב – אָסוּר. יְאוֹת אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּתִירָא

[דף ל"ב ע"א]

וּמָה מֵעֲמוּז דְרַבְנָן? רַבִּי יוֹסִי בִי רַבִּי בִּיא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה: רַבִּי יוֹחֲנָן מְטִי בַּהּ בְּשֵׁם רַב: הֲלֵכָה כְּדַבְרֵי מִי שֶׁהוּא אָמַר בֵּין לִיבֵשׁ בֵּין לְחֶלֶב – אָסוּר, מִשּׁוּם מִי מִיפּוּם:

הֲלָכָה ג'

מִתְנִי' וּבִמָּה אֵינָה יוֹצְאָה? לֹא יֵצֵא הַגָּמֶל בְּמִטְוֵאלֵת, לֹא עֶקֶד וְלֹא רְגוּל, וְכֵן שְׂאֵר כָּל הַבְּהֵמָה.

לֹא יִקְשׁוּר גְּמָלִים זֶה בָּזֶה וְיִמְשׁוּד. אֶבֶל מִכְנִים חֲבָלִים לְתוֹךְ יָדוֹ וְיִמְשׁוּד, וּבִלְבַד שְׁלֵא יִכְרוֹד:

גְּמוּרָא כְּהֵדָא בִּיפְחָ דְהִיא מִשְׁוִיא גְּבִינְתָהּ. עֶקֶד – בְּיָדוֹ אַחַת. רְגוּל – בְּשֵׁתֵי רְגְלָיו:

לֹא יִקְשׁוּר גְּמָלִים זֶה בָּזֶה וְיִמְשׁוּד. אָמַר רַבִּי בִּיא: מִפְּנֵי הַחֲשָׁד, שְׁלֵא יְהוּ אֲוִמְרִים: אִישׁ פְּלוֹנִי יֵצֵא לַעֲשׂוֹת מְלֻאכְתּוֹ בְּשַׁבָּת.

אִסִּי אֲמַר: לְכֻלָּאִים נִצְרָכָה. רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל אָמַר: מֵיָדוֹ – אָסוּר. וּמִצְוָאָר בְּהֵמָה – מוֹתֵר, שְׁאֵין לְבַהֲמָה. כְּרוּד אֵל צְוָאָר בְּהֵמָה – אָסוּר. מִשׁוּלְשָׁל מִצְוָאָר בְּהֵמָה – מוֹתֵר.

רַב הוֹנָא וְרַב יְהוּדָה, תְּרִיהוֹן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל: חֹד אָמַר: מֵיָדוֹ – אָסוּר, וּמִצְוָאָר בְּהֵמָה – מוֹתֵר. וְחוֹרְנָה מְחֻלְפָּה.

מֵאֵן דְּמַר: מֵיָדוֹ אָסוּר – מִשּׁוּם מִשְׁוִי בְּשַׁבָּת. וּמִצְוָאָר בְּהֵמָה מוֹתֵר – שְׁאֵין לְבַהֲמָה מִשְׁוִי בְּשַׁבָּת. וּמֵאֵן דְּמַר מֵיָדוֹ מוֹתֵר – מִפְּנֵי שְׁאִיפְשֵׁר. וּמִצְוָאָר בְּהֵמָה אָסוּר – הוּא מִצְוָה עַל שְׁבִיתַת בְּהֵמָתוֹ כְּמוֹהוּ. שְׁנֵאמַר לְמַעַן יְנַחַשׁ שׁוֹרְדֵי וְחִמְרֵדֵי – כְּמוֹד.

תַּנְיִי: טַפַּח מֵיָדוֹ לְצוּאָר בְּהֵמָה – אָסוּר. אָמַר רַבִּי זְעִירָא: מֵיָדוֹ – אָסוּר, וּמִצְוָאָר בְּהֵמָה – אָסוּר. טַפַּח מֵיָדוֹ לְצוּאָר בְּהֵמָה – אָסוּר.

ואי זו היא שהוא מותר? אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בַּר מִרְיָא: מֵאַן דְּעֵבִיד טְבָאוּת, נְגִיד לָהּ בְּתַדִּין סוּמְיָא בְּרַקְיָא:

הַלְכָה ד'

מתני' אין המזור יוצא במרדעת בזמן שאינה קשורה לו. ולא בזוג, אף על פי הוא פקוק, ולא בסולם שבצוארו, ולא ברצועה שברגלו.

אין התרנגולים יוצאין בחומין, ולא ברצועה שברגליהן. ואין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן. ואין הרחלים יוצאות חנונות.

ואין העגל יוצא בגימון. ולא פרה בעור הקופר, ולא ברצועה שבין קרניה.

פָּרְתוֹ שֶׁל רַבִּי לְעֹזַר בֶּן עֲזַרְיָה הִיטָה יוֹצֵאתָ בְּרֻצוּעָה שֶׁבִין קַרְנֶיהָ, שֶׁלֹּא בְּרֻצוֹן חֲכָמִים:

גמרא תני: אָבֵל מְטִייל הוּא בַּהּ בְּחֶצֶר. רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא:

[דף ל"ב ע"ב]

אף לעגלי איכופ בן. תני: יוצא הוא החמור באוכף שלו בשביל לחממו. אבל לא יקשור את המסרוכי, ולא יפשיל את הרצועה שתחת זנבו.

רבי ירמיה בעא קומי רבי זעירא: מנן אילין מולייא דתנינן הלכות שבת פתריים תלוין בסערה, ואת אמר הבן!

ויתביניה, מה בין סולם לקישושות? סולם – יש בו ממש. קישושות – אין בהן ממש.

אמר רבי חנינא: ויתביניה, מה בין קישושות לקמיע מומקה? דתני: אסור לכהמה לצאת בקמיע מומקה!

אמר רבי אבדימי: ויתביניה, מה בין קישושות לאגד שעל גבי המפה?

אית תני תני: אין יוצאין בקישושות. אית תני תני: יוצאין.

אמר רבי הניא בר אדא: תניין אינון. מה דמר יוצאין בקישושות – יוצאין באגד שעל גבי המפה. ומאן דמר אין יוצאין בקישושות – אין יוצאין באגד שעל גבי המפה.

אין הזכרים יוצאין בעגלה שתחת האליה שלהן. מפני שהוא עושה חריץ.

אין הרחלים יוצאות חנונות. רב יהודה אמר: כיפה של צמר. רבי יסא בשם רבי חמא בר חנינא: עיקר הוא ושמויה יחנונה.

רבי זעירא בעא קומי רבי יוסי: לית הדיא אמרה, שאסור לכהמה לצאת בקמיע מומחה? אמר ליה: אין בכלייה דקמתה עליה.

אין העגל יוצא בגימון. רב הונא אמר: בר נירא. רב הסדא אמר: פינגקסה. אבא בר רב הונא אמר: שרתיעה.

אית תניי תני: גימון. אית תניי תני: גימול. מאן דמר גימון, הלכך פאגמון ראשו. מאן דמר גימול, ותעלהו עמה פאשר גמלתו. מאן דמר גימון – מסייע לרב הסדא. מאן דמר גימול – מסייע לאבא בר רב הונא ולרב הונא.

ולא פרה בעור הקופד. שהוא נותן עור קופד בין דדיה בשביל שלא תינק את בנה.

פרתו של רבי אלעזר בן עזריה היתה יוצאה ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים. רבי בא ורבי שמואל תריהון אמרין: דברי חכמים, אפילו להימשך בה – אסור.

רבי בא בשם שמואל: אם היתה קרניה קדוהה – מותר.

אמר רבי יוסי: קשייתה קומי רבי בא, ומר: לא תנינן אלא הנקה בהטם. רבי זעירא בשם שמואל: שור שעיסוקו רע – יוצא בפרומבויא שלו. ורבותינו שבגולה נהגו כן.

רבי לייא, רב יהודה בשם שמעון בר חייא: כלב יוצא בסוגר שלו. אם להכות בו – אסור. אם בשביל שלא לאכול אפסרו – מותר.

גניבה אמר: הלכה היא היה מלמד וכו', כדא דתנן שלא ברצון חכמים.

תני רבי יודה בר פוי רב דלייה, אמרו לו: או עמוד מבינותינו, או העבר רצועה מבין קרניה. אמר רבי:

[דף ל"ג ע"א]

שהיה מתרים בנגדן.

אמר רבי הנגיה: פעם אחת יצאת, והשחירו שיניו מן הצומות.

אמר רבי אידי דהומריה: אשתו הייתה.

ומנין שאשתו קרוי עגלה? לולא חרשתם בעגלתי לא מצאתם חידתי.

תמן אמרין: שכנינתו היתה.

ויש אדם נענש על שכנינתו? אמר רבי קירים דידמאי: ללמדך שכל מי שהוא ספיקא בידו למחות ואינו ממהה – קלקלתו תלויה בו:

הדרן עלך פרק במה בחמה

פרק שישי

הלכה א'

מתני' במה אשה יוצאה, ובמה אינה יוצאה? לא תצא אשה לא בחוטי צמר, ולא בחוטי פשתן. לא ברצועה שבראשה. ולא תטבול בהן עד שתתפרם.

ולא בטושפת, ולא בסנבוטיון, בזמן שאינן תפורין. ולא בכבול לרשות הרבים.

ולא כעיר של זהב, ולא כקטלא, ולא כנזמים, ולא כטבעת שאין עליה חותם, ולא כמחט שאינה נקובה. ואם יצאת – אינה חייבת הטאת:

גמרא רב נחמן בר יעקב אמר: על ידי שהיא מתרתן, שהן חצין בנדתה, והיא שכוהה ומהלכת בהן ארבע אמות.

אמר רבי מנא: בקדמייתא הוינן אמרין, על ידי שהיא מתרת את התפור. ולא הוינן אמרין בלום. תני רבי הושעיה: הותל של תמרים – קולע ומתיר, ובלבד שלא יקשור.

תמן תנינן: אילו הוצצין באדם, חוטי צמר וחוטי פשתן, והרצועות שבראשי הבנות. שמואל אמר: לית כאן של שיער.

על דעתיה דרבי יהודה, אלא של צמר. הא של שיער – דברי הכל אין הוצצין. רבי פא בשם רב יהודה, רבי זעירא בשם רבנין:

[דף ל"ג ע"ב]

היתה נימא אחת – הוצצת. שתים – ספק. שלש – אינן הוצצות.

רבי זעירא בעי: קשר נימא לחבירתה, אחת – היא אחת. לשתיים – שתים הן. לשלש – שלש הן.

רב יהודה אמר: זו שהיא יורדת לטבול לנידתה – קושרת שיערה בזנב הסוס לעוברתה וסמיד עלי. כהנא שאל לרב מהו מיפק באילין תיפייא. אמר לו בן אמרין אסור לו לאדם לצאת בהמייני?

רב הונא הורי לאיתתיה דריש גלותא: מיתן ליברה דדקהא על קפיליטה.

רבי יוחנן הורי לאילין דבית בון תמינא: טלייה דמרגליתא על פרנגותא.

אמר רבי אילא: כל המחופר לכסות – הרי הוא פכסות. ותנינן: יוצא הוא בזוגין שבכסותו ואינו יוצא בזוגין שבצוארו.

אֵיךְ תִּנְיֵי תְּנִי בֵּין אֵילֹו בֵּין אֵילֹו – מִקְבְּלִין מוּמְאָה. וְאֵיךְ תִּנְיֵי תְּנִי בֵּין אֵילֹו בֵּין אֵילֹו – אֵין מִקְבְּלִין מוּמְאָה. מֵאֵן דְּמַר בֵּין אֵילֹו בֵּין אֵילֹו מִקְבְּלִין מוּמְאָה – בְּשַׁעֲשֵׁה לְהֵן אִמְבּוּלִי. וּמֵאֵן דְּמַר בֵּין אֵילֹו בֵּין אֵילֹו אֵין מִקְבְּלִין מוּמְאָה בְּשֵׁלֵא עֲשֵׂה לְהֵן אִמְבּוּלִי.

וְאֵפִילוּ עֲשֵׂה לְהֵם אִמְבּוּלִי – יְהוּ מְהוֹרִין! וְלֹא בֵּן אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ, שְׁמַעוּן בְּרַ אֲבָא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: בְּזוּגִין שְׁבַעֲרִיסָה. תְּרִין אֲמוּרָאִין, חַד אָמַר: מוּלִיד וּמִכִּיא וּבִלְבָד שֵׁלֵא יִשְׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל. וְהִרְנָה אָמַר: אִם הַשְּׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל – אָסוּר, וְאִם לֹא – מוּתַר.

תַּמָּן – אִם אֵינָן עֲשׂוּיִין לְהַשְּׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל בְּשַׁבָּת, עֲשׂוּיִין הֵן לְהַשְּׁמִיעַ אֶת הַקּוֹל בְּחוּל. בְּרַם הַכָּא? אִם אֵין עֲשׂוּיִין לְהַשְּׁמִיעַ קוֹל לֹא בְּחוּל וְלֹא בְּשַׁבָּת, מִפְּנֵי מַה עֲשֵׂה לְהֵן אִמְבּוּלִי?

לֹא בְּמוּטְטָפַת. רַבִּי בּוֹן בְּרַ חֵייה קוּבְטִירָה. דְּבַר שֶׁהוּא נּוֹתֵן בְּמָקוֹם הַמוּטְטָפַת וְלֹא בְּסַנְבּוּמִין. צוּבְעִין תּוֹתִבָּן.

לֹא בְּכַבּוּל. טַבּוּסָה.

תְּנִי רַבִּי שְׁמַעוּן בֵּן אֶלְעָזָר מוּתִיר. רַבִּי אֲהֵא בְּשֵׁם כְּהֵנָּה: אֲתֵיא דְרַבִּי שְׁמַעוּן בֵּן לְעֹזַר בְּרַבִּי. כְּמַה דְרַבִּי אָמַר: דְּבַר שֶׁהוּא טְמוּן – מוּתַר. בֵּן רַבִּי שְׁמַעוּן בֵּן לְעֹזַר אָמַר: דְּבַר שֶׁהוּא טְמוּן – מוּתַר.

תַּכְּשִׁיטִין לְמַה הֵן אָסוּרִין? אָמַר רַבִּי בָּא: עַל יְדֵי שֶׁהַנְּשִׂים שֶׁהִצְנִיאוּ, וְהִיא מוֹתֵרָתָן לְחַכְיָרְתָהּ, וְהִיא שְׂכוּחָה וּמַחֲלֶכֶת בְּהֵן אַרְבַּע אַמּוֹת.

תְּנִי רַבִּי חֶלְפָתָא בֵּן שְׂאוּל: אָסוּר לְשַׁלְּחֵן. אָמַר רַבִּי מוּנָא: לֹא אָמְרוּ אֵלָא לְשַׁלְּחֵן. הָא לְלַבְשָׁן – מוּתַר. תְּנִי: מִטְּלַטְלִין אֶת הַשּׁוֹפָר לְהַשְׁקוֹת בּוֹ אֶת הַתִּינוּק. וְאֶת הַפְּנִיָּם וְאֶת הַפְּרָקֶשׁ וְאֶת הַפְּרָאָה

[דף ל"ד ע"א]

לְכַסּוֹת בְּהֵן אֶת הַבָּלִים. אָמַר רַבִּי בּוֹן: מוֹתְנִיתָא אֲמַרְהָ בֵּן שְׂאוּר לְלוּבְשָׁן. דְּתַנְיִין כַּל שְׁנִיאֹתִין בּוֹ בְּיוֹם טוֹב – מִשְׁלַחִין אוֹתָן. אִם אוֹמַר אֶת שְׂמוּתָהּ לְלוּבְשָׁן – יְהֵא מוּתַר לְשַׁלְּחֵן!

וּמַה הִדָּא דְתַנִּי מִטְּלַטְלִין אֶת הַשּׁוֹפָר לְהַשְׁקוֹת אֶת הַתִּינוּק. וְאֶת הַפְּרָקֶשׁ וְאֶת הַפְּרָאָה לְכַסּוֹת בְּהֵן אֶת הַבָּלִים? בְּשִׁישׁ עֲלִיהֵן תּוֹאֵר כְּלִי.

עַד בְּדוֹן תַּכְּשִׁיטִין שֶׁל זֶהָב. וְאֵפִילוּ תַּכְּשִׁיטִין שֶׁל כְּסָף? אָמְרִין בְּשֵׁם רַבִּי יְרֻמְיָה: אָסוּר. אָמְרִין בְּשֵׁם רַבִּי יְרֻמְיָה: מוּתַר.

אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אֲנָא יְדַע רִישָׁא וְסִיפָא: טְלִיין דְּקִיזֵין הֲוִיין מוֹתְרִין בְּדִרְתֵיהֶן דְרַבִּי יְרֻמְיָה. אֲתָא וְשָׂאל לְרַבִּי זְעִירָא, אָמַר לֵיה: לֹא תִיבּוֹר וְלֹא תִישְׁרִי.

אֵין רוּאִין בְּפִרְאָה בְּשַׁבָּת. אִם הִיתָה קְבוּעָה כְּפוֹתֵל – רַבִּי מוּתִיר. וְחֲכִימִין אוֹסְרִין.

רבי אהא בשם רבי בא: מעמא דהדין דאסר, פעמים שהוא רואה נימא אחת לבנה והיא תולשתה והיא באה לידי חיוב הפאת. והאיש, אפילו בחול – אסור, שאינה דרך כבוד.

שלשה דברים התירו לבית רבי: שיהו רואין במראה, ושיהו מספרין קומי. ושיהו מלמדין את בניהו ויונית, שהיו זקוקין למלכות.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מותר אדם ללמד את בתו ויונית, מפני שהוא תכשיט לה. שמע שמעון בר בא, ואמר: בגין דרבי אבהו בעי מלפא בנתיה ויונית, הוא תלי לה ברבי יוחנן. שמעה רבי אבהו, ומר: ובא עלי אם לא שמעתיה מן רבי יוחנן.

תני: אין יוצאין באיסמא. שלשה דברים נאמרו באיסמא. אין בה משום פלאים. ואינה מטמאה בנגעים. ואין יוצאין בה בשבת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף אין בה משום עטרות לפלות.

ולא בעיר של זהב. רב יהודה אומר: בגון ירושלים דדחב. רבנן דקיסרין אמרין: פרוש טוק טקלין. מעשה ברבי עקיבה שעשה לאשתו עיר של זהב. חמיתה איתתיה דרבן גמליאל וקניית בה. אתת ואמרת קומי בעלה. אמר לה: הכין תוויית עבדת לי כמה דהוית עבדה ליה? דהוות מזבנה מקליעתא דרישא ויהבה ליה, והוא לעי באוריתא.

תמן תנינן שנים משם רבי אליעזר: יוצאה אשה בעיר של זהב. ומפריחי יונים פסולין העדות. תני: רבי מאיר מחייב. בין רבי מאיר לרבנן – ניהא. רבי מאיר מחייב, ותכמים פוטרין. בין רבי אליעזר לרבנן – ניהא. רבי אליעזר מתיר, ותכמים אוסרין. בין רבי מאיר לרבי אליעזר – קשיא!

[דף ל"ד ע"ב]

רבי מאיר מחייב, רבי אליעזר מתיר?!

רבי איננינו בר סיפיי אמר משום רבי ליעזר: כל מקום שאמרו "לא תצא, ואם יצתה חייבת הפאת" – אסורה לצאת בו בחצר. כל מקום שאמרו "לא תצא ואם יצתה אינה חייבת הפאת" – מותרת לצאת בו בחצר. רבי בא בר בהן בשם רב שלשת מתניתא אמרה בן. ובכבול ובפאיא נכרית בחצר. רבי לויא בשם רבי שמעון בר חייא: אפילו במקום שאמרו "לא תצא, ואם יצאת אינה חייבת הפאת" – אסורה לצאת בו לחצר.

והאיש על ידי שאינו שחויז – מותר? נשמעינא מן הדא: רבן גמליאל ברבי ירד לטייל בתוך חצירו בשבת, ומפתח של זהב בידו, ונערו בו חכיריו משום תכשיט. הדא אמרה: העשוי לשם תכשיט – אסור. הדא אמרה: עשוי לכף ולכף. הדא אמרה: אחד האיש ואחד האשה. הדא אמרה: אפילו במקום שאמרו "לא תצא, ואם יצתה אינה חייבת הפאת" – אסורה לצאת בו בחצר:

הַלְבָּה ב'

מתני' לא יצא האיז בסנדל המסומר. ולא ב'חיד בזמן שאין ברגלו מכה.

ולא בתפילין, ולא בקמיע בזמן שאינו מן המומקה. ולא בשריון, ולא בקסדה, ולא במגפיים. ואם יצא – אינו חייב חטאת:

גמרא מפני מה גזרו על סנדל מסומר? יש אומרים: שהיו רואות את ראשו ומפילות. ויש אומרים שהיו שומעות קולו ומפילות. ויש אומרים על ידי שהיו נדחקין זה בזה והורגין זה את זה. מה נפק ביניהון? הדיקטא. מאן דמר שהיו רואות את ראשו ומפילות – מותר. ומאן דמר שהיו שומעות קולו ומפילות, או שהיו נדחקין זה בזה והורגין זה את זה – אסור.

ולא בשעת השמד גזרו? מכיון שעבר השמד – יהא מותר! לא עמד בית דין וביטל. מעתה, אפילו בחולו! לאו אורחיה דבר נשא מיהו ליה תרין סנדלין חד לחולא וחד לשויבתא. תני: מלה עליו מטלית מלמפון – מותר. רבי יודן בי רבי ישמעאל

[דף ל"ה ע"א]

הנות רגליה שחקה, ועבדין ליה בן.

כמה מסמרין יהו בו? רבי יוחנן אמר: המשה, פחמשה ספרי תורה. רבי חנינא אמר: שבעה, וכימיך דבבאך. נהיגין רבנין כהדא דרבי חנינא.

דרש רבי אחא בשם רבי חנינא: תשעה. רבי היה נותן שלשה עשר בזה, ואחד עשר בזה, כמנין משמרות. וכמסמרות נטועים. מה משמרות עשרים וארבעה. אף מסמרים עשרים וארבעה.

רבי יוסי בן חנינא אמר: פליבית – אינו עולה למנין מסמרים. רבי זעירא שאל לרבי בא בר זבדא: מהו ליתנם על גבי סנדל אחד? אמר ליה: שרי.

אין מגרדין מנעלים וסנדלים. אבל סכין ומדיחין אותן. רבי קריספא בשם רבי יוחנן, תלמידו דרבי חייא רובא אמרין: הראשונים היו אומרים – מגרדין. והשניים היו אומרים – אין מגרדין. ואתשלת לרבי, ומר: אין מגרדין. אמר רבי זעירא: הא אזילה חדא מן תלמידו דרבי חייא רובא. דרבנן דמיסרין בשם רבי יוסי בר חנינא – בדברי מי שהוא אומר מגרדין. ובלבד לאחורי הפסין.

אמר רבי חייא בר אשי: נהיגין הוינן יתבין קומי רבי, משחין ומשונגין, אבל לא מגרדין. אין סכין מנעלין וסנדלין. לא יסוד אדם את רגלו והוא בתוך המנעל, ואת רגלו והוא בתוך הסנדל. אבל סך הוא את רגלו ונותנה בתוך המנעל, ואת רגלו ונותנה בתוך הסנדל. סך שמו, ומתעגל על גבי

קמיליבייא חדשה ואינו הושש. לא יתננה על גבי מבכה של שיש ומתעגל עליה. רבן שמעון בן גמליאל מתיר.

אין לזבשין מנעלין וסנדליון חדשים, אלא אם בן לבשן וחדל ביה מבעוד יום. כפוח יהא בהילוכין? בני ברמיה דבר קפרא אמרין: מבית רבא דבר קפרא עד בית רביה דרבי הושע. ציפוראי אמרין: מן פנשתא דכבלאי עד דרמיה דרבי חמא בר חנינא. מיכראי אמרין: מן סדרא רובה עד חנותיה דרבי הושעיה.

סנדל שנפסקו אזניו, שנפסקו חבתי, שנפסקו תרסיותיו, או שפירשה רוב אחת מפפיו – מהור. נפסקה אחת מאזניו, אחת מחבתי, אחת מתרסיותיו, או שפירשו רוב מפפיו – טמא.

רבי יהודא אומר: הפנימית – טמאה, והחיצונה – מהורה. רבי יעקב בר אחא, רבי מבליי, חנין בר בא בשם רב: הלכה כרבי יהודא לענין שבת.

רבי שמואל בר רב יצחק הוה ליה עובדא, שלח לרבי יעקב בר אחא גבי רבי חייה בר בא. אומר ליה: בשם שהן חלוקין בשבת – כך הן חלוקין בטומאה, והורי ליה כרבנן.

רבי שמואל בר רבי יצחק בעי: ושמע מימר הלכה כרבי יהודא, והוא מורי ליה כרבנן?

רבי אחא בר יצחק הוה ליה עובדא, שלח שאל לרבי זעירא. רבי זעירא שאל לרבי אימי. אומר לו: כדברי מי שהוא מטמא – אסור לצאת בו. וכדברי מי שהוא מטהר – מותר לצאת בו. ולא אפיק גבי כלום. תני:

[דף ל"ה ע"ב]

אבל מטויל הוא כהן עד שהוא מגיע עד פתח הצירו.

רבי אחא ורבי זעירא הוו מטיילין באיסטריין, איפסיק סנדליה דרבי אחא. מן דמטון לפולי, אומר ליה: זהו פתח הצירף!

רבי אחא פריד סבונה עליהון. רבי אבהו פריד אגיד מלבניקי. סבר רבי אבהו, אגוד מלבניקי – מן המוכן הוא.

רבי יונה, טלקיה דחליטרה ויקר, אוף ציבחר הוה סדרה יקיר. רבי אלעזר מסליק ליה.

רבי ירמיה בעי קומי רבי זעירא: מהו להחליק? אומר ליה: שרי. אפילו בן אומר ליה: פוק חמי חד סיב וסמד עלוי. נפק ואשכח לרבי בא בר מפול, ושאל ליה, ושרא.

אמר רבי יוסי: מתניתין אמרה שהוא מין מלבוש. דתנינן: או בשל שמאל בימין – חליצתה כשירה. הדי דתימר – לאורד. אבל לרוחב – צריד שיהא חופה את רוב הרגל.

וְלֹא בִיחִיד. אָמַר רַבִּי אָבָא מִפְּנֵי הַחֹשֶׁד שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ אִישׁ פְּלוֹנִי נִפְסַק סַנְדְּלֹו וְתִלְאֹו בֵּית שִׁיחִיו:

בְּזִמְן שְׂאִין בְּרַגְלֵוּ מִכַּה. הָאֵל יֵשׁ בְּרַגְלֵוּ מִכַּה – הוּא נֹתֵן. עַל אֵיזָה מִקָּהּ הוּא נֹתֵן? שְׂמוּאֵל אָמַר: עַל אוֹתָהּ שְׂאִין בָּהּ מִכַּה הוּא נֹתֵן. אִם אֹמְרֵי אֵת עַל אוֹתָהּ שְׂאִישׁ בָּהּ מִכַּה הוּא נֹתֵן, מֵאַן צִיִּיר לִיהַ דְּלֵא יִתֵּן עַל הוֹרְתִיהָ?

רַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר: עַל אוֹתָהּ שְׂאִישׁ בָּהּ מִכַּה הוּא נֹתֵן.

שְׂמַעוֹן בַּר בָּא הֵוָה מִשְׁמֵשׁ קוֹמֵי רַבִּי יוֹחֲנָן, וְהֵוָה מוֹשִׁיט לִיהַ סַנְדְּלִיהַ, כְּתִידָא דְתַנִּי בְּדֶרֶךְ הָאָרְצִי: כְּשֶׁהוּא נֹעֵל – נֹעֵל שֶׁל יָמִין, וְאַחַר כֵּן נֹעֵל שֶׁל שְׂמֹאל. וְכִשְׁהוּא הוֹלֵץ – הוֹלֵץ שֶׁל שְׂמֹאל, וְאַחַר כֵּן הוֹלֵץ שֶׁל יָמִין.

אָמַר לִיהַ רַבִּי יוֹחֲנָן: בְּכִלְיָא, לֹא תַעֲבֹד בְּנֵי, שֶׁהֲרֹאשׁוֹנִים לֹא הָיוּ עוֹשִׂין בְּנֵי. אֲלֵא כְּשֶׁהוּא נֹעֵל – נֹעֵל שֶׁל שְׂמֹאל וְאַחַר כֵּן נֹעֵל שֶׁל יָמִין. שְׂלֵא תַהֵא נִרְאִית שֶׁל יָמִין פְּגוּמָה.

הִדָּא אִמְרַת: עַל אוֹתָהּ שְׂאִישׁ בָּהּ מִכַּה – הוּא נֹתֵן. אָמַר לִיהַ אִין, בְּכִלְיָא דְקַמְתִּיהַ עֲלִיהַ.

יּוֹצִיאִין בְּתַפְּלִין עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשִׁיכָה, וְאִין יּוֹצִיאִין בְּסַנְדְּלֵי מְסוּמָר עֶרֶב שַׁבָּת עִם חֲשִׁיכָה. מַה בֵּין זֶה לְזֶה? זֶה –

[דָּף ל"ו ע"א]

דְּרַבּוֹ לְחֻלּוּץ. וְזֶה – אִין דְּרַבּוֹ לְחֻלּוּץ. אֵיזָהוּ קַמִּיעַ מוּמְקָה? כֹּל שְׂרִיפָא בּוֹ, וְשָׁנָה וְשִׁלְשׁ.

רַבִּי אֲבָהוּ בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחֲנָן: נֶאֱמָן הֲרֹפָא לֹמַר: "קַמִּיעַ זֶה מוּמְקָה, רִיפִיתִי בּוֹ וְשִׁנִּיתִי וְשִׁילְשַׁתִּי".

רַבִּי שְׂמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: רִיפָא לְאָדָם אֶחָד – נֶאֱמָן לְאָדָם אֶחָד. לְשָׁנִים – נֶאֱמָן לְשָׁנִים. לְשִׁלְשָׁה – נֶאֱמָן לְכָל אָדָם.

יּוֹצִיאִין בְּקַמִּיעַ מוּמְקָה, בֵּין בְּכַתֵּב בֵּין בְּעֵשְׂבִים, וּבְלִבָּד שְׂלֵא יִתְנַנּוּ לֹא בְּשִׁיר וְלֹא בְּטַבְעַת.

בְּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי יוֹנָתָן: מַהוּ מִיתְנִיתִיהַ בְּהֵהָן סִילּוֹנָה? אָמַר לְהוֹ: וּבְלִבָּד שְׂלֵא יִתְנַנּוּ לֹא בְּשִׁיר וְלֹא בְּטַבְעַת.

בְּעוֹן קוֹמֵי רַבִּי יוֹנָתָן: מַהוּ מַפִּיק בְּהוּוּא מוּמְיָקָה? אָמַר לוֹן מִשּׁוּם תְּכִשִׁיט. אִי מִשּׁוּם תְּכִשִׁיט הוּא לוֹ, וְדִנְיָאֵל לֹמַר וְהַמְנִיכָא דִּי דְחָבָא עַל צוֹאֲרָה. אִי מִשּׁוּם מִשְׁאֵוִי בַשַּׁבָּת, נִימָא כֹּל הַמְחַבֵּר לְכִסּוֹת – הָרִי הוּא כְּכִסּוֹת!

רַבִּי יוֹסִי בִי רַבִּי בּוֹן בְּשֵׁם רַבִּי יוֹסִי: מִכַּה שְׁנַתְרַפָּאת – נֹתֵנִין עֲלֶיהָ רְמִיָה, שְׂאִינָה אֲלֵא כְּמִשְׁפָּרָה. רַבִּי אֲבוּן בְּשֵׁם רַבְּנִין דְתַמּוֹן: נֹתֵנִין עַל גְּבִי מִכַּה בַשַּׁבָּת, שְׂאִינוּ אֲלֵא כְּמִשְׁפָּרָה.

אמר רבי תנחומא: חוץ מעלי גפנים שהן לרפואה.

אמר רבי הונא: הרי פואה – עקר טב סגין טב הוא. כד דאית ביה חמישה קטרין, שבגעה קטרין, תשגעה קטרין – טבא סגין, ובלחוד דלא יתן מוין.

אין קורין פסוק על גבי מכה בשבת. והדין דקרי על יברוחה – אסור.

”בוא וקרי את הפסוק הזה על בני שהוא מתבעת”. ”תן עליו ספר, תן עליו תפילין, בשביל שישן” – אסור.

והא תני: אומרים היו שיר פגועין בירושלים! אמר רבי יודן: פאן – משנפגע, פאן – עד שלא נפגע. ואי זהו שיר פגועין? ה' מה רבו צרי, וכל המזמור. **ישב בסתר עליון, עד בי אתה ה' מחסי עליון שמת מעונד:**

הלכה ג'

מתני' לא תצא אשה במחט הנקובה, ולא בטבעת שיש עליה חותם, ולא בפולקיר, ולא בכוכלת, ולא בצלוחית של פלייטון. ואם יצאת – תייבת תטאת; דברי רבי מאיר.

וחכמים פוטרין בכוכלת ובצלוחית של פלייטון:

גמרא תני: לא יצא החיט במחטו שבכליו, ולא הלבלר בקלמוס שבאזנו. והצבע בדגמא שבאזנו. ולא השולחני בדינר שבאזנו. ואם יצאו – הרי אלו פטורין; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אומן באומנתו – תייב. הא שאר כל האדם – יוצאין בכך.

מחלפא שיטתיה דרבי מאיר! דתנינן תמן: ואם יצאת – תייב תטאת; דברי רבי מאיר. והכא הוא אמר תכין!

רבי מנא אמר לה סתם, רבי אבון בשם רבי יוחנן: תמן – דרד הוצאה בנשים.

[דף ל"ו ע"ב]

גרם תכא – טפלין יוצאין בכך. מחלפא שיטתין דרבנין! דתנינן תמן: וחכמים פוטרין בכוכלת ובצלוחית של פלייטון. הא במחט הנקובה – תייב. ודא היא אומן באומנתו – תייבו! אמר רבי אבין: תיפתר באשה גודלת.

רבי אחא בשם רבי אבא בר רב נחמן: דרבי נחמיה זו היא. דתנינן תמן: טבעת של מתכת וחותם של אבן – טמאה. טבעת של אלמוג וחיתמה של מתכת – טהורה.

תָּנִי: רַבִּי נַחֲמִיָּה מִחֲלִיף. וְכֵן הָיָה רַבִּי נַחֲמִיָּה אֹמֵר: בְּמַבְעַת – אַחַר הוֹתְמָהּ. בְּסֶלֶם – אַחַר שְׁלִיכּוּי. בְּקוֹלֵב – אַחַר מַעְמִידוֹ. וְנֶעֱזַל – אַחַר סַמְנִירִיו.

אָמַר רַבִּי אִילָא: תִּיפְתָּר דְּבַרֵּי הַכֹּל, בְּשֶׁהוֹצִיאָהּ לְחֵתוֹם בָּהּ.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: הֵיטָה עֲשׂוּיָה לְכַף וְלְכָד, הוֹצִיאָהּ לְחֵתוֹם בָּהּ – תֵּיב, הוֹצִיאָהּ לְשֵׁם תְּכָשִׁיט – פֶּטוּר אֵף עַל הַחֹתֶם, שְׂאֵף הַחֹתֶם טְפִילָה לְתַכְשִׁיט:

הַלְכָה ד'

מִתְנִי' לֹא יֵצֵא הָאִישׁ לֹא בְּסוּיָה, לֹא בְּקִשְׁתָּהּ, וְלֹא בְּתָרִים, וְלֹא בְּאַלְהָהּ, וְלֹא בְּרִמְחָהּ. וְאִם יֵצֵא – תֵּיב חֲפֹטָה. רַבִּי לִיעֲזָר אֹמֵר: תְּכָשִׁיטוּן הֵן לֹא. וְחֲכָמִים אֹמְרִים: אֵינָן לֹא אֵלָא גְּנָאִי. שְׁנַאֲמַר וּבִתְתוּ חֲרִבּוֹתֶם לְאֵתִים וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמֵרוֹת.

בִּירִית – טְהוֹרָה, וְיוֹצֵאִין בָּהּ בְּשַׁבָּת. כְּבָלִים – טְמֵאִין, וְאִין יוֹצֵאִין בָּהֶן בְּשַׁבָּת:

גְּמָרָא כְּתִיב: וְחֲמוּשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם. מִלְּמַד שֶׁהָיוּ מוֹיָנִים בְּחֲמִשָּׁה עֶשְׂרֵי מִיָּנִי זָיִן.

וְאִיזוּ הִיא הָאֵלֶּה? מִן מַה דְּתָנִי רַבִּי יַעֲקֹב בַּר סִיסַי, רַבִּי יוֹסֵה: מֵאִימְתֵי תוֹרְמִין אֵת הַגֶּרֶן? מִשְׁתִּיעֶקֶר הָאֵלֶּה. הֲדָא אָמְרָה: כְּמִין דִּינִיקְרִין.

וּמַה טַּעְמָא דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר? חֲגוּר חֲרָבָד עַל יַרְדָּה גְּבוּר הוֹדָד וְהַדְרָד. מַה טַּעְמוֹן דְּרַבְּנָן? וּבִתְתוּ חֲרִבּוֹתֶם לְאֵתִים – לְאֵטִין. וְחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמִזְמֵרוֹת – לְמִינְזִיין.

רַבִּי חֵיִיא בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: בִּירִית – כָּל שֶׁהִיא יְהוּדִית. כְּבָלִים – כָּל שֶׁהִיא שְׁלֵשֶׁלְשֶׁלֶת בְּנֵתִים. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר: בִּירִית – זוֹ אֲצַעְדָּהּ.

דָּמַר רַב יְהוּדָה: וְנִקְרַב אֵת קֶרְבֵּן ה' אִישׁ אֲשֶׁר מָצָא כְּלִי זָהָב אֲצַעְדָּהּ וְצִמִּיד טַבַּעַת עֲגִיל וְכוּמָז לְכַפֵּר עַל נַפְשוֹתֵינוּ לְפָנֵי ה'.

אֲצַעְדָּהּ – זוֹ פְּרוּפְסָלָהּ.

צִמִּיד – שִׁירְיָא. כְּמָה דְּאֵת אָמַר: וְהַצְּמִידִים עַל יְדֵיהָ.

טַבַּעַת – עִיזְקִיָּאִי. עֲגִיל – קְדֻשִׁיָּא. כְּמָה דְּתִימַר: וְעֲגִילִים עַל אֲזִנְיָהּ.

וְכוּמָז, יֵשׁ אֹמְרִים: זֶה טְפוֹם שֶׁל רַחֵם. וְיֵשׁ אֹמְרִים: זֶה טְפוֹם שֶׁל דָּדִים.

כְּתִיב (ישעיה ג): בַּיּוֹם הַהוּא יָסִיר ה' אֵת תַּפְאֶרֶת הָעֵבֶכְסִים.

קורדיקויה. כמה דתימר: וברגליהם תעבסנה. השבויים – שלמוניה. כמה דאת אמר: שבויים של סבכת. הסהרונים – עונקיה, כמה דאת אמר: ויקח את הסהרונים אשר בצוארי גמליהם.

הנטיפות – שלמיני. השירות – שיראין. והרעלות – בלנדייא. הפארות – פליליא. כמה דאת אמר: פארכם על ראשיכם. והצעדות – פרופסלה. הקשורים – קרקישיה. ובתי הנפש, תרגם עקלים: אסטו מוכריאה. דבר שנתן על בת הנפש.

והלחשים – קדשיא. דבר שהוא נותן על בתי הלחישא. הטבעות – היוקייא. נזמי האף – דבר שהוא נותן על גב החטם.

המקלצות – פירוומטא. המעטפות – קולבין ומעפרן. המטפחות – סכניין רכרכן.

והחריטין – זוגין מציירין, ואולוסריקא מציירין, כמה דתימר: ויקח מידם ויצר אותו בחרט.

הגיליונים – גלגלייה. הפדינים – סדיניא. הצניפות – אולרייא, כמה דתימר: ואומר ישימו הצניף הטחור על ראשו. וכתביב: והיית עטרת תפארת ביד ה'. וצניף מלוכה בכף אלהיך.

הרדידים – לסוטה, כמה דתימר: נשאו את רדידי מעלי שומרי החומות:

הלכה ה'

מתני' יוצאה אשה בהוטי שער, בין משלה, בין משל חכירתה, בין משל בהמה.

ובטומטפת ובסנבוטין – בזמן שהן תפורין. בכבול, ובפאה נכרית – בקצור. ובמוף שבאונה, ובמוף שבסנדלה, ובמוף שהתקינה לנדתה.

בפלפל, ובגרגר מלה, ובכל דבר שתתן לתוך פיה, ובלבד שלא תתן בתחילה בשבת. ואם נפל – לא תחזיר.

שן ותתבת ושן של זהב – רבי מתיר וחקמים אוסרין:

גמרא אגון ברבי אימי אמר קומי רבי יהודה מנשייא בר מנשה בר ירמיה: ובלבד שלא תצא לא ילדה בשל זמנה, ולא זמנה בשל ילדה. והתנינן: הבנות יוצאות בהוטיין! רבי בא בשם רב יהודה: אפילו כרוף על צוארה.

רבי שמואל בשם רבי זעירא: תפון – אפילו שאינה יכולה להביא חוט דומה לשערה – יוצאה היא. ברום הכא – לא תצא לא ילדה בשל זמנה ולא זמנה בשל ילדה.

אמר רבי אבהו: כל שהוא תושב בשיער – נקרא פיהה. רבי ינאי זעירא, נפל

עוֹדְרִיהַ דְּאוֹדְנִיָּה, בְּעֵא מִיְהוֹרְתִיָּה בְּשַׁבָּתָא. וְנִגְעָרוּ בּוּ חֲבָרְיוּ מִשׁוּם תַּכְשִׁיטָא. רַבִּי יִצְחָא סִבְר מִימַר:
שָׁמֶן הוּא שְׁהוּא מְרַפָּא. וְחֻכְמִים סְבָרִין מִימַר: מוֹף הוּא שְׁהוּא מְרַפָּא.

וְלֹא בֵּן אָמַר רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם רַב זְעִירָא: הַחֹשֶׁשׁ אֲזָנוּ – נֹתֵן שָׁמֶן עַל גְּבִי רֹאשׁוֹ וְלֹחֵשׁ, וּבִלְבָד
שְׂלֵא יִתֵּן לֹא בְּיַד וְלֹא בְּכַלְיָ רַבִּי יִצְחָא סִבְר מִימַר: הִלְכָה פְּרַבִּי יוֹסֵי. וְחֲבָרְיוּ סְבָרִין מִימַר: אֵין הִלְכָה
פְּרַבִּי יוֹסֵי.

וְלֹא בֵּן אָמַר רַבִּי בָּא בַר פְּתָנָא, רַבִּי חֵיָּיא בַר אֲדָא בְּשֵׁם רַב: הִלְכָה פְּרַבִּי יוֹסֵי! רַבִּי יִצְחָא סִבְר מִימַר:
אָדָם – לֹא עָשׂוּ אוֹתוֹ פְּקַרְקַע. וְחֲבָרְיוּ סְבָרִין מִימַר: אָדָם פְּקַרְקַע הִיא.

וְלֹא בֵּן אָמַר רַבִּי זְעִירָא: עָשָׂה לוֹ רַבִּי חֵיָּיא בַר אֲדָא בֵּית יַד לְמוֹף שְׁבָאֲזָנוּ. סְבָרִין מִימַר: אָדָם –
פְּקַרְקַע הוּא.

וְכִינִיָּה! אֵלָא כִינִי, רַבִּי יִצְחָא סִבְר מִימַר: אֵין שְׂכִיחַ וּמְחַלְףָּ בְּהֵן אַרְבַּע אַמּוֹת. וְחֲבָרְיוּ סְבָרִין מִימַר:
שְׂכִיחַ הוּא וּמְחַלְףָּ בְּהֵן אַרְבַּע אַמּוֹת.

אָמַר רַבִּי מְנָא: שְׁמַעִית טַעַם מִן רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא, וְלֹא אָנָּא יָדַע מַה שְׁמַעִית.

מִי בְּדוֹן? אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: מִסְתַּבְּרָא בְּשׁוֹן שֶׁל זְהָב שְׁעֻמְדָּה לָהּ בִּיקָר – לֹא תִצָּא, דִּי נִפְלָה וּמְחַזְרָה
לִיהָ.

שֶׁן תּוֹתַבֵּת מַה אֵית לָךְ? עוֹד הִיא מְבַהֲתָה מִימּוֹר לְנִגְרָא עַבְד לִי חוֹרִי, הִיא נִפְלָה לִיהָ וּמְחַזְרָה
לִיהָ.

רַבִּי יִסָּה וְרַבִּי אַמִּי, חַד חֻשֵׁשׁ שִׁינִיָּה וְהוֹרִי לִיהָ חֲבָרִיָּה. חַד חֻשֵׁשׁ אוֹדְנִיָּה וְהוֹרִי לִיהָ חֲבָרִיָּה. וְלֹא
יִדְעִין מַה אָמַר דָּא, וּמַה אָמַר דָּא.

מִן מַה דְּרַבִּי יִסָּא שְׂאֵל לְאַסְיִינִיָּה דְּרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא: מַה עֲבִידָא שִׁינִיָּה דְּרַבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲחָא
חֲבִירֵינוּ. מִן מַה דְּלָא אָמַר רַבִּי יִסָּא לֹא בְּטֻלָה מִן יוֹמוֹי, הָוִי: הוּא דְּהוֹרִי לְשִׁינָא.

רַבִּי יִצְחָא פְּתַר לָהּ בְּפִילְפֵּל וּבְגִרְגָר מְלַח. וְחֲבָרְיוּ פְּתָרוּן לִיהָ עַל בּוֹלְחֵן:

הִלְכָה ו'

מתני' יוֹצֵאִין בְּסַלַע שְׁעַל חֲצִינִית. הַבְּנוֹת יוֹצֵאוֹת בְּחוּמֵין, אֲפִילוּ בְּקִיסְמִים שְׁבָאֲזָנִיָּהוּ.

עֲרִבִיּוֹת – יוֹצֵאוֹת רַעְלוֹת. וּמְדִיּוֹת – פְּרוּפּוֹת. וְכָל אָדָם. אֵלָא שְׁדַבְּרוּ חֻכְמִים בְּהוֹנָה:

[דף ל"ח ע"א]

גמ' יוצאין בסלע שעל הצינית. פוּדְגָרָה. רבי אחא בר רבי בא בר מנא: אפילו טס. וְהָא תַנְיִנָן: הכנות יוצאות בהומין! רבי בא בשם רב יהודה: אפילו כרוך על צוארה.

אבא בר בא מפקד לשמואל בריה: לא תקבל עליך מתניתין. אלא: אבל לא בקיסמין שבאזנייהו.

פיני מתניתא: ערביות – יוצאות רעלות. מדיית – פרופות:

הלכה ז'

מתני' פורפת על האבן ועל האגוז ועל המטבע, ובלבד שלא תפרוץ בתחילה בשבת:

גמרא תני רבן שמעון בן גמליאל אומר: לא שנו אלא מטבע ואבן, הא באגוז – מותר, מפני שהוא מיטלטל. אומר רב אדא בר אבהו: אתיא דרבן שמעון בן גמליאל – קרבי מאיר. כמה דרבי מאיר אמר: דבר שהוא מיטלטל – מותר. בן רבן שמעון בן גמליאל אומר: דבר שהוא מיטלטל – מותר:

הלכה ח'

מתני' הקטע – יוצא בקב שלו, דברי רבי יהודה. ורבי מאיר אומר. אם יש לו בית קבול בתיתין – טמא.

סמוכות שלו – טמאים מדרם, ויוצאין בהן בשבת, ונכנסין בהן לעזרה.

כפא סמוכות שלו – טמאין מדרם, ואין יוצאין בהן בשבת, ואין נכנסין בהן לעזרה. אנקטמין – טהורין, ואין יוצאין בהן:

גמרא שמואל אומר: יוצאין בו משום סנדל, ונכנסין בו לעזרה. רבי ינאי מקשה: ויוצאין בו משום סנדל – והוא סנדל! נכנסין בו לעזרה – ואינו סנדל!

אמר רבי בעא: עד די הוות מקשה לה על דשמואל, קשייתה על דמתניתין! סמוכות שלו – טמאין מדרם, ויוצאין בהן בשבת.

[דף ל"ח ע"ב]

ונכנסין בהן לעזרה! אומר רבי מנא: אמור סופה דלית היא פליגא על דשמואל: כפא סמוכות שלו – טמאין מדרם, ואין יוצאין בהן בשבת, ואין נכנסין בהן לעזרה.

אנקטמין – טהורין, ואין יוצאין בהן. מהו אנקטמין טהורין? אומר רבי אבהו: הונם קטמין, הקרא דיידא:

הלכה ט'

מתני' תבנים – יוצאין בקשרים. ובני מלכים – בזוגין. וכל אדם, אלא שדברו חכמים בהנה.

יוצאין בביצת התרגול, ובשן של שועל, ובמסמר הצלוב, משום רפואה; דברי רבי יוסי.

ורבי מאיר אוסר אף בחול משום דרכי האמורי:

גמרא תבנים יוצאין בקשרים. בקשרי פואה.

ובני מלכים בזוגין. רבי זעירא אמר: בזוגין שבצוארו. מהו וכל אדם? בין קטנים עניים, בין קטנים עשירים.

רבי אילא אמר: בזוגין שבכסותו. מהו וכל אדם? בין גדולים בין קטנים.

מתניתא פליגא על רבי זעירא: יוצא הוא אדם בזוגין שבכסותו, ואינו יוצא בזוגין שבצוארו. אלא, כאן – בגדולים. וכאן – בקטנים.

יוצאין בביצת התרגול – טב לאודנא. **ובשן של שועל** – טב לשינה. **ובמסמר הצלוב** – טב לעבביתא. אית תניי תני ומהליף. רבי הנביה בשם רבי יוחנן – כמתניתין. רבי שמואל ורבי אבהו בשם רבי יוחנן – כמתניתין.

רבי שמואל, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל שהוא מרפא – אין בו משום דרכי האמורי.

"דרגי דרגיבת" – משום דרכי האמורי. רבי יהודה אמר: משום דגון עבודה זרה. **וראש דגון ושתי כפות ידיו.**

"דינו דגני" – משום דרכי האמורי. רבי יהודה אומר: משום דן עכו"ם. **ואמרו חי אלהיד דן.**

"לאו לאו" – משום דרכי האמורי. רבי יהודה אומר: משום עבודה זרה. **ויאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיד לא חפצנו.**

תני רבי חייא: עמד עצם בגרזנו – נותן מאותו המין על ראשו, ואין בו משום דרכי האמורי.

תני רבי ליעזר בן יעקב: **לא תנחשו ולא תעוננו** – אף על פי שאין נחש יש סימן. ובלבד לאחר שלשה סימנים. כגון ואני בבואי מפרדן מתה עלי רחל. יוסף איננו ושמעון איננו ואת בנימין וגו'.

אמר רבי אלעזר: הולכין אחר שמיעת בת קול. מה טעמא? **ואזניך תשמענה דבר מאתריך לאמר זה הדרך לכו בו.**

רבי לעזר עאל לפונייה אתא אבטיזנס דרומאי ואקומיה מאתריה ויתב ליה. אמר תכין כל עמא

מִסְכַּת יוֹם-טוֹב (בִּיצָה) פָּרָק רְבִיעִי

א. הִיָּה אוֹכֵל בְּעֵנָבִים מְעַרְב יוֹם-טוֹב, וְהוֹתִיר וְהַעֲלֵן לֶגֶג לְעִשׂוֹת מִהֵן צְמוּקִין. בְּתַאֲנִים, וְהוֹתִיר וְהַעֲלֵן לֶגֶג לְעִשׂוֹת מִהֵן גְּרוּגְרוֹת - לֹא יֵאָכֵל מִהֵן בְּיוֹם-טוֹב עַד שְׂזִמִּין מִבְּעוֹד יוֹם, לְפִי שְׂאִינָן מִן הַמּוֹקֵן. סוֹכֵי תַאֲנִים¹ וּבִהֵן תַאֲנִים, מְכַבְּדוֹת-תְּמָרִים וּבִהֵם תְּמָרִים, הַכְּנִיסָן לְעֵצִים - אֵין אוֹכְלִים מִהֵן בְּיוֹם-טוֹב. לְמֵאֲכָל בְּהֵמָה - אוֹכֵל מִהֵן בְּיוֹם-טוֹב. וּמִתְחִילִין בְּאוֹצֵר בְּתַחֲלָה, וּמְשַׁלְּטִין פְּרוֹת דֶּרֶךְ אֲרֵבָה בְּיוֹם-טוֹב. אֵין מְשַׁלְּטִין אוֹתָן דֶּרֶךְ חִלּוּנוֹת, אֲבָל מוֹרִידִין אוֹתָן דֶּרֶךְ סְלָמוֹת.

ב. אֲרֵבֵע רִשְׁיֹת וְאֲרֵבֵע מְצוּוֹת הֵן, הָאוֹרֵג שְׁנֵי חוֹטִין, בֵּין בְּכַגְדֵי קֹדֶשׁ בֵּין בְּכַגְדֵי הַדְּיוּט. וְהַכּוֹתֵב שְׁתֵּי אוֹתֵיּוֹת, בֵּין בְּכַתְבֵי קֹדֶשׁ בֵּין בְּכַתְבֵי הַדְּיוּט - בְּשִׁבְת חֵיב חֲטָאת, וּבְיוֹם-טוֹב לּוֹקֵה אֲרֵבָעִים. וְהָאוֹרֵג חוֹט אֶחָד, בֵּין בְּכַגְדֵי קֹדֶשׁ בֵּין בְּכַגְדֵי הַדְּיוּט. וְהַכּוֹתֵב אוֹת אַחַת, בֵּין בְּכַתְבֵי קֹדֶשׁ בֵּין בְּכַתְבֵי הַדְּיוּט - בְּשִׁבְת חֵיב חֲטָאת, בְּיוֹם-טוֹב לּוֹקֵה אֲרֵבָעִים; דְּבָרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְחַקְמִים אוֹמְרִים: בֵּין בְּשִׁבְת וּבֵין יוֹם-טוֹב - אֵינוּ חֵיב אֱלָא מִשׁוּם שְׁבוֹת.

ג. אֵלוּ הֵן מִשׁוּם שְׁבוֹת: לֹא עוֹלִין בְּאֵילָן, וְלֹא רוֹכְבִין עַל גְּבִי בְּהֵמָה, וְלֹא שְׁטִין עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְלֹא מְסַפְּקִין, וְלֹא מְטַפְּחִין, וְלֹא מְרַקְדִין. וְאֵלוּ הֵם מִשׁוּם רִשׁוֹת: לֹא דְגִין, וְלֹא מְקַדְשִׁין, וְלֹא חוֹלְצִין, וְלֹא מֵיבָמִין. וְאֵלוּ הֵן מִשׁוּם מְצוּה: לֹא מְקַדְשִׁין, וְלֹא מְעִרְכִין, וְלֹא מְחַרְמִין, וְלֹא מְגַבְיִין תְּרוּמָה וּמַעֲשָׂרוֹת. וְכָל אֵלוּ בְּיוֹם-טוֹב אָמְרוּ, קָל וְחִמְר בְּשִׁבְת! וְאֵין בֵּין יוֹם-טוֹב לְשִׁבְת אֱלָא אֲכָל נֶפֶשׁ בְּלִבָּהּ. וְכֵלָן שְׁעִשְׂאָן יִשְׂרָאֵל, בֵּין אֲנוּסִין, בֵּין שׁוֹגְגִין, בֵּין מְזִידִין, בֵּין מְטַעִין - מֵה שְׁעִשָּׂה עֲשׂוּי, בְּשִׁבְת, וְאֵין צָרִיף לומר בְּיוֹם-טוֹב.

ד. הַבְּהֵמָה וְהַכְּלִים - כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים. הַמוֹסֵר בְּהֵמָתוֹ לְכַנּוֹ אוֹ לְרוּעָה - הָרִי זֶה כְּרַגְלָיו. כְּלִים הַמִּיחַדִּים לְאֶחָד מִן הָאֲחִים שְׁבִבִית - הָרִי אֵלוֹ כְּרַגְלָיו. וְשְׂאִינָן מִיחַדִּים - לְמִקּוֹם שְׂכַלָן הוֹלְכִין, מִהֶלֶךְ. בְּצַפּוֹן כְּרַגְלָיו שֶׁל זֶה בְּדָרוֹם, בְּדָרוֹם כְּרַגְלָיו שֶׁל זֶה בְּצַפּוֹן, אִם מְצַעוּ אֶת הַתְּחוּם - לֹא יִזוּז מִמְּקוֹמוֹ.

ה. חֲמוֹר - כְּרַגְלֵי חֲמָמֵר, פָּרָה - כְּרַגְלֵי הָאֶפֶר. בְּהֵמָה - כְּרַגְלֵי הָרוּעָה. רַבִּי דוֹסָא אוֹמֵר: הַלוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִחֲבָרוֹ בְּעֵרֵב יוֹם-טוֹב, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא מְסַרְהָ לוֹ אֱלָא בְּיוֹם-טוֹב - הָרִי הִיא כְּרַגְלֵי הַלוֹקֵחַ. וְהַמוֹסֵר בְּהֵמָה לְרוּעָה מִן הָרוּעָה, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא הוֹדִיעַ עָלֶיהָ לְרוּעָה - הָרִי הִיא כְּרַגְלֵי הָרוּעָה. הַלוֹקֵחַ בְּהֵמָה מִחֲבָרוֹ מְעַרְב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַלוֹקֵחַ. בְּיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמּוֹכֵר.

ו. הַלוֹקֵחַ בְּשָׂר מִן הַטְּבַח מְעַרְב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַלוֹקֵחַ. וּבְיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמּוֹכֵר. הַשּׁוֹאֵל חֲלוֹק מִחֲבָרוֹ מְעַרְב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל. בְּיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמְּשַׁאֵל. שְׁנַיִם שְׁשָׂאוּ חֲלוֹק אֶחָד בְּשִׁתְּפוּת, אֶחָד לִילֵךְ בּוֹ שְׁחִירֵי לְבַיִת הַמְּדַרְשׁ, וְזֶה לִילֵךְ בּוֹ עֹרְבֵית לְבַיִת הַמְּשִׁתָּה - כְּרַגְלֵי הַמְּשַׁאֵל. הָאִשָּׁה שְׁשָׂאָה מִחֲבָרְתָּהּ תְּבַלִּין, מֵיִם וּמֶלַח, מְעַרְב יוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַשּׁוֹאֵל. בְּיוֹם-טוֹב - כְּרַגְלֵי הַמְּשַׁאֵל. נִתְּנָה לְעִסְתָּהּ הָרִי אֵלוֹ כְּרַגְלֵי שְׁתֵּיהֶן. רַבִּי יְהוּדָה פּוֹטֵר בְּמַיִם, מִפְּנֵי שְׁנִבְלָעִין בְּעֵסָה.

ז. הַגְּחָלֹת כְּרַגְלֵי הַבְּעָלִים, וְשִׁלְחָתוֹ בְּכָל מְקוֹם. חֲמִשָּׁה דְּבָרִים נֶאֱמָרוּ בְּגִחְלֹת (א): גִּחְלֹת שֶׁל הַקֹּדֶשׁ - מוֹעֲלִין בָּהּ. שִׁלְחָת - לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין בָּהּ. (ב): גִּחְלֹת שֶׁל עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים - אֲסוּרָה. וְשִׁלְחָת - מְתָרַת. (ג): הַמוֹצִיא גִּחְלֹת לְרִשׁוֹת הָרְבִים - חֵיב. שִׁלְחָת - פְּטוּר. (ד): הַמוֹדֵר הַנָּאָה מִחֲבָרוֹ - אֲסוּר בְּגִחְלָתוֹ, וּמְתָר בְּשִׁלְחָתוֹ.

¹ עֲנַפֵי תַאֲנִים קְצוּצִים מִן הָאֵילָן.

(ה): מְבָרְכִין עַל הַשְּׁלֵהֶבֶת וְאִין מְבָרְכִין עַל הַגְּחָלָת.

ח. בּוֹר שֶׁל שְׁנֵי שְׁבָטִים - מְשַׁלְּשֵׁל וּמְמַלָּא הַיַּמָּנוּ בַּשְּׁבֶת. בּוֹר שְׁבִין שְׁנֵי תַחֲוּמִין - אִין מְמַלָּאִין מִמָּנוּ בַּשְּׁבֶת, אֲלָא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מְחִיצָה גְבוּהָ עֲצָרָה טַפְחִים. הַנְּהָרוֹת וּמַעְיָנוֹת הַמוֹשְׁכִין - הָרִי הֵן כְּרַגְלֵי כָּל אָדָם.

ט. מִי שֶׁהָיוּ פְרוּתָיו בְּעִיר אַחֲרָת, וְעָרְבוּ בְּנֵי אָנְשֵׁי אוֹתָהּ הָעִיר לְבוֹא אֲצֵלוֹ - לֹא יֵבִיאוּ לוֹ מִפְרוּתָיו, אֲלָא אִם כֵּן הָיוּ רַגְלָיו מְעוֹרְבוֹת לְשָׁם. וְאִם יֵשׁ שָׁם אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס - מְבִיאִין עַל פִּי אֶפּוֹטְרוֹפּוֹס. מִי שְׁזָמַן אֲצֵלוֹ אוֹרְחִים - לֹא יוֹלִיכוּ בִידֵיהֶן מִנּוֹת, אֲלָא אִם כֵּן זָכָה לָהֶם אַחַר בְּמַתְנוּתֵיהֶן מֵעָרֵב יוֹם-טוֹב. מָה הֵן מוֹצִיאִין מִבֵּית הַמִּשְׁתָּה? חֲתִיכָה וּגְלוֹסְקָמָא וּמִצָּה מִתְבַּלָּת. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לְחֶלֶק אֲגוּזִין וְקָלִיּוֹת - יוֹלִיכוּ בְנוֹ וּבִתּוֹ הַקְּטַנִּים. מוֹלִיכֵן עִמּוֹ לְבֵית הָאָבֶל וּלְבֵית הַמִּשְׁתָּה וּלְבֵית הַשְּׁמֻחָה. בְּמְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ, לֹא יִתֵּן אָדָם מִמֵּנָתוֹ לְבָנוֹ וּלְבִתּוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת מִפְּנֵי הַכְּבוֹד.

י. אִין חֲפִינָא² וְאִין מַתְגַּרְדִּין בְּיוֹם-טוֹב, וְאִין שְׁפִין כְּלֵי כֶסֶף בְּגַרְתֵּיקִין³, וְאִין מְדִיחִין אֶת הַכֵּלִים בְּנִתָר בְּיוֹם-טוֹב, אֲבָל מְדִיחִין אוֹתָן בְּמַלְחָה וּבְמַרְסָן בַּשְּׁבֶת. וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר בְּיוֹם-טוֹב. אֲלוֹ הֵן מְדַבְּרִיּוֹת: הַיּוֹצְאוֹת בְּפֶסַח וּנְכַנְסוֹת בְּרִבְעֵה. בֵּיתוֹת: אֲלוֹ שְׁלָנוּ בְּתוֹךְ הַתַּחֲוּסִים. רַבִּי אוֹמֵר: אֲלוֹ וְאֲלוֹ הַיּוֹצְאוֹת חוּץ לַתַּחֲוּסִים, אֵף עַל פִּי שְׁלֹא נִכְנְסוּ לְתוֹךְ הַתַּחֲוּסִים אֲלָא מִשְׁחֻשְׁכָּה - מִתָּר

² אִין מְשַׁפְּשָׁפִים אֶת הַגּוֹף בְּכַח בְּשֶׁבֶת וְיוֹם טוֹב.

³ עָפֵר שְׂגוּל בְּחֵבֵית שֶׁל יַיִן וְקוֹרִים לוֹ 'אֵלוֹם', וְהוּא עָפֵר תַּקּוֹן כְּלֵי כֶסֶף, וְגוֹרֵר אוֹתוֹ, שֶׁהַכֶּסֶף הוּא רַךְ וְיֵשׁ בָּהּ מִשּׁוּם מִמְחָק שֶׁהוּא אֵב מְלֹאכָה.

לְשַׁחֲטָן בְּיוֹם-טוֹב. אֲלוֹ הֵן מְדַבְּרִיּוֹת: הַרוֹעוֹת בְּאֶפֶר לְעוֹלָם.

מִסְכַּת רֵאשׁ הַשְּׁנָה פֶּרֶק רֵאשׁוֹן

א. נִיסָן - רֵאשׁ הַשְּׁנָה לְמַלְכִים, וְלְרַגְלִים, וְלְחֻדְשִׁים, וְלְעִבּוּרִין, וְלְתַרּוּמַת שְׁקָלִים. וְיֵשׁ אוֹמְרִים: אֵף לְשִׁכְרוֹת בְּתַיִם. כִּיצַד לְמַלְכִים? מֵת בְּאֶדְר, וְעָמַד אַחַר תַּחְתּוֹ בְּאֶדְר - מוֹנִין שְׁנָה לְזָה וּלְזָה. מֵת בְּנִיסָן, וְעָמַד אַחַר תַּחְתּוֹ בְּנִיסָן - מוֹנִין שְׁנָה לְזָה וּלְזָה. מֵת בְּאֶדְר, וְעָמַד אַחַר תַּחְתּוֹ בְּנִיסָן - הַרְאשׁוּנָה נִמְנֵית לְרֵאשׁוֹן, וְהַשְּׁנִיָּה נִמְנֵית לְשֵׁנִי.

ב. כִּיצַד לְרַגְלִים? אֶחָד הַנּוֹדֵר, וְאֶחָד הַמַּעְרִיךְ, וְאֶחָד הַמְקַדֵּשׁ - אִינוּ עוֹבְרֵי מִשּׁוּם "כָּל תֵּאֲחָר" עַד שִׁיעֲבָרוּ עָלָיו רַגְלֵי הַשְּׁנָה כְּלָהּ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: שְׁלֹשׁ רַגְלִים כְּסֻדְרָן, וְחָג הַמִּצּוֹת רֵאשׁוֹן. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: פְּעָמִים שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה, וּפְעָמִים שֶׁהֵן אַרְבָּעָה, פְּעָמִים שֶׁהֵן חֲמֵשֶׁה. כִּיצַד? נָדַר לְפָנֵי הַפֶּסַח, עַד שִׁיעֲבָרוּ עָלָיו: הַפֶּסַח, וְעֲצָרָת, וְהַחֵג; נָדַר לְפָנֵי עֲצָרָת, עַד שִׁיעֲבָרוּ עָלָיו: עֲצָרָת, וְהַחֵג, וְהַפֶּסַח, וְהַעֲצָרָת, וְהַחֵג; נָדַר לְפָנֵי הַחֵג, עַד שִׁיעֲבָרוּ עָלָיו: הַחֵג, וְהַפֶּסַח, וְעֲצָרָת, וְהַחֵג.

ג. כִּיצַד לְחֻדְשִׁים? זֶה שְׁנֵאָמַר "בַּחֲדָשׁ הַרְאשׁוֹן, וּבַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי", אִין מִתְחִילִין לְמִנּוֹת אֲלָא מֵרֵאשׁוֹן, שְׁנֵאָמַר (שְׁמוֹת יב): "הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים". שְׁלוּמִב"ר

ד. כִּיצַד לְתַרּוּמַת שְׁקָלִים? כָּל קָרְבָּנוֹת צְבוּר קָרְבִין בְּאֶחָד בְּנִיסָן, אִם כָּא חֲדָשׁ בְּזַמְנֵנו - קָרְבִין מִן הַחֲדָשָׁה. וְאִם לֹאוּ - קָרְבִין מִן הַשְּׁנָה.

ה. כִּיצַד לְשִׁכְרוֹת בְּתַיִם? הַמְשַׁכֵּיר בֵּית לְחֻבְרוֹ לְשָׁנָה - מוֹנֵה שְׁנַיִם עֶשֶׂר חֲדָשׁ מִיּוֹם לְיוֹם. אִם אָמַר: 'לְשָׁנָה זוֹ', אֶפְלוֹ לֹא שָׁכַר מִמָּנוּ אֲלָא בְּאֶחָד בְּאֶדְר - אִין לוֹ אֲלָא עַד אֶחָד בְּנִיסָן.

י. בראש השנה כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון, שנאמר (תהלים לג): "היוצר יחד לבם" וגו'. ואומר (שם פא): "תקעו בחדש שופר", ואומר: "כי חק לישראל הוא" וגו'. קדשוהו בית דין - הדין נכנס לפניו, ואם לאו - אין הדין נכנס לפניו. וכן אתה מוצא בעמר של מן, אם בא חדש בזמנו - היה מתעכב לשלשה ימים, ואם לאו - היה מתעכב יותר.

יא. אמר רבי יהודה משום רבי עקיבא: אמרה תורה - הבא שעורין בפסח שהוא פרק שעורין, כדי שתתברך לך תבואה שבשדות. הבא חטים ובכורים בעצרת שהוא פרק אילן, כדי שיתברכו לך פרות אילן. נסכו לפני מים כחג כדי שיתברכו עליכם מי גשמים, אמרו לפני מלכיות וזכרונות ושופרות, מלכיות - כדי שתמליכוני עליכם. זכרונות - כדי שיבא זכרוכם לפני לטובה, אמרו לפני שופרות - כדי שתעלה תפלתכם בתרועה לפני.

יב. הכל נדונין בראש השנה וגזר דינם נחתם ביום הכפורים; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: הכל נדונין בראש השנה, וגזר דינו של כל אחד ואחד נחתם בזמנו. בפסח - על התבואה, בעצרת - על פרות האילן, כחג - על המים; וגזר דינו של אדם נחתם ביום הכפורים. רבי יוסי אומר: אדם נדון בכל יום, שנאמר (איוב ז): "ותפקדנו לבקרים". רבי נתן אומר: אדם נדון בכל שעה, שנאמר: "לרגעים תבחננו".

יג. על ששה חדשים השלוחין יוצאין. רבי התקין שיהו יוצאין אף על אדר שני, מפני הפורים.

יד. בראשונה היו מקבלין עדות החדש מכל אדם. פעם אחת שכרו ביתוסין שני עדים לבא להטעות את החקמים, לפי שאין הביתוסין מודים שתהא עצרת אלא אחד בשבת, בא אחד ואמר עדותו והלך לו, ובא השני ואמר: עולה הייתי במעלה אדמים, וראיתי רבוץ בין שני סלעים,

ו. באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה. רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים: באחד בתשרי. אמר רבי שמעון בן עזאי: הואיל ואלו אומרים באחד באלול, ואלו אומרים באחד בתשרי, יהא האלוליים מתעשרין לעצמן. כיצד? נולדו ה' באב, וה' באלול, ה' באלול, וה' בתשרי - אין מצטרפין. ה' בתשרי, וה' באב - הרי אלו מצטרפין.

ז. תשרי - ראש השנה לשנים, ולשמיטין, ולויבלות, לנטיעה, ולירקות, ולמעשרות, ולגדרים. כיצד לשנים ולשמיטין ולויבלות? אין מתחילין למנות לשנים ולשמיטין ולויבלות אלא מתשרי.

ח. כיצד לנטיעה? אחד הנוטע, ואחד המבריך, ואחד המרכיב שלושים יום לפני ראש השנה - עלתה לו שנה, ומתן לקימן בשביעית. פחות מכאן - לא עלתה לו שנה, ואסור לקימן בשביעית. ופרות נטיעה זו אסורים עד חמשה עשר בשבט, אם ערלה - ערלה, אם רבעי - רבעי.

ט. כיצד לירקות? לקט ירק בערב ראש השנה עד שלא בא השמש, וחרור ולקט אחר משבא השמש - אין תורמין ומעשרין מזה על זה, מפני שזה חדש וזה ישן. היתה שניה ונכנסת שלישית, הראשון מתעשר מעשר שני, והשני מתעשר מעשר עני. לקט אחרוג בערב ט"ו בשבט עד שלא בא השמש, וחרור ולקט אחר משבא השמש - אין תורמין ומעשרין מזה על זה, מפני שזה חדש וזה ישן. היתה שלישית ונכנסה רביעית - הראשון מתעשר מעשר עני, והשני מתעשר מעשר שני.

ט. כיצד לגדרים? המודר הנאה מחברו לשנה - מונה שנים עשר חדש מיום ליום, אם אמר "לשנה זו" - אפלו לא נדר הימנו אלא באחד באלול - אין לו אלא עד א' בתשרי.

ראשו דומה לעגל, אזניו דומה לגדי, קרניו דומה לצבי, וזנבו מנחת בין ירכותיו, ראיתי ונרתעתי ונפלתי לאחורי, והרי מאתים וזו צרווין לי בפונדתי. אמרו לו: מאתים וזו נתונין לך במתנה, והשוכרך ימתח על העמוד; מה ראית לזקק לך? אמר להם: מפני ששמעתי שביתוסין מבקשין להטעות את חכמים, אמרתי: "מוטב אלך אני ואודיע את חכמים".

טו. אם אין מכירין אותו - משלחין עדין עמו, אפלו בשבת. מעשה ברבי נהוראי, שבא עם העד בשבת לאושא והעיד בו. בראשונה היו משיאין משואות בראשי הרים הגבוהים, בהר המשחה, בסרטבא, בגדפינא, בחכרון, בבית בלתין. רבי שמעון בן אלעזר אומר: אף חרום, וכיר, וגדר וחברותיה.

טז מאימתי משיאין על החדש? לאור עבורו! כיצד? חל להיות ערב שבת ושבת, משיאין עליו למוצאי שבת, ואם בא בזמנו - משיאין עליו, ואם לאו - אין משיאין עליו. על כל ראשי חדשים היו משיאין משואות. אמר אחד: לפניך ראיתי - לא אמר כלום. לאחריה - דבריו קימין. לצפונה - לא אמר כלום. לדרומה - דבריו קימין. אחד אומר: "ראיתי גבוה שתי מרדעות", ואחד אומר: "שלשה" - עדותן קימת. אחד אומר: "שלשה", ואחד אומר: "חמשה" - אין מצטרפין זה עם זה. אבל מצטרף הוא עם אחרים. אחד אומר: "ראיתיו מטה ואחד אומר ראיתיו זקוף" - אין מצטרפין זה עם זה, אבל מצטרף הוא עם אחרים. ראיתיו חציו בענן לא אמר כלום חציו בעשישה לא אמר כלום חציו במים לא אמר כלום רבי אליעזר בן רבי צדוק אומר: אם לא נראה בזמנו - אין מקדשין אותו, שפכר קדשוהו שמים. וכן היה רבי אליעזר בן רבי צדוק אומר: אין השלוחין יוצאין לסוריא, עד שישמעו מפי בית דין למחר.

זי. למה לא נתפרשו שמונתן של זקנים? שלא יהא כל אחד ואחד אומר: 'הריני בא להקיש את רבי פלוני לאלדד ומידד, ואת רבי פלוני לנדב ואביהוא'.

וכן הוא אומר (שמואל א יב): "ה' אִשָּׁר עָשָׂה אֶת מֹשֶׁה וְאֶת אַהֲרֹן", ואומר (שם): "וישלח ה' את ירבעל ואת בן ואת יפתח ואת שמואל". "ירבעל" - זה גרעון. "בדן" - זה שמשון. "יפתח" - כמשמעו. ואומר (תהלים צט): "משה ואהרן בכהניו וגו'; שקל הכתוב שלשה קלי עולם בין שלשה גדולי עולם, ללמדך, שבית דינו של ירבעל גדול לפני המקום כבית דינו של משה. ובית דינו של יפתח גדול לפני המקום כבית דינו של שמואל, להודיעך שכל מי שנתמנה פרנס על הצבור, אפלו קל שפקלים, שקול כאביר שבאבירים! וכן הוא אומר (דברים יז): "ובאת אל הכהנים הלויים ואל השופט" - אין לך אלא שופט שבדורך; ואומר (קהלת ז): "אל תאמר מה היה וגו', שהימים הראשונים היו טובים".

מסכת ראש השנה פרק שני

א. קדשו את החדש בזמנו ונמצאו עדים זוממין - הרי זה מקדש. קדשוהו בליזה - אינו מקדש. קדשוהו אנוסין, שוגגין, מזידין ומטעין - הרי זה מקדש. קדשוהו לפני זמנו, או לאחר עבורו - פחות משלשים יום או יותר על שלשים, יכול יהא מקדש - תלמוד לומר (שמות יב): "חדש" - אין חדש פחות משלשים יום, לא נראית לבנה לשני ימים, יכול יקדשוהו לאחר שני ימים? תלמוד לומר: "יום" - אין לו אלא יום אחד בלבד.

ב. בתעניות תוקעין שלש של שלש שלש, ובמסעות שלש של שלש שלש, על כל דגל ודגל; דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים: שלש על כל מטה ומטה. במה הן תוקעין? בחצוצרות שעשה משה. רבי יהודה אומר: בראש השנה תוקעין בשל זכרים, וביובל

בְּשֵׁל יַעֲלִים, נִתְּנוּ חֲכָמִים אֶת הַמְצוֹי לְמְצוֹי,
וְאֵת שְׂאִינוֹ מְצוֹי לְשִׂאִינוֹ מְצוֹי.

ג. שׁוֹפֵר אַרְוֶךְ שֶׁקְצָרוּ – כְּשֵׁר. גֵּרְדוּ בֵּין
מִבְּפָנִים בֵּין מִבְּחוּץ – כְּשֵׁר. צָפְהוּ זֶהָב,
מִבְּפָנִים – פְּסוּל. מִבְּחוּץ – כְּשֵׁר. צָפְהוּ
בְּמָקוֹם הַנְּחַת פִּיּו, אִו שְׁהוֹסִיף עֲלָיו כָּל
שֶׁהוּא – אֶפְלוּ בְּמִינוֹ פְּסוּל. נִקְבּוּ וְסִתְּמוּ –
אֶפְלוּ בְּמִינוֹ, אִם מַעֲכָב אֶת הַתְּקִיעָה –
פְּסוּל. וְאִם לֹא – כְּשֵׁר. נִתְּן שְׁנֵי שׁוֹפְרוֹת
זֶה בְּתוֹךְ זֶה וְתִקַּע, אִם קוֹל הַפְּנִימִי שָׁמַע –
יֵצֵא, אִם קוֹל הַחִיצוֹן שָׁמַע – לֹא יֵצֵא. כִּמָּה
הוּא שְׁעוֹר שׁוֹפֵר? כִּדִּי שִׂיאִחוּ בִּידוֹ אֶחָת
וְיִתְקַע.

ד. הַכֹּל חִיבִין בְּתִקְיעַת שׁוֹפֵר: כַּהֲנִים, לוֹיִם
וְיִשְׂרָאֵלִים, גֵּרִים, וְעִבְדִּים מִשְׁחָרְרִין,
חֲלָלִים, נְתִינִים, מִמְזוּרִים, חֲרָשׁ, שׁוֹטֵה
וְקָטָן, סָרִיס אֲדָם וְסָרִיס חֲמָה, פְּצוּעַ דָּפָה
וְכֹרוֹת שֶׁפָּכָה – כֻּלָּן חִיבִין, וּמוֹצִיאִין אֶת
הַרְבִּים יְדֵי חוֹבְתָן. טוֹמְטוֹם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס –
חִיבִין, וְאִין מוֹצִיאִין אֶת הַרְבִּים יְדֵי חוֹבְתָן.
אַנְדְּרוֹגִינוֹס – מוֹצִיא אֶת מִינוֹ, וְאִינוֹ מוֹצִיא
אֶת שְׂאִינוֹ מִינוֹ. טוֹמְטוֹם – אִינוֹ מוֹצִיא, לֹא
אֶת מִינוֹ וְלֹא אֶת שְׂאִינוֹ מִינוֹ. וְכֵן מִי שֶׁחֲצִי
עֶבֶר וְחֲצִי בֶן חוֹרִין – אִינוֹ מוֹצִיא לֹא אֶת
מִינוֹ וְלֹא אֶת שְׂאִינוֹ מִינוֹ. נְשִׁים וְעִבְדִּים
וְקִטְנִים – פְּטוּרִין, וְאִין מוֹצִיאִין אֶת הַרְבִּים
יְדֵי חוֹבְתָן.

ה. הַתּוֹקַע וּמַתְעַסֵּק, וְהַתּוֹקַע וּמַתְלַמֵּד,
וְהַמְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ, וְהַמְלַמֵּד אֶת תַּלְמִידוֹ, אִם
כֹּוֹן לְבוֹ – יֵצֵא, וְאִם לֹא – לֹא יֵצֵא. רוּעָה
שֶׁהַרְבִּיץ אֶת צֵאֲנו אַחֲרָי בֵּית הַכִּנְסֹת, וְכֵן
חוֹלָה שֶׁהָיָה מְטֵל אַחֲרָי בֵּית הַכִּנְסֹת, וּמִי
שֶׁהָיָה בֵּיתוֹ סוּמוֹךְ לְבֵית הַכִּנְסֹת, וְשָׁמַע קוֹל
שׁוֹפֵר, אִו קוֹל מְגִלָּה, אִם כֹּוֹן לְבוֹ – יֵצֵא.
וְאִם לֹא – לֹא יֵצֵא. אִף עַל פִּי שְׁזָה שָׁמַע
וְזָה שָׁמַע, זֶה כֹּוֹן לְבוֹ וְזֶה לֹא כֹּוֹן לְבוֹ. זֶה
שֶׁכֹּוֹן לְבוֹ – יֵצֵא, וְזֶה שֶׁלֹּא כֹּוֹן לְבוֹ – לֹא
יֵצֵא, שְׂאִין הַכֹּל הוֹלֵךְ אֶלֶּא אַחַר כּוֹנֵת הַלֵּב,
שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים י'): "תִּכְיֶן לְבָבְךָ תִּקְשִׁיב

אֲזַנְךָ, וְאוֹמֵר (מְשָׁלִי כג): "תִּתְּנָה בְּנֵי לְבָבְךָ לִי
וְעֵינֶיךָ דְרָכֵי תִצְרֹנָה" וְגו'.

ו. וְעוֹד זֹאת הֵיטָה יְרוּשָׁלַיִם יִתְּרָה עַל יְכַנְהָ,
שֶׁכָּל עִיר שְׂרוּאָה וְשׁוֹמַעַת וְקִרְוָכָה, וְיִכּוּלָּה
לְבוֹא, שֶׁלֶּשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹכָהּ – תּוֹקַעִין
בָּהּ. וּבִיְכַנְהָ – לֹא הָיוּ תּוֹקַעִין אֶלֶּא בְּבֵית
דִּין בַּלְבָּד.

ז. רַבִּי אֶלְעָזָר בַּר צְדוּק אוֹמֵר: אִם לֹא נִרְאָה
בְּזַמְנוֹ – אִין מְקַדְשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכָּבֵר קְדוּשׁוֹ
שְׁמַיִם. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אִם לֹא
נִרְאָה בְּזַמְנוֹ – אִין מְקַדְשִׁין אוֹתוֹ, שֶׁכָּבֵר
חֲדָשׁ שֶׁלְּפָנָיו קְדוּשׁוֹ. שְׁמַעוֹן בֶּן הַסֵּגַן
אוֹמֵר: אִם בָּאוּ עַדִּים מִן הַמִּנְחָה וְלִמְעַלָּה –
תּוֹקַעִין הָיוּ, אֲבָל אִין מוֹסִיפִין קָרְבָן עַד
שֶׁיִּקְדְּשׁוּ הַחֲדָשׁ. אֶמֶר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
קָרְחָה: דְבָרִים אֵלּוּ הַתְּקִינֵן רַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן
זְכַאי מִשְׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, לְכַשִּׁיבָנָה הַבַּיִת
בְּמַהְרָה יִחְזְרוּ דְבָרִים אֵלּוּ לְיוֹשְׁנָם.

ח. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר:
כְּתִיב (וַיִּקְרָא כג): "שִׁבְתוֹן זְכוֹרוֹן תְּרוּעָה
מִקְרָא קְדָשׁ"; "שִׁבְתוֹן" – זו קְדֻשַׁת הַיּוֹם.
"זְכוֹרוֹן" – אֵלּוּ זְכוֹרוֹנוֹת. "תְּרוּעָה" – אֵלּוּ
שׁוֹפְרוֹת. "מִקְרָא קְדָשׁ" – קְדֻשָׁהוּ בְּעִשִׂית
מְלֹאכָה. אֶמֶר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה: מִפְּנֵי מָה לֹא
נֹאמַר "שִׁבְתוֹן" שְׁבוּת! שְׁבוּ פֶתַח הַכְּתוּב
תְּחִלָּה? ! אֶלֶּא "שִׁבְתוֹן" – קְדֻשָׁהוּ בְּעִשִׂית
מְלֹאכָה. "זְכוֹרוֹן" – אֵלּוּ זְכוֹרוֹנוֹת. "תְּרוּעָה"
– אֵלּוּ שׁוֹפְרוֹת. "מִקְרָא קְדָשׁ" – זו קְדֻשַׁת
הַיּוֹם.

ט. מְקוֹם שְׁנֵהֲגוּ לוֹמַר כְּדַבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָה
אוֹמֵר כְּדַבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָה, כְּדַבְּרֵי רַבִּי יוֹחָנָן
בֶּן נוּרִי אוֹמֵר כְּדַבְּרֵי רַבִּי יוֹחָנָן. רַבֵּן שְׁמַעוֹן
בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: קְדֻשַׁת הַיּוֹם עִם
הַזְכוֹרוֹנוֹת. אֶמֶר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל:
מָה מְצִינּוּ בְּכָל מְקוֹם אוֹמְרָה בְּאֲמַצְעֵ, אִף
כָּאֵן אוֹמְרָה בְּאֲמַצְעֵ. רַבִּי אוֹמֵר: מָה מְצִינּוּ
בְּכָל מְקוֹם אוֹמְרָה בְּרַבִּיעִית, אִף כָּאֵן
אוֹמְרָה בְּרַבִּיעִית. וְכִשְׁקָדְשׁוּ אֶת הַשְּׁנָה
בְּאוֹשָׁא, בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן עֶבֶר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן
בְּרוּקָא, וְאוֹמֵר כְּדַבְּרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: לֹא הֵינּוּ נוֹהֲגִין כֵּן בְּיַבְנָה. בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי עֵבֶר רַבִּי חֲנִינְאָ בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי, וְאָמַר כְּדַבְּרֵי רַבִּי עֲקִיבָה. וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל: "כִּךְ הֵינּוּ נוֹהֲגִין בְּיַבְנָה"!

י. אֵין פּוֹחֲתִין מַעֲשֵׂה מַלְכוּת, וּמַעֲשֵׂה זְכוּרוֹת, וּמַעֲשֵׂה שׁוֹפְרוֹת. וְאִם אָמַר שֶׁלֹּשׁ מַכְלָם - יֵצֵא. אֵין מְזַכְרִין זְכוּרוֹת וּמַלְכוּת וְשׁוֹפֵר שֶׁל פְּרַעְנוֹת. מִתְחִיל בַּתּוֹרָה וּמִשְׁלִים בְּנִבְיָא. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אִם הֵיטָה פְּרַעְנוֹת שֶׁל עוֹבְדֵי גִלּוּלִים - מְזַכְרִין אוֹתָהּ בְּפָנֵי עֲצֻמָּה. הַמִּתְחִיל - מִתְחִיל בְּשֵׁל תּוֹרָה, וּמְסִים בְּשֵׁל תּוֹרָה. אָמַר שֶׁל נְבִיאִים וְשֶׁל כְּתוּבִים בְּאֻמָּצַע. אֵין אֹמְרִים מַלְכוּת עִם זְכוּרוֹת, וְלֹא זְכוּרוֹת עִם הַשׁוֹפְרוֹת, וְאִם אָמַר - לֹא אָמַר כְּלוּם, וְצָרִיךְ לְאוֹמְרָה שְׁנִיָּה.

יב. סֵדֶר תְּקִיעוֹת, שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ שֶׁלֹּשׁ, שְׁעוֹר תְּקִיעָה - בְּשֵׁלֹשׁ תְּרוּעוֹת. שְׁעוֹר תְּרוּעָה - בְּשֵׁלֹשׁ יַבְבוֹת. שְׁמַע שֵׁשׁ תְּקִיעוֹת וְשֵׁשׁ תְּרוּעוֹת, אֶפְלוּ בְּסֵרוּגִין, אֶפְלוּ כָּל הַיּוֹם כְּלוּ - יֵצֵא. שְׁמַע תְּקִיעָה מְזֵה וְתִקְיעָה מְזֵה, וְתִרְוּעָה מְזֵה, תְּקִיעָה מְזֵה וְתִרְוּעָה מְזֵה, אֶפְלוּ בְּסֵרוּגִין, אֶפְלוּ כָּל הַיּוֹם כְּלוּ - יֵצֵא. שְׁמַע תְּקִיעוֹת וּבְרֻכּוֹת, בֵּין שְׁהֶקְדִים תְּקִיעוֹת לְבְרֻכּוֹת, וּבֵין שְׁהֶקְדִים בְּרֻכּוֹת לְתִקְיעוֹת - יֵצֵא. תִּקַּע וְהִרִיעַ, וְתִקַּע וְחִזַּר, וְהִרִיעַ וְתִקַּע - אֵין בִּידוֹ אֵלָא אַחַת. תִּקַּע וְהִרִיעַ, וְתִקַּע בְּנִשְׁמָה אַחַת - לֹא יֵצֵא. מִתְלַמְּדִים לְתִקּוּעַ בְּשַׁבָּת, וְאֵין מְעַכְבִּין אֶת הַנְּשִׁים, וְאֶת הַקֹּטְנִים מִלְתִּקַּע בְּשַׁבָּת, וְאֶפְלוּ בַּיּוֹם-טוֹב.

יג. יוֹם-טוֹב שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁחַל לֵהוּיֹת בְּשַׁבָּת. בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: מִתְפַּלֵּל עֶשֶׂר, וּבֵית הֵלֵל אֹמְרִים: מִתְפַּלֵּל תְּשַׁע. יוֹם-טוֹב שְׁחַל לֵהוּיֹת בְּשַׁבָּת, בֵּית שְׁמַאי אֹמְרִים: מִתְפַּלֵּל שְׁמוֹנָה, וְאָמַר שֶׁל שַׁבָּת בְּפָנֵי עֲצֻמָּה וְשֶׁל יוֹם-טוֹב בְּפָנֵי עֲצֻמָּה, וּמִתְחִיל בְּשֵׁל שַׁבָּת. וּבֵית הֵלֵל אֹמְרִים: מִתְפַּלֵּלִים שְׁבַע, וּמִתְחִיל בְּשֵׁל שַׁבָּת, וּמְסִים בְּשֵׁל שַׁבָּת, וְאֹמְרִים קֹדֶשֶׁת הַיּוֹם בְּאֻמָּצַע. אָמְרוּ בֵּית הֵלֵל לְבֵית שְׁמַאי: וְהֵלֵא בְּמַעֲמַד

יא. פְּקֻדוֹת כְּזְכוּרוֹת, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית כ"א): "וְהָיָה פְקֻדֹתֶיךָ אֶת שְׁרָה" וגו'. וְאָמַר (שְׁמוֹת ג'): "פְקֻדֹתֶיךָ אֶתְכֶם" וגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרֵן עִם הַזְכוּרוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: יְהוּדָה אָמַר: לֹא יֵאמְרָה עִמָּהּ, זְכוּרוֹת שִׁישׁ עִמָּה תְרוּעָה, כְּגוֹן (וַיִּקְרָא כ"ג): "זְכוּרוֹת תְרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ". רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרֵן עִם הַזְכוּרוֹת וְעִם הַשׁוֹפְרוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: לֹא הֵיטָה אֹמְרֵן אֵלָא עִם הַזְכוּרוֹת בְּלִבְד. תְרוּעָה שְׁאֵין עִמָּה וְלֹא כְלוּם, כְּגוֹן (בְּמִדְבָר כ"ט): "יּוֹם תְרוּעָה יְהִיָּה לְכֶם". רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרָה עִם הַשׁוֹפְרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֵינּוּ אֹמְרָה כָּל עֶקֶר. מַלְכוּת שִׁישׁ עִמָּה תְרוּעָה, כְּגוֹן "תְרוּעַת מִלְךָ בּוֹ". רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרָה עִם הַמַּלְכוּת וְעִם הַשׁוֹפְרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: לֹא הֵיטָה אֹמְרָה אֵלָא עִם הַשׁוֹפְרוֹת בְּלִבְד. (דְּבָרִים ו'): "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד". (דְּבָרִים ד'): "וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהִשְׁבוֹתָ אֵל לְבָבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים יְגוֹ', אֵתָה הִרְאֵתָ לְדַעַת" וגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרֵן עִם הַמַּלְכוּת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: לֹא הֵיטָה אֹמְרֵן כָּל עֶקֶר. (תְהִלִּים מ"ז): "זָמְרוּ לְאֱלֹהִים זָמְרוּ יְגוֹ', כִּי מִלְךָ כָּל הָאָרֶץ

יא. פְּקֻדוֹת כְּזְכוּרוֹת, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית כ"א): "וְהָיָה פְקֻדֹתֶיךָ אֶת שְׁרָה" וגו'. וְאָמַר (שְׁמוֹת ג'): "פְקֻדֹתֶיךָ אֶתְכֶם" וגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרֵן עִם הַזְכוּרוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: יְהוּדָה אָמַר: לֹא יֵאמְרָה עִמָּהּ, זְכוּרוֹת שִׁישׁ עִמָּה תְרוּעָה, כְּגוֹן (וַיִּקְרָא כ"ג): "זְכוּרוֹת תְרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ". רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרֵן עִם הַזְכוּרוֹת וְעִם הַשׁוֹפְרוֹת. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: לֹא הֵיטָה אֹמְרָה אֵלָא עִם הַזְכוּרוֹת בְּלִבְד. תְרוּעָה שְׁאֵין עִמָּה וְלֹא כְלוּם, כְּגוֹן (בְּמִדְבָר כ"ט): "יּוֹם תְרוּעָה יְהִיָּה לְכֶם". רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרָה עִם הַשׁוֹפְרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: אֵינּוּ אֹמְרָה כָּל עֶקֶר. מַלְכוּת שִׁישׁ עִמָּה תְרוּעָה, כְּגוֹן "תְרוּעַת מִלְךָ בּוֹ". רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרָה עִם הַמַּלְכוּת וְעִם הַשׁוֹפְרוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: לֹא הֵיטָה אֹמְרָה אֵלָא עִם הַשׁוֹפְרוֹת בְּלִבְד. (דְּבָרִים ו'): "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד". (דְּבָרִים ד'): "וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהִשְׁבוֹתָ אֵל לְבָבְךָ כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים יְגוֹ', אֵתָה הִרְאֵתָ לְדַעַת" וגו'. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אֹמְרֵן עִם הַמַּלְכוּת. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: לֹא הֵיטָה אֹמְרֵן כָּל עֶקֶר. (תְהִלִּים מ"ז): "זָמְרוּ לְאֱלֹהִים זָמְרוּ יְגוֹ', כִּי מִלְךָ כָּל הָאָרֶץ

עֲלֵתָה לּוֹ טְבִילָה. זָרְקוּ מִיָּדוֹ, כִּיּוֹן שֶׁטָּבֵל בְּאֲבָעִים סָאָה - מִיָּד עֲלֵתָה לּוֹ טְבִילָה, שֶׁנֶּאֱמַר (מְשָׁלִי כַח, יג): "וּמִוֹדָה וְעֹזֵב יִרְחֵם", וְאוֹמֵר (אֵיכָה ג, מא): "נִשְׂא לְבַבְנוּ אֶל כַּפָּיִם אֶל אֵל בְּשָׂמִים".

ט. אוֹמֵר לְפָנֵיהֶם עֲשִׂים וְאַרְבַּע בְּרֻכּוֹת, שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה שְׁבָכָל יוֹם, וְשֵׁשׁ הֵיוּ מוֹסִיפִין. עַל הַשְּׁבִיעִית הוּא אוֹמֵר: "בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל הָאָרֶץ". מִשּׁוּם סוּמְכוּס אֲמָרוּ: "בְּרוּךְ מִשְׁפִּיל הָרַמִּים", וְאוֹתָן שֵׁשׁ הֵיכָן אֲמָרְךָ? בֵּין 'גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל' לְרֹפֵא חוֹלִים'. וּמֵאֲרִיךְ בְּגָאֵלָה, וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו. עוֹנִין 'אָמֵן' עַל כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה, וְכַף הֵיוּ נוֹהֲגִין בְּגִבּוּלִין, אֲבָל בְּמִקְדָּשׁ הֵיוּ אוֹמְרִין: "בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם בְּרוּךְ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל", וְלֹא הֵיוּ עוֹנִין אַחֲרָיו 'אָמֵן', וְכַל כֵּךְ לְמָה? לְפִי שְׂאִין עוֹנִין אָמֵן בְּמִקְדָּשׁ! מִנֵּין שְׂאִין עוֹנִין אָמֵן בְּמִקְדָּשׁ? שֶׁנֶּאֱמַר (נְחֻמָּה ט, ה): "קוּמוּ בְּרַכּוּ אֵת ה' אֱלֹהֵיכֶם מִן הָעוֹלָם עַד הָעוֹלָם, וַיְבָרְכוּ אֶת שֵׁם כְּבוֹדְךָ וּמְרוֹמֶם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה" - 'עַל כָּל בְּרָכָה וּבְרָכָה תֵּן לוֹ תְהִלָּה'.

י. עַל הָרֵאשׁוֹנוֹת הוּא אוֹמֵר: "בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם, בְּרוּךְ גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל", וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד". וְחִזֵּן הַכִּנְסָת אוֹמֵר לָהֶם: "תִּקְעוּ הַכְּהֻנִּים, תִּקְעוּ!" וְחִזֵּר וְאוֹמֵר לָהֶם: "מִי שֶׁעָנָה אֶת אֲבֹהֶם בְּהַר הַמּוֹרִיָּה, הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם וַיִּשְׁמַע בְּקוֹל צַעֲקוֹתְכֶם הַיּוֹם הַזֶּה". וְהֵן תּוֹקְעִין וּמְרִיעִין וְתוֹקְעִין. וְעַל הַשְּׁנִיָּה הוּא אוֹמֵר: "בְּרוּךְ ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם בְּרוּךְ זוֹכֵר הַנְּשַׁכְּחוֹת". וְהֵן עוֹנִין אַחֲרָיו: "בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ". וְחִזֵּן הַכִּנְסָת אוֹמֵר לָהֶם: "הֲרִיעוּ בְּנֵי אֶהָרָן, הֲרִיעוּ!", וְחִזֵּר וְאוֹמֵר לָהֶם: "מִי שֶׁעָנָה אֶת אֲבוֹתֵינוּ עַל יָם סוּף, הוּא יַעֲנֶה אֶתְכֶם, וַיִּשְׁמַע קוֹל צַעֲקוֹתְכֶם בַּיּוֹם הַזֶּה". וְתוֹקְעִין וּמְרִיעִין וְתוֹקְעִין אַחַת. וְכַן בְּכָל בְּרָכָה וּבְרָכָה, בְּאַחַת אוֹמֵר: 'תִּקְעוּ, וּבְאַחַת

בְּמִלְאָכָה, בְּרַחֲצִיָּה, וּבְכִסְיָה, וּבְנַעֲלִית הַסַּנְדָּל, בְּתַשְׁמִישׁ הַמָּטָה, אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין עַד שֶׁיַּעֲלֶה עֲמוּד הַשַּׁחַר; דְּבָרֵי רַבִּי. רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: עַד קְרוֹת הַגִּבֵּר. יִשָּׁן וְעָמַד - אֶסוּר מִיָּד. כָּל אֵלוֹ שְׂאֲמָרוֹ: 'אֶסוּרִין בְּנַעֲלִית הַסַּנְדָּל' - יֵצֵא מִן הַכֶּרֶךְ - נוֹעֵל. הַגִּיעַ לְכֶרֶךְ - חוֹלֵץ. וְכֵן אַתָּה אוֹמֵר בְּמִנְחָה וּבְאַבָּל.

ו. אֵיזְהוּ יַחֲדֵי? רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֹא כָּל הַרוּצֵה לְעִשׂוֹת עֲצָמוֹ יַחֲדֵי - עוֹשֶׂה, עֲצָמוֹ תְלָמִיד חָכֵם - עוֹשֶׂה, אֲלֵא כָּל שְׁמֹנְהוּוֹ בֵּית דִּין פְּרִינָס עַל כָּף, שְׂאָרְעֵ לְהֵם צַעַר וְנִזְקֵק לְהֵם. וְכֵן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: בְּמָה דְבָרִים אֲמוֹרִים? בְּדָבָר שֶׁל שְׁבַח, אֲבָל בְּדָבָר שֶׁל צַעַר - עוֹשֶׂה, וְזָכוּר לְטוֹב, שְׂאִין שְׁבַח הוּא לּוֹ אֲלֵא צַעַר הוּא לוֹ.

ז. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר מִשּׁוּם רַבִּי מֵאִיר, וְכֵן הָיָה רַבִּי דוּסָא אוֹמֵר כְּדָבָרָיו: חֲצִי תַשְׁרִי, מְרַחֲשׁוֹן, וְחֲצִי כְסָלוֹ - זֹעֵ. חֲצִי כְסָלוֹ, וְטִבְתָּ, וְשָׁבַט - חֲרָף. חֲצִי שְׁבָט, וְאָדָר, וְחֲצִי נִיסָן - קָר. חֲצִי נִיסָן, אֵיר, וְחֲצִי סִינָן - קָצִיר. חֲצִי סִינָן, תַּמּוּז, וְחֲצִי אָב - קִיץ. חֲצִי אָב, אֶלּוּל, וְחֲצִי תַשְׁרִי - חַס. רַבִּי יְהוּדָה הָיָה מוֹנֶה מִמְּרַחֲשׁוֹן. רַבִּי שְׁמַעוֹן מוֹנֶה מִתַּשְׁרִי.

ח. סֵדֵר תַּעֲנִיּוֹת כִּיצַד? מוֹצִיאִין אֶת הַתְּבִיאָה לְרַחוּבָה שֶׁל עִיר, וְנוֹתְנִין עָלֶיהָ אֶפֶר מִקְּלָה, וְלֹא הֵיוּ מִתְעַלְפִּין עָלֶיהָ, אֲלֵא אֶחָד יוֹשֵׁב וּמִשְׁמְרָה כָּל הַיּוֹם. זָקֵן שְׁבָהֶם אוֹמֵר לְפָנֵיהֶם דְּבָרֵי כְבוֹשִׁין: בְּנֵי! יְתִבִּישׁ אָדָם מִחִבְרוֹ וְאֵל יְתִבִּישׁ אָדָם מִמַּעֲשִׂיו, מוֹטָב יְתִבִּישׁ אָדָם מִחִבְרוֹ וּמִמַּעֲשִׂיו, וְאֵל יְהֵא הוּא וּבְנָיו נַעֲצָבִין בְּרַעֲב, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה נח, ג): "לְמָה צָמְנוּ וְלֹא רָאִיתָ, עֲנִינוּ נַפְשָׁנוּ וְלֹא תִדְעַ"; מָה הוּא מְשִׁיבוֹ? - "הֵן בַּיּוֹם צָמְכֶם" וְגו'. אָדָם שֵׁישׁ בִּידוֹ עֲבָרָה וּמִתּוֹדָה, וְאֵינוּ חוֹזֵר בָּהּ, לְמָה הִדְבָּר דּוֹמֵה? לְאָדָם שֶׁתּוֹפֵשׂ שְׂרָץ בִּידוֹ וְטוֹבֵל, שְׂאֵפִילוֹ טוֹבֵל כְּכֹל מֵימוֹת שְׁבַעֲעוֹלָם - לֹא

אומר: 'הריעו', עד שיגמר את הפרכות בלן. וכך הנהיג רבי הלפתא בצפורי, ורבי חמינא בן תרדיון בסכני, וכשבא הדבר אצל תכמים, אמרו: לא היו נוהגין פן אלא בשערי מזרח ובהר הבית בלבד.

מסכת תענית פרק שני

א. ארבעה משמרות עלו מן הגולה: ידעיה, חרום, פשחור ואימר. עמדו נביאים שבירושלים, וחלקום והעמידום עשרים וארבעה משמרות, ובבלום, והטילום לתוך הקלפי, ובא ידעיה ונטל חמש והוא - הרי כאן שש. בא חרום ונטל חמש והוא - הרי שש. בא פשחור ונטל חמש והוא - הרי שש. בא אימר ונטל חמש והוא - הרי כאן שש. וכך התנו עמהם הנביאים, שאפילו יהויריב ראש משמרות עולה מן הגולה - לא ידחה ידעיה ממקומו, אלא ידעיה עקר ויהויריב טפל לו. עמדו ראשי משמרות, וקבעו את עצמן בבתי אבות.

ב. כל משמר שיש בו ארבעה, חמשה, ששה, שבעה, שמונה, תשעה. משמר שיש בו ארבעה - שלשה מקריבין שני ימים, ואחד מקריב יום אחד. משמר שיש בו חמשה - שלשה מקריבין שני ימים, ושנים מקריבין יום אחד. משמר שיש בו ששה - חמשה מקריבין חמשה ימים, ואחד מקריב שני ימים. משמר שיש בו שבעה - כל אחד ואחד מקריב יומו. משמר שיש בו שמונה - ששה מקריבין ששה ימים, ושנים מקריבין יום אחד. משמר שיש בו תשעה - חמשה מקריבין חמשה ימים, וארבעה מקריבין שני ימים. יש מהן שקבעו עצמן לעולם: הבא בשבת - בא בשבת לעולם. לאחר השבת - לאחר השבת לעולם. יש מהן שמגדילין פעם אחת בחודש, יש מהן שמגדילין פעם אחת בשבת, יש מהן שמגדילין פעם אחת בשבוע, ויש מהם שמגדילין בכל שבוע ושבוע.

ג. כל שמכיר את משמרתו ואת בית אב שלו, והוא מבתי אבות קבועין - אין אסור

אלא אותו יום בלבד. כל שמכיר את משמרתו ואין מכיר את בית אב שלו, והוא מבתי אבות קבועין - אסור כל אותה שבת. כל שאין מכיר, לא את משמרתו, ולא את בית אב שלו, והוא מבתי אבות קבועין - אסור כל חודש. רבי אומר: אומר אני, שיהא זה אסור לעולם, אלא שתקנתו קלקלתו.

ד. מפני מה אמרו אנשי משמר מתרין לשתות יין בלילות, אבל לא בימים? שמא תכבד העבודה על אנשי בית אב, ויבאו ויסיעו להן. ומפני מה אמרו אנשי בית אב לא ביום ולא בלילה? מפני שהן עסוקין תמיד בעבודה. מכאן אמרו: כל כהן שמכיר משמרתו, ומשמרת בית אב שלו, ויודע שבתי אבותיו קבועין שם - אסור לשתות יין כל אותו היום. מכיר משמרתו, ואינו מכיר משמרת בית אב שלו, ויודע שבתי אבותיו קבועין שם - אסור לשתות יין כל אותה שבת. אין מכיר משמרתו, ואין מכיר משמרת בית אב שלו, ויודע שבתי אבותיו קבועין שם - אסור לשתות יין כל השנה. רבי אומר: אומר אני, אסור לשתות יין לעולם, אבל מה אעשה? שתקנתו קלקלתו.

ה. אנשי משמר ואנשי מעמד - אסורין לספר ולכבס, בין משחרב הבית ובין עד שלא חרב הבית. רבי יוסי אומר: משחרב הבית מתרין, מפני שאכל הוא להם! יום שני וחמישי הותרו לתענית צבור, ובהן בתי דינים יושבין בצירות, ובהן נכנסין לבתי כנסיות וקורין, ובהן מקדימין למקרא מגלה.

ו. מה בין תענית צבור לתענית יחיד? תענית צבור - אוכלין ושותין מבעוד יום, מה שאין פן בתענית יחיד. תענית צבור - אסורין במלאכה, ברחיצה ובסיכה, ובנעילת הסנדל ובחשמיש המטה, מה שאין פן בתענית יחיד. תענית צבור - נכנסין לבתי כנסיות, מה שאין פן בתענית

כָּל הַיּוֹם, תֹּאמַר בְּזֶה, שְׂאִין אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין אֶלָּא מִשְׁחָשְׁכָּה?

ט. כְּשֶׁם שְׁמַתְרִיעִין עַל הַגְּשָׁמִים בְּשָׂר שְׁנֵי שָׁבוּעַ - כִּךְ מִתְרִיעִין עֲלֵיהֶם בְּשָׁבִיעִית מִפְּנֵי פְרֻסְתָּא אַחֲרִים. מִתְרִיעִין עַל הַאֵילָנוֹת בְּפֻרְס הַפֶּסַח, עַל הַבּוֹרוֹת וְעַל הַשִּׁיחִין וְעַל הַמְּעֻרוֹת, אֶפִּילוֹ בְּפֻרְס הַחֹג. וְעַל כֵּלָּן, אִם אֵין לָהֶם מִים לְשִׁתּוֹת - מִתְרִיעִין עֲלֵיהֶן מִדִּ, וְאִיזְהוּ מִדִּ שְׁלֵהֶן? יוֹם שְׁנֵי וְחִמִּישֵׁי וְשְׁנֵי. וְעַל כֵּלָּן, אֵין מִתְרִיעִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא בְּאַפְרָכָיָא שְׁלֵהֶן.

י. אֶסְכְּרָה, בְּזִמְן שֵׁישׁ בַּה מִיתָה - מִתְרִיעִין עֲלֵיהֶן, בְּזִמְן שְׂאִין בַּה מִיתָה - אֵין מִתְרִיעִין עֲלֵיהֶן, מִתְרִיעִין עַל הַגּוֹבָאֵי כֹּכַל שְׁהוּא, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר: אֵף עַל הַחֲגָב. חֲרַב שְׂאִמְרוּ, אֵין צְרִיף לומר חֲרַב שְׂאִינוֹ שֶׁל שְׁלוֹם, אֶלָּא אֶפִּילוֹ חֲרַב שֶׁל שְׁלוֹם, שְׂאִין לָךְ חֲרַב שֶׁל שְׁלוֹם יוֹתֵר מִפְּרָעָה נְכָה, וְאֵף עַל פִּי כֹן נִכְשַׁל בַּה הַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ, שְׁנֹאֲמַר (דְּבָרֵי הַיָּמִים - ב, לה, כא): "וַיִּשְׁלַח אֱלֹהֵי מִלְּאָכִים לֵאמֹר, מַה לִּי וְלָךְ מֶלֶךְ יְהוּדָה, לֹא עָלֶיךָ אֲתָה הַיּוֹם כִּי אֶל בֵּית מִלְחָמְתִּי, וְאֵלֵהִים אֲמַר לְבַהֲלִנִּי, חֲדַל לָךְ מִלְּחָמִים אֲשֶׁר עִמִּי וְאֵל יִשְׁחִיתְךָ, וְלֹא הִסַּב יֹאשִׁיָּהוּ פְּנֵיו מִמֶּנּוּ כִּי הִלְחֵם בּוֹ הַתַּחַפֵּשׁ וְגו'. וַיִּרְוּ הַיָּרִים לְמֶלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ וְגו', הֵיוּ מִתְאַבְּלִין עַל יֹאשִׁיָּהוּ וְגו', וַיִּקְוֶנּוּ יִרְמְיָהוּ עַל יֹאשִׁיָּהוּ, הֵיכֵן פְּרוּשׁוֹ שֶׁל דְּבָר? (אֵיכָה ד, כ): "רוּחַ אֶפִּינוּ מְשִׁיחַ ה'" וְגו'. וְעַל כֵּלָּם, אֵין מִתְרִיעִין עֲלֵיהֶן אֶלָּא בְּאוֹתָהּ הַפְּרָכָיָא בְּלַבַּד, הֵיךְ בְּסוּרְיָא - אֵין מִתְרִיעִין עֲלֵיהֶן.

יא. עִיר שֶׁהִקִּיפּוּהָ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים אוֹ נֶהַר, וְאֶחָד סְפִינָה הַמְּטַרְפָּת בֵּינָם, וְאֶחָד יְחִיד שְׁנַדְדָּף מִפְּנֵי עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, אוֹ מִפְּנֵי לְסֻטִּים רוּחַ רָעָה, עַל כֵּלָּן - יְחִיד רִשְׁאֵי לְסֻגְף עֲצָמוֹ בְּתַעֲנִית - שְׁלֹא לְשַׁבֵּר אֶת כַּחֲנֵן. וְכֵן הֵיךְ רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אֵין הַיְחִיד רִשְׁאֵי לְסֻגְף אֶת עֲצָמוֹ בְּתַעֲנִית וַיִּצְטַרֵּף לְבְרִיּוֹת, וְאֵין הַבְּרִיּוֹת מִרְחָמוֹת עֲלָיו. שְׂאֵלוֹ אֶת רַבִּי

יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - מוֹצִיאִין אֶת הַתְּכָה לְרַחֲוָכָה שֶׁל עִיר, מַה שְׂאִין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - מִתְפַּלְלִין עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע בְּרִכּוֹת, מַה שְׂאִין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - כַּהֲנִים נוֹשָׂאִים כְּפִיהֶם, אַרְבַּע פְּעָמִים בַּיּוֹם, מַה שְׂאִין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. תַּעֲנִית צְבוּר - אֵין מִפְּסִיקִין לִיָּמִים טוֹבִים הַכְּתוּבִים בְּמַגְלָה, מַה שְׂאִין כֵּן בְּתַעֲנִית יְחִיד. מַעֲשֵׂה וְגִזְרוֹ תַּעֲנִית בְּחִנְפָּה בְּלוּד, וַיִּרְדּוּ רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַחֲמֵי, רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְסַפֵּר. וְאָמַר לָהֶם: "צֵאוּ וְהִתְעַנּוּ עַל מַה שֶׁהִתְעַנִּיתֶם". כָּל זִמְן שֶׁהֵיךְ רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל קָיָם - הֵיטָה הִלְכָה נוֹהֲגַת כְּדָבְרִי, לֹאֲחֹר מִיתַתוֹ שֶׁל רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל - בְּקֶשׁ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ לְכַטֵּל אֶת דְּבָרָיו. עֲמַד רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי עַל רַגְלָיו, וְאָמַר: 'חֲזִי אֲנָא, בְּתֵר יִשְׂאָ גּוֹפָא אֲזִיל, כָּל זִמְן שֶׁהֵיךְ רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל קָיָם - הֵיטָה הִלְכָה נוֹהֲגַת כְּדָבְרִי, עַכְשָׁו שְׁמַת, אֲתָם מִבְּקָשִׁים לְכַטֵּל אֶת דְּבָרָיו? אֲמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: 'אֲנִי שׁוֹמְעִין לָךְ! נִקְבְּעָה הִלְכָה כְּדָבְרִי רַבֵּן גְּמִלְיָאֵל, וְלֹא עֲרַעַר אָדָם עַל דְּבָרָיו.

ז. הַיָּמִים הָאֵלֶּה הַכְּתוּבִין בְּמַגְלַת תַּעֲנִית, לְפָנֵיהֶם וְלֹאֲחֲרֵיהֶם אֶסוּרִין. בְּשִׁבְתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים - הֵם אֶסוּרִין, לְפָנֵיהֶם וְלֹאֲחֲרֵיהֶם מִתְרִין. וְמַה פְּרַשׁ בֵּין זֶה לְזֶה? הִלְלוּ דְבָרֵי תוֹרָה, וְדְבָרֵי תוֹרָה אֵין צְרִיכִים חֲזוּק. וְהִלְלוּ דְבָרֵי סוֹפְרִין, וְדְבָרֵי סוֹפְרִין צְרִיכִין חֲזוּק! אֲבָא יוֹסִי בֶּן דּוּסָאֵי אוֹמֵר מִשֶּׁם רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי: נִשְׁבַּע שִׁיתַּעֲנֶה בְּעָרֵב שְׁבַת - הָרִי זֶה שְׁבוּעַת שְׁקֵר.

ח. וְתַשְׁעָה בָּאֵב שְׁחָל לְהִיּוֹת בְּעָרֵב שְׁבַת, אוֹכֵל אָדָם כְּבִיצָה וְשׁוֹתָה אָדָם כְּבִיצָה, כְּדִי שְׁלֹא יִפְגֹּס לָהּ כְּשֶׁהוּא מַעֲנָה; דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: הָרִי זֶה מִתַּעֲנֶה וּמִשְׁלִים. אֲמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי: אֵי אֲתָה מוֹדָה בְּתַשְׁעָה בָּאֵב שְׁחָל לְהִיּוֹת אַחֵר הַשְּׁבַת, שְׂאוּכְלִין וְשׁוֹתִין מִבְּעוֹד יוֹם, מַה לִּי נִכְסֵי לָהּ מַעֲנָה, מַה לִּי יוֹצֵא הִמְנָה מַעֲנָה? אֲמַר לוֹ: לֹא! אִם אֲמַרְתָּ בְּזֶה, שְׂאוּכְלִין וְשׁוֹתִין

ישמעאל, כדי שלא יתקנאו בכם. איזהו הלל הגדול? (תהלים קלו, ב): "הודו לאלהי האלהים, הודו לאדני האדונים" וגו'.

מסכת תענית פרק שלישי

א. בשלשה פרקים בשנה כהנים נושאים כפיהן, ארבע פעמים ביום: בשחרית, בחצות, במנחה, ובעילה; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: במנחה ובעילה לא היה שם נשיאת כפים, שנאמר (דברים יח, ה): "לעמד לשרת בשם ה' הוא ובניו", מקיש בניו ל'ו', מה הוא - מעמד ונשיאות כפים בבקר, אף בניו - מעמד ונשיאות כפים בבקר.

ב. שמונה משמרות תקן משה לכהנה, ושמונה ללוים, משעמד דוד ושמואל הוראה - עשאוהו עשרים וארבע משמרות כהונה, ועשרים וארבע משמרות ללוים, שנאמר (דברי הימים-א ט, כב): "המה יסד דויד ושמואל הוראה באמונתם" - אלו משמרות כהונה ולויה, עמדו נביאים שבירושלים וקבעו שם עשרים וארבעה מעמדות, כנגד עשרים וארבע משמרות כהונה ולויה, שנאמר (במדבר כח, ב): "צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמיי", אי אפשר לומר 'כל ישראל', אלא מלמד ששלוחו של אדם כמותו.

ג. הגיע זמן המשמר, כהנים ולוים עולים לירושלים, וישראל שבאותו משמר, שאין יכולים לעלות לירושלים, מתכנסים לעריהן, וקורין במעשה בראשית, ובטלים מן המלאכה כל אותה שבת. רבי שמעון בן אלעזר אומר: כהנים ולוים, וכלי השיר - מעבדין את הקרבן. באחד בניסן אין בו מנחה ובעילה, משום שיש בו קרבן מוסף וקרבן עצים.

ד. פרשה גדולה קורין אותה בשנים, וקטנה ביחיד, בשחרית ובמוסף; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: כל שיש בו מוסף

אליעזר: עד היכן גשמים יורדין, ויתפללו שלא ירדו? אמר להם: כדי שיעמד אדם בקרן אפל וישכשך רגלו במים. מעשה ואמרו לחסיד אחד: 'התפלל ויירדו גשמים!' התפלל וירדו גשמים. אמרו לו: 'כשם שהתפללת שיירדו גשמים, כך התפלל שילכו להם'. אמר להם: 'צאו וראו, אם עומד אדם בקרן אפל וישכשך רגלו במים. אנו מתפללין שלא ירדו גשמים, אבל בטוחים אנו שאין המקום מביא מבוך לעולם, שנאמר (בראשית ט, טו): 'ולא יהיה עוד המים למבוך' וגו'. (ישעיה נד, ט): 'כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי' וגו'. רבי מאיר אומר: מבוך של מים אין מביא - אבל מבוך של אש ושל גפרית יש, כדרך שהביא על הסדומיים שנאמר (בראשית יט, כד): 'וה' המטיר על סדום' וגו'. רבי יהודה אומר: מבוך של כל בשר - אין מביא, אבל מבוך של יחידים יש. כיצד? נפל לים, טבעה ספינתו בים, ומת - הרי הוא מבוך. רבי יוסי אומר: מבוך של מים - אין מביא, אבל מבוך של דבר לעובדי כוכבים לימות המשיח יש, שנאמר (זכריה יא, י'): 'ואקח את מקלי את געם' וגו'. מהו אומר? - 'ותפר ביום ההוא'.

יב. העברות והמיניקות מתענים בתשעה באב, וביום הכפורים ובשלש תעניות של צבור, ושאר תעניות - לא היו מתענות, ולא שיענגו את עצמן בתפנוקין, אלא שאוכלות ושותות כדי קיום הולד. מי שהיה מתענה על הצרה ועברה, על החולה ונתרפא - הרי זה מתענה ומשלים. ההולך ממקום שאין מתענין למקום שמתענין - הרי זה מתענה עמהם. ממקום שמתענין למקום שאין מתענין - הרי זה מתענה ומשלים. שכח ואכל - אל יתראה בפני הצבור, ואל ינהג עדונין בעצמו, שנאמר (בראשית מב, א): 'ויאמר יעקב לבניו למה תתראו', אמר להם יעקב לבניו: אל תתראו עצמכם כשאתם שבעי בפני

- קורין בו מוסף. וכל שאין בו מוסף - אין קורין בו מוסף. בשחרית ובמוסף נכנסין לבית הכנסת, וקורין כדרך שקורין כל השנה, ובמנחה - יחיד קורא אותה על פה. אמר רבי יוסי: וכי יחיד יכול לקרות דברי תורה על פה בצבור? אלא בלן נכנסין וקורין אותה על פה כקורין את שמע.

ה. מה ראו זמן עצי כהנים והעם למנות? אמרו: כשעלו בני הגולה, לא מצאו עצים בלשכה, עמדו אלו והתנדבו עצים משל עצמן ומסרו לצבור, וכן התנו עמהן הנביאים, שאפלו לשכה מלאה עצים, ואפלו עצים משל צבור, ועמדו אלו והתנדבו עצים משל עצמן - לא יאה קרבן מתקרב אלא משלהם תחלה! שנאמר (נחמיה י, לה): "והגורלות הפלנו על קרבן עצים הכהנים והלוים והעם, להביא לבית אלהינו לבית אבותינו לעתים מזמנים שנה בשנה, לבצר על מזבח ה' אלהינו ככתוב בתורה", ואומר (עזרא ז, י'): "כי עזרא הכין לכבו" וגו'.

ו. אותן ימים אסורים בהספד ותענית, בין עד שלא חרב בית המקדש בין משחרב הבית. רבי יוסי אומר: משחרב הבית - מתרין, מפני שאבל הוא להם. אמר רבי אלעזר בר צדוק: אני הייתי מבני בניו של סנאב בן בנימין, וחל תשעה באב להיות בשבת, ודחינהו לאחר השבת, והיינו מתעניין ולא משלימים, מפני שיום טוב שלנו הוא.

ז. מה היה בני גונבי עלי ובני קוצעי קציעות? אמרו: פעם אחת גזרו גזרה על ישראל, שלא יביאו עצים למערכה, ושלא יביאו בכורים לירושלים, והושיבו פרוזדאות על הדרכים, כדרך שהושיב ירבעם בן נבט - שלא יעלו ישראל לרגל. מה עשו קשרין שבאותו הדור ויראי החטא? הביאו סלי בכורים וחספום בקציעות, ונטלום, ועלו על כתפיהם, וכיון שהגיעו אצל פרוזדאות. אמרו להם: להיכן

אתם הולכים? אומרים להם: לעשות שני עגוליי דבלה במכתשת שלפנינו, ובעלי שעל כתפנו, כיון שעברו מהם - עטרום בסלים והביאום לירושלים.

ח. מה הן בני סלמאי הנטופתי? אמרו, פעם אחת גזרו גזרה על ישראל, שלא יביאו עצים למערכה, והושיבו פרוזדאות על הדרכים, כדרך שהושיב ירבעם בן נבט - שלא יעלו ישראל לרגל. מה עשו יראי חטא שבאותו הדור? הביאו גריהן ועשו סולמות והניחו על כתפיהן והלכו להן. כיון שהגיעו אצלן, אמרו להן: להיכן אתם הולכין? אמרו להן: להביא גוזלות משוכך שלפנינו ובסלמות שעל כתפנו, כיון שעברו מהם - פרקנו והביאום והעליום לירושלים. ולפי שמסרו עצמן על התורה ועל המצות, לפיכך נמצא להם שם טוב וזכר טוב בעולם, ועליהם נאמר (משלי י, ז): "זכר צדיק לברכה", ועל ירבעם בן נבט וחבריו נאמר (שם): "ושם רשעים ירקב".

ט. רבי יוסי אומר: מגלגלין זכות ליום זכאי, וחובה ליום חיב. אמרו: כשחרב הבית בראשונה, אותו היום ערב תשעה באב היה, ומוצאי שבת היה, ומוצאי שביעית היה, ומשמרתו של יהויריב היתה. היו אומרים שירה ועומדים על דוכנם. ומה שירה היו אומרים? (תהלים צד, כג): "וישב עליהם את אונם וברעתם יצמיתם", ולא הספיקו לומר: "יצמיתם ה' אלקינו", עד שבאו עובדי כוכבים וכבשום, למחר כשיבנה הבית, מה הוא אומר? (תהלים קו, מח): "ברוך ה' אלהי ישראל מן העולם ועד העולם", וברוך ה' אלקים אלקי ישראל עשה נפלאות לבדו וברוך שם כבודו וגו' (תהלים עב, יח-יט).

י. בתשעה באב חרב הבית בראשונה, דכתוב (מלכים ב, כה, ח): "ובחדש החמישי בשבעה לחדש היא שנת תשע עשרה למלך נבוכדנצר מלך בבל בא

מסכת מגלה פרק ראשון

א. כּרַכִּין הַמְקַפִּין מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן - קוֹרִין בְּחַמְשָׁה עָשָׂר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה אָמַר: כּרַכִּין הַמְקַפִּין חוּמָה מִימּוֹת אַחְשָׁרוּשׁ - קוֹרִין בְּחַמְשָׁה עָשָׂר. אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְרַבִּי יְהוּדָה: הֵיכָן מְצִינוּ לְשׁוֹשֵׁן הַבִּירָה שֶׁהִיא מְקַפֶּת חוּמָה מִימּוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוּן? אֵלֶּא (אָסְתֵּר ט, כח): "מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה עִיר וְעִיר"; הַסְּמוּכִין לְכַרְךָ וְהִנְרָאִין עִמוֹ - גְּדוּן כְּכַרְךָ.

ב. הַיּוֹצֵאִין בְּשִׁירוֹת, וּמְפָרְשִׁין בְּסִפְיָה - קוֹרִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. חָל לֵהוּיֹת בְּעָרֵב שַׁבָּת - מְקַפִּין מְקַדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה. וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: אִין מְקַפִּין קוֹדֵמִין לְעִירוֹת, אֵלֶּא אֵלּוֹ וְאֵלּוֹ קוֹרְאִין בּוֹ בַּיּוֹם. חָל לֵהוּיֹת בְּשַׁבָּת - כְּפָרִים מְקַדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בְּעָרֵב שַׁבָּת, וּמְקַפּוֹת חוּמָה לְמַחֵר. רַבִּי אָמַר: אָמַר אֲנִי, הוֹאִיל וְנִדְחוּ עִירוֹת גְּדוּלוֹת מִמְּקוֹמָן - יִדְחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה.

ג. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: אֵימְתִי? בְּזִמְן שֶׁהַשָּׁנִים כְּתוּבִין וְיִשְׁרָאֵל שְׂרוּיִין עַל אֲדָמָתָן. אָבָל בְּזִמְן הַזֶּה, הוֹאִיל וּמְסַתְּפְלִין בָּהּ - אִין קוֹרִין אוֹתָהּ אֵלֶּא בְּזִמְנָה.

ד. מְקַרְא מְגֻלָּה, וְתוֹרוֹמַת שְׁקָלִים - מְקַדִּימִין וְלֹא מְאַחְרִין. סְעֵדַת פּוֹרִים וְרֹאשׁ חֹדֶשׁ, סֶפֶק מִלָּה וְזִמְן עֲצֵי כֹהֲנִים, תְּשֻׁעָה בְּאָב חֲגִיגָה וְהַקְּהָל - מְאַחְרִין וְלֹא מְקַדִּימִין. אָף עַל פִּי שְׁאֲמָרוּ מְקַדִּימִין, גּוֹבִין בּוֹ בַּיּוֹם, וְגּוֹבִין וּמְחַלְקִין בּוֹ בַּיּוֹם, שְׂאִין עֵינֵיהֶם שֶׁל עֲנָיִים נְשׂוֹאוֹת אֵלֶּא לְיוֹם מְקַרְא מְגֻלָּה, שְׁנֹאֲמַר (אָסְתֵּר ט, כח): "וְהַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנִעֲשִׂים"; אָבָל לְקִים אֵת הַשְּׂמִחָה בְּזִמְנָה.

ה. מְגַבַּת פּוֹרִים - לְפּוֹרִים, וּמְגַבַּת הָעִיר - לְאוֹתָהּ הָעִיר. אִין מְדַקְדְּקִין בְּמְגַבַּת פּוֹרִים, אָבָל לּוֹקְחִים אֵת הָעֲגָלִים וְשׁוֹחֲטִין וְאוֹכְלִין אוֹתָן. וְהַמּוֹתֵר - אֵל יִפֹּל לְכִיס שֶׁל צְדָקָה.

נְבוֹזְרָאָדָן רַב טַבְּחִים עָמַד לִפְנֵי מֶלֶךְ בְּכַל בִּירוּשָׁלַיִם וְגו'. אִי אֶפְשָׁר לֹאמַר 'בְּשַׁבְּעָה', שֶׁהָרִי כְּכֹר נֹאמַר 'בְּעֵשׂוֹר', וְאִי אֶפְשָׁר לֹאמַר 'בְּעֵשׂוֹר' שֶׁהָרִי כְּכֹר נֹאמַר 'בְּשַׁבְּעָה'. הָא כִּיצַד? בְּשַׁבְּעָה נִכְנָסוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים לְהִיכַל, וְנִטְלוּ אֶת הַעֲמּוּדִים וְאֶת הַיָּם וְאֶת הַמְּכוֹנוֹת, וְאָכְלוּ, וְקִלְקְלוּ בּוֹ: שְׁבִיעִי, שְׁמִינִי, וְחֲשִׁיעִי סְמוּךְ לַחֲשֻׁכָה. וְכֵן הוּא אָמַר (יִרְמְיָה ו, ד): "אִוִי לָנוּ כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלָלֵי עָרֵב"; לַעֲתוּתֵי עָרֵב הַצִּיתוּ בּוֹ אֵת הָאוֹר, וְנִשְׂרַף עִם שְׁקִיעַת הַחֲמָה בְּעֵשׂוֹר לַחֹדֶשׁ.

יא. כֹּל שֶׁהוּא מְשׁוּם תְּשֻׁעָה בְּאָב - אָסוּר לְאָכַל בֶּשֶׂר וְלִשְׁתּוֹת יַיִן, וְאָסוּר לְאָכַל שְׁנֵי תְּבִשִׁילִים, וְאָסוּר לְרַחֵץ. כֹּל שְׂאִינוֹ מְשׁוּם תְּשֻׁעָה בְּאָב - מִתֵּר לִשְׁתּוֹת יַיִן וְלְאָכַל בֶּשֶׂר, וְאָסוּר לְרַחֵץ וְלִסְנוֹף. רַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּרַבִּי יוֹסִי אָמַר מִשֶּׁם אָבִיו: כֹּל שֶׁעָה שְׂמִתֵּר לְאָכַל בֶּשֶׂר - מִתֵּר לְרַחֵץ פָּנָיו יָדָיו וְרַגְלָיו, וְאִין שְׂאֵלַת שְׁלוֹם לַחֲבֵרִים בְּתְשֻׁעָה בְּאָב. וְלַהֲדִיּוֹט - בְּשִׁפָּה רְפָה. מִתְקַנִּין בְּתְשֻׁעָה בְּאָב לְמוֹצָאֵי תְשֻׁעָה בְּאָב. עֵבֶר תְּשֻׁעָה בְּאָב - מִתֵּר בְּכָלֶם.

יב. תְּשֻׁעָה בְּאָב שֶׁחָל לֵהוּיֹת בְּשַׁבָּת, וְכֵן עָרֵב תְּשֻׁעָה בְּאָב שֶׁחָל לֵהוּיֹת בְּשַׁבָּת - אוֹכֵל אָדָם כֹּל צָרְכוֹ וְשׁוֹתָהּ כֹּל צָרְכוֹ, וּמַעֲלָה עַל שְׁלַחְנָה כְּסַעֲדַת שְׁלָמָה בְּשִׁעֲתוֹ, וְאִין מוֹנֵעַ מִעֲצָמוֹ כְּלוּם. וְאָסוּר לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס מְרֹאשׁ הַחֹדֶשׁ וְעַד הַתְּעִנִּית; דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר: כֹּל הַחֹדֶשׁ כְּלוֹ אָסוּר. רַבִּין שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אָמַר: אִינוֹ אָסוּר אֵלֶּא אוֹתוֹ שַׁבָּת בְּלִבָּר.

יג. אוֹתָן יָמִים עֲתִידִין לֵהוּיֹת יָמִים טוֹבִים לְיִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר (זְכַרְיָה ח, יט): "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת צוּם הָרְבִיעִי" וְגו'. וְכֹל הַמִּתְאַבְּלִים עֲלֶיהָ בְּעוֹלָם הַזֶּה - שְׂמִחִים הֵם עִמָּה לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֹאֲמַר (יְשַׁעְיָה סו, י): "שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַיִם וְגִילוּ בָּהּ כֹּל אֲהַבְיָהּ" וְגו'.

רבי אליעזר אומר: מגבת פורים - לפורים, ואין העני רשאי לקח מהן רצועה לסנדלו, אלא אם כן התנה במעמד אנשי העיר; דברי רבי יעקב שאמר משום רבי מאיר, ורפן שמעון בן גמליאל מקל.

ו. רבי מאיר אומר: הנותן דינר לעני לקח בהן פרות - אל יקח בהן כלים. כלים - אל יקח בהן פרות, שמעביר על דעתו של בעל הבית. רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: הנותן דינר לעני לקח בהן חלוק - אל יקח בהן טלית. טלית - אל יקח בהן חלוק, מפני שמעביר על דעתו של בעל הבית.

ז. קראו את המגלה באדר הראשון, ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות בשני - נוהגות בראשון, חוץ ממקרא מגלה. רבי אליעזר בן רבי יוסי אומר משום רבי זכריה בן הקצב: אין קורין אותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות בשני - נוהגות בראשון. רפן שמעון בן גמליאל אומר משום רבי יוסי: אף קורין אותה באדר השני, שכל מצות שנוהגות בשני - אין נוהגות בראשון. ושון בהספד ותענית שאסורים בזה ובזה.

אח, אין בין יום-טוב לשבת אלא אכל נפש בלבד. רבי יהודה מתיר אף מכשירי אכל נפש. רבי נחוניא בן הקנה היה עושה שבת כיום הכפורים לתשלומין; מה שבת מתחייב בנפשו - פטור מן התשלומין, אף יום הכפורים מתחייב בנפשו, ופטור מן התשלומין. אין בין שלשה תעניות שניות לשבע אחרונות, אלא תרועה ונעילת חניות בלבד. אין בין מוֹדֵר הנאה מחברו סתם למוֹדֵר הימנו מאכל, אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אכל נפש.

ט. אין בין נזיר סתם לנזיר שלשים יום, שהנזיר סתם מגלח ליום אחד ושלשים, ואם גלח ביום שלשים - לא יצא. נזיר שלשים - מגלח ליום שלשים ואחד. ואם

גלח ביום שלשים - לא יצא. וזה וזה מצותן לגלח ביום שלשים ואחד. אין בין דם המת לדם תפיסה, אלא שדם המת נזיר מגלח עליו, ותיבין על טמאת מקדש וקדשיו. דם תפיסה - אין נזיר מגלח עליו, ואין תיבין על טמאת מקדש וקדשיו.

י. אין בין כזית מן המת למת, אלא שכזית מן המת פתחו בטפח. והמת פתחו בארבעה טפחים. אין בין כזית מן המת לעצם כשעורה אלא טמאת אהל בלבד. אין בין אבר מן המת לאבר מן החי, אלא שאבר מן המת - בשר הפורש ממנו טמא. ואבר מן החי - בשר הפורש ממנו טהור.

יא. אין בין זב הרואה שתי ראיות לרואה שלש אלא קרבן. אין בין זב לזבה, אלא שהזב טעון ביאת מים חיים, זבה אין טעונה ביאת מים חיים. אין בין זבה לנדה אלא קרבן. אין בין קרבן זבה ליולדת אלא הבאת קרבן. אין בין נדה לשומרת יום כנגד יום, אלא ספירת שבועה בלבד.

יב. אין בין בית מסגר לבית המחלט, אלא שהבית המסגר מטמא מתוכו, והמחלט מתוכו ומאחוריו, זה וזה מטמא בביאה. אבנים שיש בהן נגע - מטמאות מאחוריהן. אין בין נדרים לנדבות אלא שהמקדיש נדרים לבדק הבית ואברו - חייב באחרייתו. וזה וזה מטמאין בביאה. נדבות - אין משלם אלא טובת הנאתו בלבד.

יג. אין בין כמות יחיד לכמות צבור, אלא כל שנדר ונדב קרב בכמות יחיד, וכל שאין נדר ונדב קרב בכמות צבור. אין בין שילה לירושלים, אלא שבשילה בנזן אבנים מלמטה ויריעות מלמעלה.

יד. אין בין כהן המשוחח המשמש לכהן משוחח שעבר, אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה. אין בין מרבה בכגדים משמש למרבה בגדים שעבר, אלא פר הבא על כל המצות. אין בין כהן משוחח שעבר למרבה בכגדים שעבר, אלא פר

הַשְּׁלָם

תּוֹסֵפֶתָא

הבא על כל המצות. אין בין כהן מרבה בבגדים משמש לכהן מִשׁוּחַ שְׁעֵבֵר, אֵלָא פֵּר יוֹם הַכַּפּוּרִים וְעֵשִׂירִית הָאִיפָּה. אין בין כהן מִשׁוּחַ מְשַׁמֵּשׁ לכהן מִרְבֵּה בְּבִגְדֵים שְׁעֵבֵר, אֵלָא פֵּר יוֹם הַכַּפּוּרִים וְעֵשִׂירִית הָאִיפָּה, וּפֵר הֵבֵא עַל כָּל הַמִּצְוֹת.

<p>14</p> <p>ראשון Sunday</p>	<p>ד</p> <p>4</p>	<p>7:19 נץ החמה 9:41 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 6:04 צה"כ לשיטת ר"ת ד בבלי: בבא קמא עג • ירושלמי: שבת לב • תוספתא: יום טוב (ביצה) ד נ"ך: שיר השירים ב-ג • רמב"ם: אסורי ביאה ח</p>	<p>6:06 עלות השחר 9:05 סו"ז קר"ש - מג"א 10:05 סו"ז תפלה - מג"א 4:51 שקיעה ד בבלי: בבא קמא עג • ירושלמי: שבת לב • תוספתא: ראש השנה א נ"ך: שיר השירים ב-ג • רמב"ם: אסורי ביאה ט</p>
<p>15</p> <p>שני Monday</p>	<p>ה</p> <p>5</p>	<p>7:18 נץ החמה 9:41 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 6:05 צה"כ לשיטת ר"ת א בבלי: בבא קמא עד • ירושלמי: שבת לג • תוספתא: ראש השנה א נ"ך: שיר השירים ד-ה • רמב"ם: אסורי ביאה ט</p>	<p>6:05 עלות השחר 9:05 סו"ז קר"ש - מג"א 10:05 סו"ז תפלה - מג"א 4:52 שקיעה א בבלי: בבא קמא עד • ירושלמי: שבת לג • תוספתא: ראש השנה א נ"ך: שיר השירים ד-ה • רמב"ם: אסורי ביאה ט</p>
<p>16</p> <p>שלישי Tuesday</p>	<p>ו</p> <p>6</p>	<p>7:18 נץ החמה 9:41 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 6:06 צה"כ לשיטת ר"ת ב בבלי: בבא קמא עה • ירושלמי: שבת לד • תוספתא: ראש השנה ב נ"ך: שיר השירים ו-ז • רמב"ם: אסורי ביאה י</p>	<p>6:05 עלות השחר 9:05 סו"ז קר"ש - מג"א 10:05 סו"ז תפלה - מג"א 4:53 שקיעה ב בבלי: בבא קמא עה • ירושלמי: שבת לד • תוספתא: ראש השנה ב נ"ך: שיר השירים ו-ז • רמב"ם: אסורי ביאה י</p>
<p>17</p> <p>רביעי Wednesday</p>	<p>ז</p> <p>7</p>	<p>7:17 נץ החמה 9:41 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 6:08 צה"כ לשיטת ר"ת א בבלי: בבא קמא עו • ירושלמי: שבת לה • תוספתא: תענית א נ"ך: שיר השירים ח - רות א • רמב"ם: אסורי ביאה יא</p>	<p>6:04 עלות השחר 9:05 סו"ז קר"ש - מג"א 10:05 סו"ז תפלה - מג"א 4:55 שקיעה א בבלי: בבא קמא עו • ירושלמי: שבת לה • תוספתא: תענית א נ"ך: שיר השירים ח - רות א • רמב"ם: אסורי ביאה יא</p>
<p>18</p> <p>חמישי Thursday</p>	<p>ח</p> <p>8</p>	<p>7:17 נץ החמה 9:41 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 6:09 צה"כ לשיטת ר"ת ב בבלי: בבא קמא עד • ירושלמי: שבת לו • תוספתא: תענית ב נ"ך: רות ב-ג • רמב"ם: אסורי ביאה יב</p>	<p>6:04 עלות השחר 9:05 סו"ז קר"ש - מג"א 10:05 סו"ז תפלה - מג"א 4:56 שקיעה ב בבלי: בבא קמא עד • ירושלמי: שבת לו • תוספתא: תענית ב נ"ך: רות ב-ג • רמב"ם: אסורי ביאה יב</p>
<p>19</p> <p>ששי Friday</p> <p>Candle Lighting 4:39 הדלקת הנרות</p>	<p>ט</p> <p>9</p>	<p>7:16 נץ החמה 9:41 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 6:10 צה"כ לשיטת ר"ת ג בבלי: בבא קמא עח • ירושלמי: שבת לז • תוספתא: תענית ג נ"ך: רות ד - איכה א • רמב"ם: אסורי ביאה יג</p>	<p>6:03 עלות השחר 9:05 סו"ז קר"ש - מג"א 10:05 סו"ז תפלה - מג"א 4:57 שקיעה ג בבלי: בבא קמא עח • ירושלמי: שבת לז • תוספתא: תענית ג נ"ך: רות ד - איכה א • רמב"ם: אסורי ביאה יג</p>
<p>20</p> <p>שב"ק Shabbos</p> <p>הפטרה: הדבר אשר זמן מוצש"ק 6:11 Shabbos Ends</p>	<p>י</p> <p>10</p>	<p>7:16 נץ החמה 9:41 סו"ז קר"ש - גר"א 10:29 סו"ז תפלה - גר"א 6:11 צה"כ לשיטת ר"ת א בבלי: בבא קמא עט • ירושלמי: שבת לח • תוספתא: מגילה א נ"ך: איכה ב-ג • רמב"ם: אסורי ביאה יד</p>	<p>6:03 עלות השחר 9:05 סו"ז קר"ש - מג"א 10:05 סו"ז תפלה - מג"א 4:58 שקיעה א בבלי: בבא קמא עט • ירושלמי: שבת לח • תוספתא: מגילה א נ"ך: איכה ב-ג • רמב"ם: אסורי ביאה יד</p>

ווען מענטשן געבן צדקה, ווערן די פירות געבענענשט, און עס איז דא שלום אויף דער וועלט.

(ספר המדות אות צדקה סימן ל"ג)